

FYSIO terapeuten

#08 2017 · 99. ÅRGANG

Der er brug for os

Fysioterapeuten forebygger nedslidning

**EKSTRAORDINÆRT REPRÆSENTANTSKABSMØDE:
Stort flertal for ny arbejdsmarkedsmodel**

Døende får ikke lindret deres smerter
Nye regler fratager patienter frit valg af palliativ fysioterapi

TEMA: Kvalitet i korte patientforløb

RUN EXCITE 600

FRA REHABILITERING TIL ELITETRÆNING

TECHNOGYM RUN EXCITE 600 - MED
FRA KR. 49.030,- ekskl. moms

Leasingpris* pr. md. kr. **1.079,-**

*Mdl. ydelse er beregnet med en leasingperiode på 48 mdr. uden udbetaling, og en endelig anvisningsværdi på 2.452 kr. Prisen er inkl. rente og stiftelsesomkostninger. Der tages forbehold for, at ansøger er momsregistreret og for endelig kreditgodkendelse.

Lejepris* pr. md. kr. **939,-**

*Mdl. ydelse er beregnet med en lejeperiode på 48 mdr. uden udbetaling. Prisen er inkl. rente og stiftelsesomkostninger. Der tages forbehold for, at ansøger er momsregistreret og for endelig kreditgodkendelse.

→ **FAST TRACK CONTROL**

Nye og funktionelle "Fast Track Controls" sikrer hurtig og let ændring af hastighed og hældningsgrad.

→ **DANSK DISPLAY**

Høj brugervenlighed for dine medlemmer.

→ **LAV STARHASTIGHED**

Starthastighed 0,4 km/t.

→ **HØJ MAKSIMAL BRUGERVÆGT**

Maksimal brugervægt 200 kg.

→ **HANDRAILS**

Meget funktionelle og brugbare "Handrails" som bruges både ved indstigning og under gang.

→ **LAV INDSTIGNINGSHØJDE**

Indstigningshøjde 20 cm.

→ **PRØV DET I VORES SHOWROOM**

Kom forbi vores showroom i Køge og prøv Run Excite 600 eller se mere på www.pedan.dk

TECHNOGYM

DISTRIBUTED BY

pedan

11

DET BLEV ET JA!

Den nye arbejdsmarkedsmodel blev vedtaget med stort flertal på et ekstraordinært repræsentantskabsmøde. Der var dog argumenter for og imod under debatten før den endelige afstemning.

26

VI KAN FAKTISK GØRE EN FORSKEL

Ingerid Røsnes trækker på al sin fysioterapeutiske viden, når hun forebygger arbejdsskader på byggepladser.

28

MIN OPGAVE ER AT LINDRE DERES SIDSTE TID

Interview med palliativ fysioterapeut Dorthe Kragh-Schwarz.

33

DØENDE I REGION HOVEDSTADEN FÅR IKKE LINDRET SMERTER

Nye regler fjerner patienters mulighed for frit valg af palliativ fysioterapeut.

FÅ KVALITET I DET KORTE MØDE MED
PATIENTEN **SIDE 43**

TEMA

KORT TID TIL PATIENTERNE KRÆVER BENHÅRD
PRIORITERING **SIDE 50**

Fysnyt **SIDE 6**

DFys hjælper **SIDE 16**

Der er alt for stor ulighed
imellem klinikkerne **SIDE 34**

Klinisk undervisning **SIDE 38**

DFys-noter **SIDE 40**

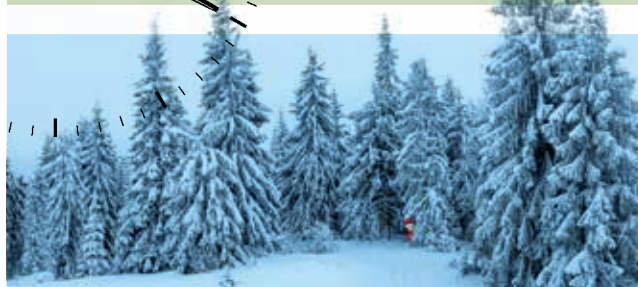
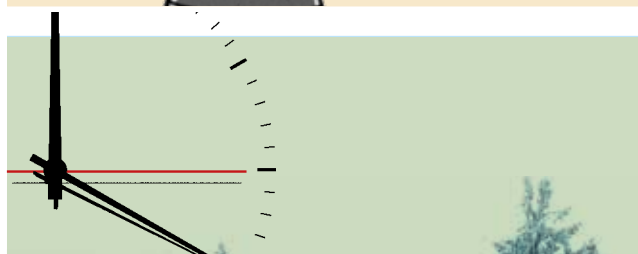
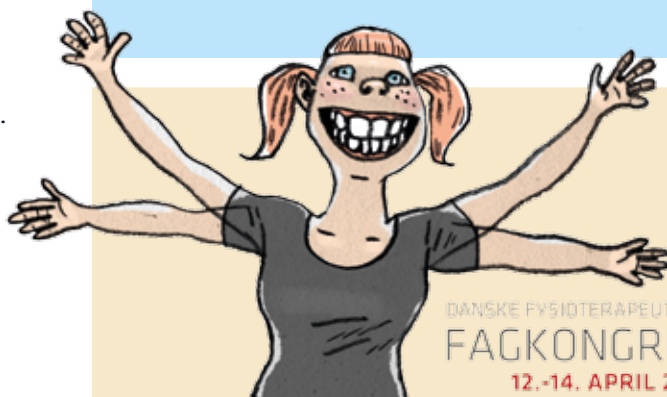
Der er ikke fysioterapeuter nok
på Grønland **SIDE 52**

Debat **SIDE 54**

Forskningsnyt **SIDE 55**

Bøger **SIDE 56**

Anmeldelse **SIDE 57**

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Holmbladsgade 70, 2300, København S, Tel 33 41 46 20, redaktionen@fysio.dk, www.fysio.dk. 99. årgang. ISSN 1601-1465 REDAKTION/ Marketing- og kommunikationschef Christine Lego Boye, ansv.red. (cb@fysio.dk), faglig redaktør Vibeke Pilmark (vp@fysio.dk), redaktør Cathrine Huus VURDERING AF FAGLIGE ARTIKLER/ fysio.dk/manuskriptvejledning ANNONCER/ Dansk Mediaforsyning, tlf. 7022 4088, www.dmfnet.dk, fysiojob@dmfnet.dk. Kontrolleret oplag 13.983.

Kontrolleret af Danske Mediers Oplagskontrol i perioden 1/7-2014-30/6-2015. FORSIDE/Lars Horn LAYOUT/ prik.dk TRYK/ Jørn Thomsen/ELBO A/S

Klinik- handel

I Redmark har vi et indgående kendskab til fysioterapeutbranchen, og vi er specialister på klinikhandler og værdiansættelser. Det er nemlig med økonomien som med kroppen – det kan bedre betale sig at forebygge end at helbrede.

Aalborg
Jens Nørgaard
Statsautoriseret revisor
+45 41 86 57 34
jno@redmark.dk

København
Anders Schelde-Møllerup Funder
Statsautoriseret revisor
+45 41 96 58 40
amo@redmark.dk

redmark.dk

Aalborg | Aarhus | København

Redmark
VI STÅR TIL REGNSKAB

Som en af Danmarks største rådgivnings- og revisionsvirksomheder er Redmark en moderne, effektiv og dynamisk virksomhed. Vi er landsdækkende og har kontorer i Aalborg, Aarhus og København. Mere end 200 medarbejdere arbejder hver dag på at skabe værdi for vores kunder. Det er Redmarks ambition at markere sig som dem, der tilbyder den bedste rådgivning – baseret på stærke faglige og forretningsmæssige kompetencer. Vi vil være markante. Gøre en forskel for vores kunder. Efterlade et tydeligt aftryk. Som dem, der kombinerer topkvalificeret økonomisk rådgivning med menneskelighed og nærvær. Vi vil være lige så kompetente som de største og lige så nærværende som de mindste. Vores kernekompetencer er revision, regnskab, rådgivning, skat og moms. Blandt vores varemærker er et engagement ud over det sædvanlige. For os er du ikke blot et nummer i rækken. Som kunde hos Redmark har du krav på den bedste løsning hver gang.

TINA LAMBRECHT

FORMAND FOR DANSKE
FYSIOTERAPEUTER

Få blåstemplet dine kompetencer

Et stort fagligt løft. Det er kort og godt konsekvensen af den nye specialiseringsordning, som Dansk Selskab for Fysioterapi (DSF) står bag. Specialiseringsordningen skal blåstemple den kliniske karrierevej for fysioterapeuter. Det betyder, at en fysioterapeut fremover kan blive certificeret kliniker eller specialist.

DSF og de faglige selskaber skal have ros for det store arbejde, som ligger bag. Først indsatsen for at fastlægge de 10 fysioterapeutiske specialer, og derefter sliddet med at få specialiseringsordningen på plads. Det har været en lang og til tider besværlig proces, som også har givet et godt resultat.

Som Lars Henrik Larsen, der er formand DSF, tidligere har udtrykt sig, skal ordningen blive et kvalitetsstempel. Han har ambitioner om, at ordningen skal være med til at synliggøre fysioterapeuters kliniske kompetencer i sundhedssystemet og overfor patienter og arbejdsgivere. Det kan give nye jobmuligheder og bedre løn og indtjening.

Jeg er helt enig med Lars Henrik Larsen i, at det er perspektiverne i ordningen.

Specialiseringsordningen erstatter den specialistordning, som Danske Fysioterapeuter lancerede i 2000. Det var det første forsøg på at formalisere og godkende fysioterapeuters kliniske specialisering. Men ordningen blev aldrig nogen succes. Kun 69 fysioterapeuter blev i løbet af 17 år godkendt som specialister. Det er alt for lidt i forhold til, hvor meget fysioterapeuter uddanner og specialisere sig.

Der er flere grunde til, at det ikke gik, som vi havde ønsket. En af de væsentligste er, at springet fra at være professionsbachelor i fysioterapi til at blive specialist var alt for stort. Derfor er

det godt, at den nye specialiseringsordning indeholder to niveauer, som bygger ovenpå hinanden. Et niveau for de fysioterapeuter, som ønsker at bliver certificerede klinikere, og et for specialister.

Jeg ved, at der allerede har været stor interesse for den nye specialiseringsordning. Det glæder mig overordentligt meget. Jeg kan kun opfordre alle, der ønsker at få blåstemplet deres kompetencer, om at sende en ansøgning til specialiseringsrådet. Der er vejledning at hente både på fysio.dk og danskelskabforfysioterapi.dk. Frist for at ansøge er den 1. februar 2018.

”

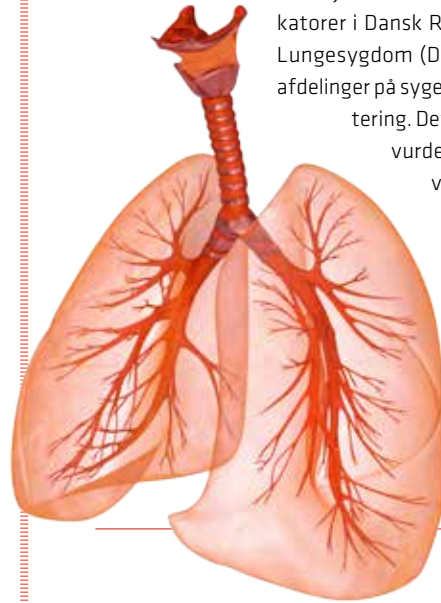
*Det betyder, at en fysioterapeut
fremover kan blive certificeret
kliniker eller specialist*

VINDEREN AF BEDSTE ABSTRACT

Fysioterapeut Linette Marie Kofod vandt 3.000 kr., doneret af Danske Fysioterapeuter, for det bedste indsendte abstract i forbindelse med det 8. symposium og workshop for forskning og udvikling i fysioterapi og ergoterapi i Region Hovedstaden. Emnet for Linettes abstract var respirationsfysioterapi, en regional vejledning som udarbejdes under SLEF med alle regionens hospitaler involveret.

NU SKAL FYSIOTERAPI REGISTRERES I KOL-DATABASE

Fra 1. januar 2018 bliver der indført to nye indikatorer i Dansk Register for Kronisk Obstruktiv Lungesygdom (DrKOL), som skal registreres af afdelinger på sygehuse, der tilbyder lungerehabilitering. Det er et krav, at patienterne bliver vurderet med 6-minutters gangtest ved opstart og ved afslutningen af patienternes genoptræningsforløb i hospitalsregi. Der vil blive udbudt en temadag for interesserede fysioterapeuter i løbet af foråret.

Macholæger foretrækker operation

Operation bør ikke altid være førstevalg ved f.eks. knæ- og skulderlidelser. Den svenske læge Per Aspenberg har undersøgt, om psykologiske mekanismer kan forklare, hvorfor nogle læger er mere tilbøjelige end andre til at anbefale operation på trods af anbefalingerne. Det viste sig, at det især var ortopædkirurger, der havde en 'macho-tilgang' og som så operationer som en spændende udfordring, der foretrak operation fremfor anden behandling. Yngre, uerfarne kirurger var også mere tilbøjelige til at anbefale operation.

kortlink.dk/lakartidningen/s6ys

Guldlokprincippet

Den rette mængde fysisk aktivitet, mens man arbejder, er nok til at øge sundheden hos medarbejderne og løfte kvaliteten på kernopgaven. Tre forskere fra Sverige, Australien og Danmark har publiceret en artikel om denne tilgang, som de kalder Guldlok-princippet. De mener, at man ikke kun skal se på forebyggelse af arbejdsskader, men også på hvordan man på arbejdspladserne kan medvirke til sundhedsfremme med gevinst både for medarbejderne og virksomhederne.

kortlink.dk/arbejdsmiljoforskning/s3us

Snart får ryggen også et GLA:D-forløb

En række forskere på Syddansk Universitet har udviklet et nyt GLA:D-forløb for patienter med længerevarende eller tilbagevendende rygbesvær. Fem fysioterapiklinikker og fire kiropraktorklinikker er blevet udvalgt til at afprøve forløbet med patientuddannelse og vejledt træning. Både fysioterapeuter og kiropraktorer i test-klinikkerne har gennemført et kursus i GLA:D® RYG. Testforløbet evalueres og justeres i begyndelsen af 2018. Fra foråret og sommeren 2018 forventes det, at andre fysioterapeuter og kiropraktorer kan gennemføre kurset og blive certificeret, så de kan tilbyde et forløb på klinikker eller træningscenter.

De to professionshøjskoler Metropol og UCC skal fusionere og bliver dermed en af landets største videregående uddannelsesinstitutioner. Der er plads til ca. 20.000 studerende på institutionen, som får navnet **Københavns Professionshøjskole**. Fusionen træder i kraft 1. marts 2018.

25.000 kr

HUSK BACHELORPRISEN 2018

Nu er der snart deadline for Bachelorprisen 2018. Indsend en artikel med udgangspunkt i dit bachelorprojekt og få muligheden for at vinde 25.000 kr. Der er deadline for indsendelse den 19. februar 2018.

 Læs mere om konkurrencen på fysio.dk/bachelorprisen

Lær at gennemføre et systematisk review

Vil du vide mere om, hvordan man gennemfører et systematisk review, kan du støtte dig til den nye læringsplatform, som Cochrane-databasen har udviklet. Her kan du online følge rådene fra nogle af verdens førende forskere. Du vil få mere end 10 timers selvstudier på området med test undervejs. Det er nødvendigt at registrere sig som bruger af Cochrane-databasen, men at følge online-kurset er gratis.

 kortlink.dk/cochrane/s3r9

OSTEOPATISK BEHANDLING KAN FÅ TILSKUD

Fra 2018 kan patienter få tilskud til osteopatisk behandling hos Sygeforsikringen Danmark. Der er i dag 116 færdiguddannede osteopater, hvoraf de 104 også har en uddannelse som fysioterapeut.

Tidlig mobilisering er vigtig efter hoftebrud

En højere kvalitet i behandling, pleje og rehabilitering under indlæggelse er forbundet med lavere genindlæggelsesrisiko og kortere indlæggelsestid. Det viser en undersøgelse gennemført af sygeplejerske Pia Kjær Kristensen et al. Navnlig tidlig mobilisering viser sig at have stor betydning. Der blev i undersøgelsen ikke identificeret studier, der har set på effekten af at udlevere genoptræningsplaner.

Artiklen "Evidensbaserede retningslinjer redder liv", som giver en grundig gennemgang af undersøgelsen, er publiceret i Sygeplejersken, Fag og Forskning, nr. 3, 2017.

Op til 10 timers
gratis undervisning
med i prisen!

tlf. 76940877

BTL LASER

Du opnår ekstremt effektive behandlinger!

Fås i 7w & 12w

7w laseren arbejder med 810 & 980 nm

12w laseren arbejder med 1064 nm

Stort antal forudindstillede
behandlingsprogrammer

Indbygget terapistyde

Meget brugervenligt interface

Vinder af Reddot Prisen

Leasing fra: **1.587kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **87.500kr.**

BTL

BTL SHOCKWAVE

Effektiv behandling af muskuloskeletal lidelser!

Interval funktion til følsomme klienter

Terapeutisk leksikon

Hurtige resultater

Tryk op til 5 bar

Frekvens op til 20 Hz

Vinder af Reddot Prisen

Leasing fra: **1.866kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **104.200kr.**

ASTAR

ASTAR POLARIS LASER - DANSK BRUGERFLADE!

Markedets billigste klasse IV laser!

Fås i 8w & 18 w

Polaris HPM 8w: max. 808nm/8w

Polaris HPS 18w: max 808/8w - 980/10w

Leksikon med farveillustrationer

Stort antal forudindstillede
behandlingsprogrammer

Produceret i Europa

Vinder af INOVA Prisen

Leasing fra: **1.224kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **67.500kr.**

ASTAR IMPACTIS SHOCKWAVE

Markedets billigste Shockwave!

Effektiv behandling af muskuloskeletal lidelser

43 forudindstillede behandlingsprogrammer

Tryk op til 5 bar

Frekvens op til 25 Hz

Vinder af INOVA Prisen

Leasing fra: **1.086kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **59.900kr.**

Alle priser er ekskl. moms og fragt

LEASING: Restværdi: 5% | Løbetid: 60 mdr. | Variabel rente

Der tages forbehold for prisændringer

LOJER

Over 200 danske klinikker har inden for 3 år anskaffet en Lojer briks.

Fra Acupunctureshop.com

LOJER CAPRE FX5

Luksus 5-delt briks fra finske Lojer!
Inklusiv hjul og fodbøjle
Trinløs indstilling af alle dele
Mange unikke designmuligheder
Ekstremt stabil!

Leasing fra: **464 kr.**
pr. måned

Kontant fra: **25.290 kr.**

LOJER CAPRE M4

Prisvenlig 4-delt briks i høj kvalitet
Fås som elektrisk eller hydraulisk
16 farvemuligheder
Mange tilkøbsmuligheder

Leasing fra: **206 kr.**
pr. måned

Kontant fra: **11.190 kr.**

LOJER MANUTHERA 242

Den mest fuldkomne og unikke manipulations-/ mobiliserings briks på markedet!
En af markedets mest avancerede brikse
Nye multitraktionsegenskaber
Osteopati, Fysioterapi & kiropraktik
Denne briks skal opleves!

NYHED

Leasing fra: **1.193 kr.**
pr. måned

Kontant fra: **65.800 kr.**

Det blev et ja til ny arbejdsmarkeds- model

AF CHEFKONSULENT
MIKAEL MØLGAARD

FOTO THOMAS STEEN SØRENSEN

Et stort flertal af Danske Fysioterapeuters repræsentantskab har godkendt en ny arbejdsmarkedsmodel, der skal sikre ordnede forhold for fysioterapeuter på det private arbejdsmarked.

51 af repræsentantskabets 56 medlemmer godkendte lørdag den 25. november en ny arbejdsmarkedsmodel, der skal sikre ordnede forhold for fysioterapeuter på det private arbejdsmarked.

”Det er en historisk beslutning, som vi har truffet i dag,” konstaterede formand Tina Lambrecht, da forslaget blev vedtaget efter fire timers debat.

I begrundelsen for forslaget sagde Tina Lambrecht bl.a., at hovedbestyrelsen ikke vil se passivt til, når fysioterapeuter på det private arbejdsmarked bliver tilbudt dårlige løn- og ansættelsesvilkår. Arbejdsmarkedsmodellen skal både sikre ordnede vilkår og sikre, at der fortsat er en forening for alle fysioterapeuter.

”For det er fællesskabet, der kendetegner foreningen og har skabt grundlaget for fagets udvikling, sikret anerkendelse og give fagpolitiske sejre. Og det er fællesskabet,

der har gjort det muligt at indgå aftaler om løn, honorar og vilkår og at vi kan værne om hinanden,” understregede Tina Lambrecht.

Arbejdsmarkedsmodellen

Omdrejningspunktet i arbejdsmarkedsmodellen bliver de minimumskontrakter, der skal lægge bund under løn og vilkår. Alle ordinære medlemmer bliver fremover inddelt i enten sektionen for arbejdsgivere eller sektionen for ansatte, lejere og selvstændige uden arbejdsgiveransvar. De to sektioner får til opgave at forhandle indholdet i minimumskontrakterne, der skal godkendes blandt medlemmerne og som det bliver obligatorisk at følge.

Hvis de to sektioner ikke kan blive enige om kontrakterne, bliver det opgaven for en mæglingsmand fra Forligsinstitutionen at udarbejde en forligsskitse, som efterfølgende sender til afstemning blandt medlemmerne.

Modellen indebærer ligeledes, at der etableres et uvildigt nævn med en repræsentant for hver af de to sektionerne og en dommer, der skal tage sig af tvister. Og at nævnet får mulighed for at sanktionere arbejdsgivere, der ikke følger kontrakterne. ➤➤

Gang i debatten

Selvom den nye arbejdsmarkedsmodel blev vedtaget med stort flertal, var der forskellige meninger blandt repræsentanterne om hvorvidt modellen kan løse problemerne for fysioterapeuter på det private arbejdsmarked.

"Det er en meget følelsesladet sag," sagde **Jeanette Præstegaard** fra Region Hovedstaden, da hun fik taletid. "Foreningen har 100 år på bagen, og det er superærgeligt, at ganske få klinikejere skaber problemer."

"Hvad gør vi, hvis modellen ikke er brugbar? Jeg kan frygte, set med meget pessimistiske øjne, at både arbejdstagere og arbejdsgivere vil flygte fra foreningen. Det vil være katastrofalt. Derfor skal vi være lynhurtige til at reagere, så vi hurtigt kan finde en ny løsning, hvis det viser sig ikke at være den rigtige," udtalte **Kristian Nøhr Birk** fra Region Syddanmark.

"Hvis hovedbestyrelsen har haft en uheldig retorik med, at alle er ansat under elendige vilkår, var det ikke hensigten. Der er ikke en overvægt af onde klinikejere. Men det er nu, vi skal stemme det her forslag igennem, så vi kan vise dem, der ikke giver ordentlige vilkår, at de skal opføre sig ordentligt, hvis de vil være medlem af klubben," sagde regionsformand **Sanne Jensen**.

"Vi har et stærkt fagligt fællesskab, det tror jeg aldrig vil ændre sig. Men det er noget andet at tale om arbejdsmarkedspolitik. Jeg har svært ved at se, hvordan vi kan favne det. Vi kan godt danse sammen, men økonomipolitisk vil vi trække i hver sin retning," udtrykte en bekymret **Eva Bäckers Hansen** fra DSMF.

"Det er en betændt byld, når op mod 20 procent af de ansatte og lejerne har dårligere forhold, end vi mener, de bør have. Derfor bør vi tale sanktionerne igennem. Er vi klar til at have de arbejdsgivere i foreningen, som ikke er klar til at sige én for alle og alle for én?," spurgte **Mathias Holmquist** fra DSMDT ud i salen.

"Jeg er klar til at arbejde for modellen, men vi skal være skarpe og måle på det hele tiden. For vi kan få et skyggelejerkoncept, hvor alle ansatte bliver opsagt og skubbet over på lejerforhold. Det ønsker jeg ikke at se, og det kan ødelægge hele konstruktionen," lød det fra **Stefan Kragh** fra Region Midtjylland.

”Det her er ikke en ide, der er vokset i min baghave. Jeg har været arbejdsgiver i 34 år og er tilfreds med de frie forhold. Alle vil selvsagt gerne have høj løn og stor frihed, men det handler om det ønskede og det mulige. Jeg går ind for ordentlige forhold, men der skal være fleksibilitet og en høj grad af selvbestemmelse,” sagde **Preben Weller**, medlem af SU.

”Det forpligter at være arbejdsgiver. Dem, man har ansat, skal have en løn, de kan leve af. Mange klinikejere betaler en god løn, samtidig med at de har en rigtig god forretning med udvikling og gode fysiske rammer. De beviser, at det kan lade sig gøre,” sagde HB-medlem **Lau Rosborg**.

”Jeg har været ansat i privat praksis og kender til de her forhold. Det er virkelig på tide, at vi kommer på forkant med det her, og vi skal i gang nu,” mente PF-medlem **Daniel Broholm**.

”Jeg har set meget frem til denne struktur, og tror sagtens, det kan lade sig gøre at lave nye minimumskontrakter. Jeg har ikke mødt nogen endnu, der ikke er interesseret i, at der er ordnede forhold, hvis de får lov til det,” sagde klinikejer **Per Tornøe**, fra PF

Det sker der nu

Første skridt er inddeling af alle medlemmer i to sektioner. Det vil ske i løbet af december.

I begyndelsen af 2018 skal medlemmerne vælge 7-9 personer til bestyrelserne i de to sektioner.

Bestyrelserne nedsætter forhandlingsudvalg, som i løbet af foråret forhandler om indholdet i minimumskontrakterne. I foråret 2018 bliver der desuden afholdt en række medlemsmøder, så de to bestyrelser, for hhv. arbejdsgivere og ansatte, lejere og selvstændige uden arbejdsgiveransvar, kan få input til forhandlingerne.

Forhandlingsresultatet sendes efterfølgende til urafstemning hos medlemmerne.

Hvis kontrakterne godkendes, træder de i kraft i efterår/vinter 2018.

[Læs mere på fysio.dk/arbejdsmarkedsmodel](#)

AF CATHRINE HUUS

FOTO THOMAS STEEN SØRENSEN

Nu kan der udnævnes æresmedlemmer

Fremover vil man kunne blive æresmedlem i Danske Fysioterapeuter. Det besluttede repræsentantskabet på det ekstraordinære repræsentantskabsmøde lørdag den 25. november. Æresmedlemskabet kan blive tildelt personer, som fortjener hæder og anerkendelse for en usædvanlig og langvarig indsats for faget, professionen eller Danske Fysioterapeuter. Det er ikke alene fysioterapeuter, men også andre fagpersoner, f.eks. forskere eller læger, der vil kunne komme i betragtning til udnævnelsen. Alle medlemmer af foreningen vil kunne indstille en person til æresmedlemskab. Det er foreningens hovedbestyrelse, der beslutter, hvem der skal være æresmedlem. Æresmedlemsskabet vil være livsvarigt.

Skal Danske Fysioterapeuter tilslutte sig en ny hovedorganisation?

I foråret 2018 skal medlemmerne af FTF og LO tage stilling til, om de vil tilslutte sig en ny, fælles hovedorganisation. Vurderingen er, at fagbevægelsen vil stå stærkere i én stor organisation, når arbejdsmarkedet bliver presset af internationale og lokale udfordringer. Repræsentantskabet valgte at give hovedbestyrelsen mandat til at træffe beslutningen om foreningen skal tilslutte sig en ny hovedorganisation, når der i maj 2018 afholdes kongres i FTF.

Deadlines Fysioterapeuten i 2018

	1	2	3	4	5	6	7	8
Udkommer	12.-16.2	19.- 23.3	30.4-4.5	18.- 22.6	3.- 7.9	1.- 5.10	5.- 9.11	13.- 19.12
Deadline gratisannoncer fra selskaber og regioner	18.1.	22.2	4.4	23.5	9.8	6.9	11.10	15.11
Deadline tekstannoncer	22.1	26.2	9.4	28.5	13.8	10.9	15.10	19.11
Deadline stillingsannoncer	26.1	2.3	13.4	1.6	17.8	14.9	19.10	23.11

Konference: Vil du vide mere om demens?

Fysioterapeuter kan gøre en forskel for de cirka 90.000 danskere, der lever med symptomer fra demens. Det stigende antal danskere, der rammes af sygdommen, giver store udfordringer på sundheds- og ældreområdet. Danske Fysioterapeuter afholder den 7. marts 2018 en konference, der sætter fokus på fysioterapeutens rolle i de forskellige stadier af sygdommen. Du vil få præsenteret praksisnære cases, som kan inspirere dig i dit daglige arbejde og forslag til hvordan du kan forbedre livskvaliteten hos både patienter og pårørende.

[Læs mere om konferencen på \[fysio.dk/demens\]\(http://fysio.dk/demens\)](http://fysio.dk/demens)

Nyhedsbrev om forskning

Der forskes på livet løs i fysioterapiens gavnlige effekter. Desværre bliver resultaterne ikke altid omsat til praksis. Derfor udgiver Danske Fysioterapeuter et nyhedsbrev om forskning. Nyhedsbrevet, der udkommer en gang om måneden, sætter fokus på ny forskning og sætter den ind i en politisk kontekst. Målet er at bidrage til den offentlige debat og skabe grundlag for bedre beslutninger om behandling og forebyggelse. Derfor bliver nyhedsbrevet også sendt til relevante beslutningstagere i bl.a. stat, kommuner og regioner.

[Tilmeld dig nyhedsbrevet på \[fysio.dk/nyhedsbreve\]\(http://fysio.dk/nyhedsbreve\)](http://fysio.dk/nyhedsbreve)

100 ÅRS JUBILÆUM

I 2018 er det 100 år siden, Danske Fysioterapeuter begyndte at holde mennesker i bevægelse.

Vær med til at fejre faget! Jubilæet markeres med fester i alle regioner, en bogudgivelse om fysioterapiens historie, spændende indslag på fagkongressen og meget mere.

INVITATION TIL JUBILÆUMSFESTER

Der afholdes jubilæumsfester i alle regioner, så sæt allerede nu kryds i kalenderen. Nærmere information følger.

Region Nordjylland 15. maj 2018

Region Midtjylland 16. maj 2018

Region Syddanmark 17. maj 2018

Region Sjælland 23. maj 2018

Region Hovedstaden 24. maj 2018

EFTERLYSNING AF BIDRAG TIL HISTORISK UDSSTILLING

I forbindelse med jubilæet søger vi gamle artefakter til en udstilling om fysioterapiens historie, dets interesseområder og prioriteringer igennem de sidste 100 år.

Ligger du inde med gammelt elterapi-udstyr, hjælpemidler, "rutebiler", proteser eller lignende, som vi må låne? Så send et billede af genstanden med en kort beskrivelse senest den 15. februar 2018 til jubilæum@fysio.dk

Følg med og læs mere på www.fysio.dk/100aar

”Jeg havde brug for en professionel vurdering

Mette Kuhre var ikke længe om at slå til, da hun fik tilbudt klinik nummer to. Men selvom lysten til at drive egen forretning ikke fejler noget, har hun haft stor gavn af rådgivning udefra. Hun har f.eks. flyttet sine åbningstider, så de passer til kundernes behov og lært effektiv markedsføring på nettet.

AF MAJA SEISTRUP

FOTO THOMAS STEEN
SØRENSEN

”FYSIOTERAPEUTERNE LUKKER DERES praksis – skal du ikke overtage lokalerne?”. 29-årige Mette Kuhre var i gang med øvelser med et fodboldhold i Frederiksberg Hallerne, da fodboldtræneren stillede spørgsmålet ud af det blå. Tanken tiltrak hende. Få måneder efter åbnede hun klinik i kælderens underboldbanerne, hvor man af og til kan høre et skrig fra en kondisko mod et gymnastikgulv oppefra. I Mette Kuhres verden er der ikke langt fra tanke til handling.

”Jeg vendte selvfølgelig ideen med mit netværk, før jeg skrev under, men jeg havde stærk lyst til at tage chancen. Lokalerne var ledige nu - eller først igen om mange år,” siger hun.

Handlekraften er karakteristisk for Mette Kuhre, som på to et halvt år har åbnet klinik på Frederiksberg på Rolfesvej og, som nævnt herover, i Frederiksberg Hallerne. Hun har

tolv ansatte og en fyldt kalender, på trods af at hun ikke har ydernummer. Men impulsiviteten har også tvunget hende til at lære noget, som ikke faldt hende naturligt: At lægge en grundig plan.

Et halvt års løbetid

Da Mette Kuhre blev færdiguddannet fysioterapeut i 2012, havde hun allerede en idé om, at hun en dag ville være selvstændig. Efter tre års arbejde på en klinik besluttede hun at åbne sin egen praksis. Banken tilbød en kassekredit på 250.000 kroner med seks måneder afdragsfri periode. Når det halve år var forbi, skulle Mette Kuhres klinik løbe rundt. Ellers måtte hun lukke ned.

”Jeg gik all-in på at få det til at lykkes. Min drøm var at skabe en klinik, der kunne levere den bedst mulige kvalitet. Det skulle være et hyggeligt sted, hvor kunden følte sig godt tilpas,” siger hun.

På vej ud af sidespor?

De første kunder kom let, fordi Mette Kuhre som tidligere fodboldspiller kunne trække på sit netværk. Men hun var bange for, at indtjeningen var for lav. Hun arbejdede derfor hver weekend til en løn, der var væsentligt lavere end den, hun fik som ansat. Alligevel gik de første uger med at tælle hver en kunde og krone, når der var tid tilovers.

”Det så ud til at gå i den rigtige retning for klinikken, men jeg manglede tryghed. Jeg havde brug for en professionel vurdering af, om jeg var på vej ud på et sidespor,” siger hun.

Hun kontaktede derfor Danske Fysioterapeuters erhvervsrådgiver

Claus Pedersen for at få rådgivning. Sammen gennemgik de klinikkens budgetter for etablering, drift og likviditet og satte tal på, hvor mange nye kunder, Mette Kuhre skulle have, hvis hun ville sikre sin forretning.

”Claus fortalte ikke, hvordan jeg skulle prioritere, men han fik mig til at reflektere over, at hvis man giver kunderne gratis kaffe og træningselastikker, som jeg gør, skal man få udgifterne ind på anden vis,” siger Mette Kuhre.

Åben til 20 på hverdage

Spørgsmålet var, hvordan Mette Kuhre kunne tiltrække flere patienter. Claus Pedersen vidste fra andre klinikker uden ydernummer, at det er vigtigt, at klinikken er let tilgængelig. Mette Kuhre holdt åbent i weekenden, men Claus Pedersen slog på en markedsanalyse lavet af Wilke for Danske Fysioterapeuter, der viser, at de fleste kunder foretrækker at gå til fysioterapi på hverdagsaftener. Derfor omlagde Mette Kuhre sin åbningstid, så hun nu har åbent til 20 fra mandag til fredag og lukket de fleste søndage. En anden vigtig faktor var at skille sig ud i mængden af tilbud.

”Jeg ville ikke ligne en halvåben thaiboks, så jeg havde afsat 150.000 kroner til at indrette klinikken med professionelt udstyr, få designet et logo og købe facade- ➡➡

Hvis man giver kunderne gratis kaffe og træningselastikker, skal udgifterne ind på anden vis, siger **Mette Kuhre**.

» skilt,” siger hun. På nettet havde hun derimod kun brugt et beskedent beløb på annoncer. Claus Pedersen viste eksempler på, hvordan andre fysioterapeuter arbejder med deres identitet på sociale medier. En webshop bruger f.eks. flittigt hashtagget #skumbold, og kommer derved øverst i Googlesøgningerne for ordet. Mette Kuhre oprettede derfor en Instagramkonto og en Facebookside, som hun løbende opdaterede med nyheder fra klinikken og massagetilbud.

Det skal være sjovt

Da det halve år var forbi, tjente Mette Kuhre ikke blot nok til at fortsætte sin forretning og sætte sin løn en smule op, det blev også nødvendigt at tilknytte flere fysioterapeuter. En flok der nu, to et halvt år efter første klinik åbnede, er vokset til seks fysioterapeuter og syv studerende fordelt på to klinikker.

Mette Kuhre har lært, at hendes ideer og mod til at realisere dem har godt af at blive fulgt op af en grundig plan. Derfor kontakter hun stadig Claus Pedersen, når hendes praksis står over for forandringer. I sommer var han forbi for at tale med hende om ledelse, da hun fik en medejer. I løbet af vinteren mødes de igen og gennemgår en femårsplan, Mette Kuhre lige nu er i gang med udvikle.

”Det er hårdt arbejde at være selvstændig, og jeg tror kun, vi kan blive ved med at knokle, fordi vi sørger for at have det sjovt. Det indebærer blandt andet at få hjælp udefra til de opgaver, man ikke selv er god til,” siger Mette Kuhre. ●

ERHVERVSKONSULENT CLAUS PEDERSEN

Hvad kan du hjælpe med?

Rådgivning indenfor opstart, drift og ledelse af virksomheder. Jeg har været selvstændig i 22 år, så jeg har en stor, generel viden om emnet. Derudover har jeg været i Danske Fysioterapeuter i fem år og hjulpet op mod 300 virksomheder, så jeg har efterhånden en stor indsigt i, hvad der virker inden for fysioterapi.

Hvornår i processen skal jeg kontakte dig?

Gerne så snart, du har du din forretningsidé på plads. Der bliver taget mange grundlæggende valg i udviklingsfasen, som det er en god ide at få hjælp til at reflektere over. En mindre ting, som virksomhedens navn, kan få stor betydning for hvilke kunder, man tiltrækker. Og hvis du vil have hjælp senere, kan du altid vende tilbage – en, to eller fem gange.

Hvor går grænsen for, hvad du kan hjælpe med?

Jeg har prøvet at sende et medlem hjem, fordi han mødte op med en løst idé og ”bare lige ville høre, om den var fed”. Du skal være velforberedt, hvis du vil have kvalificeret rådgivning. Derfor opfordrer jeg iværksættere til at downloade en forretningsplan-skabelon fra Danske Fysioterapeuters hjemmeside og tænke den igennem, inden vi mødes. Etablerede virksomheder får til opgave at lave en SWOT-analyse, der kortlægger virksomhedens styrker, svagheder og muligheder, inden vi ses.

Kontakt

erhvervskonsulent Claus Pedersen
på tlf. 33 41 46 27 eller e-mail: cp@fysio.dk.

📄 Læs om at drive selvstændig virksomhed og download en skabelon til forretningsplan på fysio.dk/selvstandig

SPORTSSKADER

Temadag for den professionelle behandler

Program - Lørdag den 6. januar 2018

- Kl. 09.30 **PowerMedic byder velkommen med morgenbrød**
- Kl. 10.00 **Race Across America, ekstrem sport med PowerLaser**
v/Claus Robl
- Kl. 11.15 **Sportsskader og smertebehandling**
v/Speciallæge Jeanette Kühnel, Klinik Kühnel
- Kl. 12.00 **Frokost / Produktpræsentationer**
- Kl. 13.00 **På rejse med landshold, fysioterapi og laser**
v/Fysioterapeut Mikkel Juhler, Fysiq Royal
- Kl. 13.45 **Elitesport og fysioterapi i et lokalt perspektiv**
v/Fysioterapeut Atle Røstad, FysioDanmark Randers
- Kl. 14.30 **Sportsskader, optimér din behandlingsplan**
v/Fysioterapeut Jesper Kousted, Klinikwestend
- Kl. 15.00 **Q&A / Tak for i dag**

Høj faglighed – Dyb indsigt – Inspirerende vidensdeling

Kompetente og erfarne indlæggsholdere giver fra forskellige vinkler deres bud på, hvordan arbejdet med sportsskader kan udvikles.

Arrangementet afholdes på Glostrup Park Hotel. Pris pr. deltager inkl. forplejning 895,- kr. inkl. moms. Der er mulighed for en overnatning på hotellet til en særdeles fordelagtig pris – kontakt os for at høre nærmere.

Tilmelding på www.pmlas.com, tlf.: 5945 6400 eller på e-mail info@pmlas.com

Der er begrænset antal pladser. Tilmelding er allerede i fuld gang, så book en plads med det samme – det er først til mølle.

DANSKE FYSIOTERAPEUTERS
FAGKONGRES
12.-14. APRIL 2018

Fagkongres 2018

**DANSKE
FYSIOTERAPEUTERS
100-ÅRS JUBILÆUM**

Vær med til at fejre
Danske Fysioterapeuters
100-års jubilæum
på fagkongressen.

Programmet for fagkongressen er næsten på plads, og du kan allerede nu finde beskrivelser af 20 symposier, 10 foredrag og 15 workshops. Senere følger abstracts fra 60 kortere mundtlige præsentationer og 60 posterpræsentationer af studier gennemført af danske fysioterapeuter.

FEM GODE GRUNDE TIL AT TILMELDE SIG:

1. Du bliver opdateret på den nyeste viden inden for fysioterapi
2. Du får inspiration til din egen praksis
3. Du fejrer Danske Fysioterapeuters jubilæum sammen med mere end 1000 andre fysioterapeuter
4. Du møder dine gamle studiekammerater og kolleger
5. Du ser det sidste nye, som udstillerne byder på

TILMELD DIG NU OG FÅ RABAT

Tilmelder du dig inden den 8. februar, får du 500 kroners rabat.

Læs mere og tilmeld dig på
fysio.dk/tilmeldning

Guide: Find det oplæg, der passer til dig!

BLIVER DU SVIMMEL, når du skal vælge mellem fagkongressens enorme udbud af faglige oplæg, foredrag og symposier? Vi har bedt faglig redaktør på Fysioterapeuten, Vibeke Pilmark, om at pege på nogle af de kurser, der passer til 3 typiske fysioterapeuter: Den nysgerrige, den kritiske og den nyuddannede.

DEN NYUDDANNEDE

Du er lige kommet ud fra en af skolerne og står på spring til at redde hele verden.

Dit hoved er fyldt med latinske betegnelser, din krop er top-tunet og du er klar til at vise patienterne, hvordan fysisk træning er svaret på alle verdens sygdomme. Glæd dig, for der er masser af fysisk aktivitet på kongressen!

Test og træning af mennesker med sklerose - hvad ved vi?

Som toptunet fysioterapeut skal du selvfølgelig overvære symposiet om træning og sklerose. Danmark har verdensrekord i antallet af mennesker med sklerose, og mange af dem får vederlagsfri fysioterapi. Men hvor hårdt og hvor meget må de træne? Her får du nye forskningsresultater på området og anbefalinger til test og træning.

fysio.dk/symp-sklerose

Optimeret belastning og forebyggelse af idrætsskader

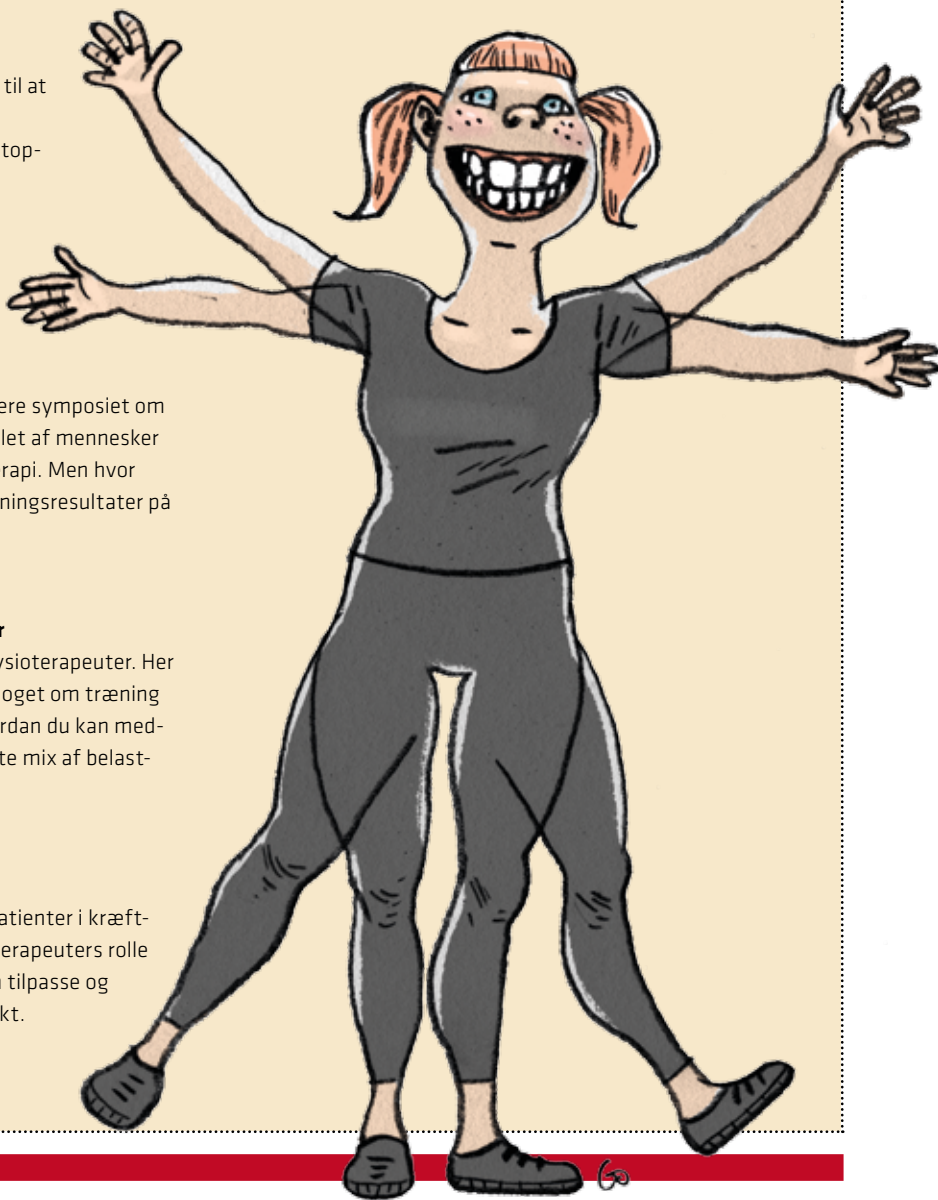
Dette symposium er et must for idrætsinteresserede fysioterapeuter. Her vil nationale og internationale oplægsholdere, der ved noget om træning og forebyggelse af skader, give dig et overblik over, hvordan du kan medvirke til at forebygge idrætsskader ved at bruge det rette mix af belastning og aflastning.

fysio.dk/symp-idraetsskader

Kræftrehabilitering

Hvordan kan fysisk aktivitet forebygge kræft og give patienter i kræftforløb bedre livskvalitet? Få eksperternes bud på fysioterapeuters rolle i kræftrehabiliteringen og hør mere om, hvordan du kan tilpasse og tilrettelægge træningen, så den giver den ønskede effekt.

fysio.dk/symp-kræftrehab

DEN KRITISKE

Du har været fysioterapeut i 35 år, og synes, du har set det meste. Egentlig kan du ikke helt se, hvad en fagkongres kan give en garvet fys som dig. Du har været igennem de fleste fagbøger indenfor dit felt og ved, at størstedelen af al ny viden er umulig at implementere i praksis. Desuden mangler der jo evidens for det meste. Du går derfor kræsent til symposierne og tilrettelægger din tid, så du har tid til det vigtigste: Netværk med dine kollegaer, både fordums og nutidige. I har til gengæld en fest og slår jer løs på dansegulvet til den lyse morgen. Men bare rolig, fagkongressen har også noget at tilbyde dig:

Patienters, pårørendes og personalets opfattelser af fysisk aktivitet under indlæggelse

Du løber igen og igen panden mod en mur, når det gælder om at få patienterne på sygehuset gjort mere aktive. På symposiet her fortæller en gruppe forskere, hvordan man gør patienterne aktive og giver eksempler på tiltag fra forskellige sygehuse, hvor det er lykkedes at få patienterne ud af sengene.

fysio.dk/symp-fysisk-aktivitet-indlaeggelse

Når det gør ondt på arbejdet

Du skal have patienten til at indse, at det at gå på arbejde ikke nødvendigvis øger smerterne, men du har endnu ikke fundet redskaber, der kan hjælpe dig med det. Du er også i tvivl om, hvorvidt det er din rolle at holde patienten på arbejdsmarkedet og tvivler på, at det er gavnligt. Hør en række eksperter på fremtidens smertebehandling med inddragelse af arbejdsfastholdelse.

fysio.dk/symp-arbejdsfastholdelse

Metoder til at inddrage interventionsstudier som børnefysioterapeut – fra forskning til praksis

Dette symposium er for dig, der synes, at det er svært at overføre resultaterne af interventionsstudier til din kliniske praksis som børnefysioterapeut. Du har oplevet, at de børn du behandler, ikke altid er sammenlignelige med dem, der er forsket på, selvom de deler diagnose. To danske og en amerikansk forsker giver deres bud på, hvordan du kan bruge forskningen til at evidensbasere din praksis og diskuterer betydningen af subgruppering af børn med samme diagnose i forskningen.

fysio.dk/symp-intervention-boern

DEN NYSGERRIGE

Du brænder for dit fag og kaster dig over alt det, du kan nå, lige fra pædiatri til geriatri. Du har taget kurser i 55 forskellige fagområder og har også snuset lidt til det alternative. Du vil helst prøve det hele på fagkongressen og er i akut fare for stress, når du skal vælge mellem de hundredvis af muligheder. Men lad dig ikke slå ud på forhånd: Her er fire symposier, som med sikkerhed holder din koncentration fanget, så du glemmer alt det, du går glip af:

Rehabilitering gennem leg, robotter, sensorer og apps

Du ser et potentiale i at implementere nye teknologier i fysioterapi, men er i tvivl om, hvilke teknologier, der ser ud til at holde. Du er måske også i tvivl om, hvorvidt anvendelsen af teknologi har den fornødne effekt og kan give mere og bedre fysioterapi. Dette symposium er for den nysgerrige, der tilmed har lyst til at afprøve en robot i real life.

fysio.dk/symp-robotter

Fysioterapi og seksuel sundhed

Seksualiteten er påvirket hos mange af de patienter og borgere, fysioterapeuter møder. På dette symposium og efterfølgende workshop vil du lære at stille de svære spørgsmål til patienterne og få redskaber til at fremme den seksuelle sundhed hos dine patienter.

fysio.dk/symp-seksuel-sundhed

Smerter i ryg og nakke – myter og fakta

Har du brug for stærke argumenter, når du står overfor en patient med smerter i ryggen, og er du nysgerrig på, hvor mange af de myter, der er på rygområdet, der i dag er tilbagevist? Både danske og udenlandske oplægsholdere vil give dig et overblik over området, og du vil helt sikkert få nyt med hjem.

fysio.dk/symp-smerter

”
*Man er
ligesom i en
faglig boble*”

MARIANN K. WOWERM
Fællesrådgivningen for Børn
og Unge, PPR, Frederiksberg
Kommune
Deltager for 6. gang
på fagkongressen

Hvorfor har du tilmeldt dig fagkongressen?

”Fagkongressen er en enestående chance for at få den nyeste viden fra det meste af verden, udvalgt af min egen faggruppe. Og så er vi så heldige, at alle fem fysioterapeuter fra min arbejdsplads tager afsted. Det betyder, at vi kan drøfte, hvordan vi kan omsætte ny viden til vores egen praksis, både undervejs og når vi er tilbage i arbejdet. Der er også mange oplæg, der giver stof til eftertanke og som måske ikke er umiddelbart og direkte anvendelige, men som planter en idé til, hvordan praksis kan tilføres noget eller blive anderledes.”

Hvad har været din største oplevelse på en Danske Fysioterapeuters fagkongres?

”Jeg har været med fem gange, og første gang var det stort at være sammen med så mange fagfæller – vi taler samme sprog, kan drøfte emner med hinanden over frokosten eller kaffen og blive

beriget hele tiden. Men de andre kongresser har også givet store oplevelser. Man er ligesom i en faglig boble, man håber, man aldrig skal ud af!”

Hvad må du absolut opleve i 2018?

”Jeg vil gerne se et udenlandsk navn indenfor pædiatrien, f.eks. Diane L. Damiano. Men jeg glæder mig også til at opleve fællesskabet i en sal fuld af fysioterapeuter og hilse på gamle kolleger, studiekammerater og samarbejdspartnere.”

Har du et godt råd til en førstegangsdeltager?

”Prøv at vælge noget, der umiddelbart ikke ligger inden for dit felt, men som lyder interessant, eller som du ville bruge, hvis du var i et andet job. Det giver mange gode refleksioner, som forhåbentlig skubber lidt til den vanetænkning, vi jo alle har på et eller andet plan.”

Hvorfor har du tilmeldt dig Fagkongressen?

”Jeg har tilmeldt mig, fordi det er et af de få steder, hvor hele vores brogede faggruppe samles omkring den fælles, faglige udvikling. Normalt på kurser og temadage er der primært fysioterapeuter med samme baggrund og samme interesse som jeg selv, men fagkongressen er en helt særlig mulighed for at mærke, hvad der rykker sig i faget. Det er en unik måde at blive inspireret på, både for at opleve andre områder af fysioterapien og i min nuværende funktion.”

Hvad har været din største oplevelse på en Danske Fysioterapeuters fagkongres?

”Jeg ville gerne sige noget fagligt, men jeg må indrømme, at festen var noget ganske særligt. At samle så mange danseglade gæster i samme sal var en super oplevelse, og selvom jeg helst befinder mig henslængt i barområdet, måtte jeg overgive mig til dansgulvet. Jeg tror, alle var her, lige fra studerende til udenlandske keynote speakere. Helt igennem en dejlig aften.”

Hvad må du absolut opleve i 2018?

Der er rigtig mange symposier og workshops, jeg ser frem til. Hvis jeg skal udvælge en ting, så bliver det ”Aktiv behandling af muskuloskeletale smerter med fokus på behandlingsprogression og træningsdosering”.

Har du et godt råd til en førstegangsdeltager?

”Find nogle kollegaer eller medstuderende, tag afsted sammen, prioriter fælles oplæg og sørg for at diskutere dem bagefter. Viden skaber kun værdi, hvis den bliver integreret ude i de kliniske miljøer. Fagkongressen er en fantastisk mulighed for at få en masse teoretisk viden, men det er klinikerens opgave at gøre den praktisk og relevant.”

Er der nogle faldgruber?

Fordi udvalget er så stort, kan man blive fristet til at tage et halvt symposium det ene sted og et halvt det andet. Læg en plan på forhånd, men vær fleksibel, så du kan vælge et symposium med f.eks. kollegaer. Få snakket om indholdet og find noget, man kan tage med hjem.

”
*Det er en unik
måde at blive
inspireret på*”

JONAS BAK
Partner i NF:CURA
fysioterapi og videnskabelig
assistent på PMR-C,
Hvidovre Hospital
Kandidat i fysioterapi ved
Syddansk Universitet.
Deltager for 2.gang
på fagkongressen

**TILMELD DIG NU!
KØBER DU BILLET INDEN
DEN 8. FEBRUAR, FÅR DU
500 KR. I RABAT.**

Programmet for Fagkongres 2018 er stadig ved at blive lagt, men allerede nu kan du få et smugkig på nogle af de spændende symposier, foredrag og workshops, du kan opleve.

KOGNITIV TERAPI TIL KRONISKE SMERTER

Foredrag

Der er evidens for, at den kognitive tilgang er en af de mest effektive til behandling af kroniske smertetilstande som fibromyalgi og andre former for længerevarende smerter. Men hvilken konsekvens har dette for fysioterapeuterne, og hvor går grænsen mellem psykoterapi og fysioterapi? Det er emnet for professor Lance McCrackens foredrag, der er en af de førende eksperter inden for kognitiv terapi (ACT, Acceptance and Commitment Therapy).

"Overværer man Lance McCrackens foredrag, kan man forvente en gennemgang af, hvorfor man anvender kognitive terapier i smertebehandlingen, og hvilken rolle fysioterapeuten har i behandlingen", siger fysioterapeut, ph.d.-studerende Morten Høgh. Han har været primus motor i arbejdet med at få Lance McCracken til Danmark for at give sit bud på fremtidens smertebehandling til patienter med kroniske smerter.

Symposium

Lance McCracken holder også oplæg på et symposium om arbejdsfastholdelse og smerter. Her taler han om, hvordan smerten påvirker det enkelte menneske, og hvordan fysioterapeuter kan anvende denne viden til at forstå og interagere bedre med patienten. Derudover vil fysioterapeut og ph.d. Henrik Bjarke Vægter komme ind på, hvordan man motiverer patienter med smerter til at vende tilbage til arbejdet, og fysioterapeut Morten Alberg taler om, hvordan man kan støtte den enkelte patient og fremme samarbejdet mellem patient/borger, den sundhedsprofessionelle og den sociale sektor.

fysio.dk/f-arbejdsfastholdelse
fysio.dk/symp-arbejdsfastholdelse

SARCOPENI – HVAD KAN VI GØRE?

Symposium

Symposiet om sarcopeni vil give dig nye værktøjer til at udrede og behandle borgere med sarcopeni. Symposiumet består af tre oplæg med mulighed for at stille spørgsmål og diskutere med forskerne og andre deltagere. Emnet er absolut aktuelt, da et stigende antal ældre danskere har sarcopeni med udtalt tab af muskelvæv og muskelstyrke og øget risiko for tab af funktionsevne. Symposiumet kommer rundt om nogle af de centrale aspekter i udredningen og behandlingen. Læge og professor Tommy Cederholm, der er en af de førende forskere i Norden på området, vil komme ind på, hvorfor ældre får sarcopeni, og hvordan man kan forebygge og behandle ved at ændre kosten og skruer op for det fysiske aktivitetsniveau. Fysioterapeut og ph.d. Morten Tange Kristensen, der er en af initiativtagerne bag symposiet, præsenterer nogle af de redskaber, som fysioterapeuter kan bruge til at identificere de ældre i risikogruppen. Måleredskaberne er lette at implementere i den kliniske praksis og giver et hurtigt billede af, hvordan man skal sætte ind med træning og forebyggelse af yderligere svækkelse af musklerne. Fysioterapeut Niklas Grundt Hansen, Ishøj Kommune, vil dele ud af sine erfaringer med genoptræning af patientgruppen.

Foredrag

Med Tommys Cederholms foredrag får man en baggrundsviden om udviklingen af sarcopeni og de behandlingsmuligheder, der er i dag. Han kommer blandt andet ind på træning og ernæring, herunder proteinindtagelse og anabole steroiders betydning for at forbedre livskvaliteten og dødeligheden hos svage ældre med sarcopeni.

fysio.dk/symp-sarcopeni
fysio.dk/f-sarcopeni

HVORDAN KAN DU BRUGE OKKLUSIONSTRÆNING I PRAKSIS?

Symposium

Okklusionstræning er ved at vinde indpas i fysioterapi. Ved at lukke for blodgennemstrømningen i den muskulatur, der skal trænes, opnår man, på trods af en lav belastning under muskeltræningen, en positiv effekt på muskelfylden. Det er en ny og spændende behandlingsform til patienter, der har svært ved eller ikke må belaste f.eks. knæene på grund af smerter eller postoperative restriktioner. Det tyder på, at træningen også kan have en positiv effekt på muskelstyrken, siger fysioterapeut, ph.d. Thomas Linding Jakobsen, der sammen med professor Thomas Bandholm står for både workshop og et symposium.

På symposiet gennemgår den amerikanske lektor og ph.d. Jeremy Loenneke den teoretiske baggrund for okklusionstræning og virkningsmekanismerne bag. Derudover vil Thomas Linding Jakobsen give et overblik over evidensen for okklusionstræning efter operationer og sygdom og Thomas Bandholm sætter fokus på sikkerhedsaspekterne under træningen.

Workshop

Jeremy Loenneke indleder workshoppen med at vise eksempler på træning med forskellige manchettørrelser og grader af okklusion. Herefter vil tre erfarne fysioterapeuter give en praktisk demonstration af træningen for små grupper af deltagere, så det bliver muligt at komme helt tæt på og få lejlighed til at stille spørgsmål og diskutere.

Symposiet og workshoppen henvender sig til fysioterapeuter inden for det muskuloskeletale, ortopædkirurgiske og reumatologiske område. Også fysioterapeuter, der arbejder med ældre, og specielt ældre med sarcopeni, kan med fordel bruge okklusionstræning.

"Deltagere, der følger symposiet og workshoppen, vil få et indgående kendskab til træningsformen, som gør det muligt at implementere den i den daglige praksis. Det kræver dog, at den enkelte fysioterapeut sætter sig ind i den praktiske anvendelighed og de sikkerhedsmæssige aspekter ved behandlingsformen", siger Thomas Linding Jakobsen.

fysio.dk/symp-okklusion

fysio.dk/work-okklusion

”Vi kan faktisk gøre en forskel

Hvad går dit arbejde ud på?

Jeg er ansat som arbejdsmiljøkoordinator i Jortons afdeling i Aalborg og tilbringer størstedelen af min tid på byggepladsen for det nye supersygehusbyggeri, Aalborg Universitetshospital, hvor Jorton har en del af entreprisen på byggepladsdriften. Vi drifter alle midlertidige bygninger på byggepladsen, f.eks. skurvogne, kontorer, kantine, omklædning osv., og vi har ansvaret for etablering, drift og vedligehold af alle færdselsveje og fællesarealer. Vi får kort sagt byggepladsens infrastruktur til at fungere. Jeg er med til at sikre, at alle kan færdes og arbejde sikkert på byggepladsen, og at tingene er i orden. Jeg har også andre kasketter på. Hvis vi skal have sat lys op i et område, koordinerer jeg det med elektrikereren, så der er også et par byggelederopgaver inde over, samtidig med at jeg laver daglige sikkerhedsrundringer på byggepladsen.

Hvordan bruger du din fysioterapeutiske bagage i arbejdet?

Jeg bruger min baggrund i det forebyggende arbejde. F.eks. har vi lige nu den udfordring, at vores murere skal mure en facade op under et tagudhæng. Det betyder, at de får nogle rigtig skæve og dårlige arbejdsstillinger. Det kan man lave om på, hvis man venter med at lægge tagplader på bygningen, til facaden er færdigopmuret. Så lige nu kigger vi på, om man kan lave om på planlægningen. Vi har også mange murere, der lægger fliser, og der er vi inde og vejlede og undersøge, om vi kan finde nogle tekniske hjælpemidler, som gør, at det ikke slider så meget på knæene. Der findes bl.a. nogle fliseligestole, hvor du har vægten på bagdelen, i stedet for på knæene. Så jeg bruger meget af min fysioterapeutiske baggrundsviden.

Hvad har været den største aha-oplevelse for dig?

At vi stadigvæk er så langt bagud. Vi har jo masser af viden om, hvad man bliver nedslidt af. Men det er svært at gøre noget ved. Det kan være leverandører, som leverer sække på 25 kg, som skal løftes op i en cementblander, hvor man tænker, hvorfor leverer de ikke sække på fem eller ti? Der er mange udfordringer på en byggeplads. Ofte er det mere pengene der styrer, end helbredet. Mange inden for bygge og anlæg arbejder på akkord, dvs. de får penge efter, hvor meget de kan nå, og det kan blive vigtigere at tjene 10 kroner mere på akkorden, end at passe på sig selv. Så nogle gange kan det betale sig at gøre tingene uden tekniske hjælpemidler, selvom de godt ved, de bliver nedslidt af det.

Siger du så noget til dem?

Ja, og de er udmærket klar over det og siger, ja, det er også dumt, når jeg kommenterer det. Men at ændre det er svært. Vi kan høre på de håndværkere, der har arbejdet i mange år, at de dør med skulderen og ryggen, så vi siger til de unge, prøv lige at kigge på din makker, han har ondt i ryggen, måske du skulle prøve at tænke dig lidt mere om. For vi skal jo arbejde, til vi er ret gamle, og det kan du ikke holde til, hvis du bliver ved på den her måde. De er lydhøre, men det er ikke altid, de får gjort noget ved det. Men mange af de unge er nu blevet ret gode til at passe på sig selv. Måske er unge mennesker i dag mere optaget af at have en sund krop.

Hvad er det bedste ved dit job?

Der er jo ingen dage, der er ens i den her branche, der sker hele tiden nye ting. Og så er det spændende at arbejde forebyggende og se, at man kan faktisk kan gøre en forskel, bl.a. ved

at give min viden om tingene videre. Jeg tror, mine ord vejer tungere, fordi jeg er uddannet fysioterapeut. Jeg kan jo bl.a. fortælle om de patienter, jeg havde, da jeg havde klinik. Der var murere med kronisk ondt i skulderen, fordi de havde stablet sten hele dagen i 30 år, og andre, der havde gravet meget, som fik problemer med ryggen eller skulle have skiftet knæ. Måske tænker de mere over det, fordi jeg har min faglighed med mig.

Kan du anbefale dit job til andre?

Helt sikkert. Ingen dage er ens, så hvis man kan lide, at der sker ting, og har man interesse for den forbyggende del, er det absolut et potentiale for mange fysioterapeuter. Der er brug for os, for vi kan faktisk gøre en forskel. Man møder enormt mange mennesker, og de er sunde og raske. Som fys beskæftiger man sig ofte med syge, men jeg har de raske, og det er meget givende. ●

DET MENER DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Der er pres på det fysioterapeutiske arbejdsmarked, så det er nødvendigt at tænke nyt. Som fysioterapeut kan man bruge sine kompetencer indenfor mange brancher, selvom der ikke umiddelbart står fysioterapeut på dørskiltet. Det er indenfor bl.a. ledelse, teknologi, byplanlægning, arkitektur, byggeri og meget mere.

Mit job

AF CATHRINE HUUS

FOTO LARS HORN

NAVN: Ingerid Jovall Rødtnes
ARBEJDSPLADS: Jorton
STILLING: Arbejdsmiljøkoordinator

JORTON A/S

Jorton A/S er en landsdækkende leverandør af bygge- og anlægsløsninger til kontordomiciler, boligforeninger, offentlige institutioner, vej- og brobyggeri med mere. Jorton har afdelinger i Aalborg, Aarhus, Kolding, Aabenraa, Esbjerg, Odense og Køge og beskæftiger 400 medarbejdere.

”Min opgave er at lindre deres sidste tid

Dorthe Kragh-Schwarz er palliativ fysioterapeut, og hendes opgave er ikke at helbrede, men at lindre døende patienter i deres sidste tid. Hun trækker ikke alene på en bred palet af fysioterapeutisk viden, men også på en terapeutuddannelse og sin livserfaring. Det indbefatter alt fra funktionelle øvelser til massage, mindfulness og samtaler med de syge og deres pårørende.

TEKST: CATHRINE HUUS

FOTO THOMAS STEEN SØRENSEN

” Man skal have nærvær og empati, når man arbejder palliativt, og man skal kunne være i et sorgfuldt rum.

➔ **KLOKKEN ER 13.30**, det er mandag, og fysioterapeut Dorthe Kragh-Schwarz ringer på dørtelefonen i en etageejendom på Østerbro i København. På anden sal åbner en herre døren og byder indenfor. I en stol ved vinduet i en højloftet stue sidder hans hustru parat til dagens fysioterapi. Hun er uheldelig syg af kræft og fik en henvisning til palliativ fysioterapi i foråret, hvor Dorthe Kragh-Schwarz begyndte behandlingen.

”På det tidspunkt var hun meget dårlig, og jeg tænkte, at hun ikke havde langt igen,” fortæller fysioterapeuten. Siden er der gået otte måneder, hvor hun har trænet med sin patient to gange en time om ugen. Dorthe Kragh-Schwarz har hjulpet med at anskaffe nye hjælpemidler, blandt andet en rollator og en fodskinne som hjælp til en dropfod på højre fod, og patienten har genvundet en masse af sine kræfter.

I dag starter de med gangtræning. Fysioterapeuten tager et fast greb i patienten og støtter hende til at komme op at stå, og med overraskende fart bevæger de sig med hurtige skridt rundt om det ovale spisebord, ned af lejlighedens lange gang og tilbage igen flere gange. Til sidst ender de i sofaen, hvor patienten puster ud.

”Du er hård ved mig,” siger hun med et glimt i øjet.

Ved aldrig, hvad dagen bringer

Dorthe Kragh-Schwarz er ikke en helt almindelig fysioterapeut. Hun har specialiseret sig i palliativ behandling, dvs. lindring til terminale patienter. Det er sårbare mennesker, som befinder sig i slutfasen af deres liv, og det kræver, at fysioterapeuten trækker på al sin personlige og professionelle viden og erfaring.

”Udover de fysioterapeutiske kompetencer skal man også have nærvær og empati, når man arbejder palliativt, og man skal kunne være i et sorgfuldt rum. Man skal kunne glæde sig med sine patienter, når det går godt, og støtte dem, når det er svært,” forklarer hun.

Patienterne er i alle aldre og samfundslag, lige fra unge kvinder med mænd og børn, til enlige i goerne og sengeliggende med hjælpere døgnet rundt. Fælles for dem er, at behandlingen foregår i hjemmet. Og at de lider af uheldelige sygdomme som kræft, ALS, hjertesygdomme og forskellige lungesygdomme. Hun har

6-7 patienter om dagen, som geografisk befinder sig i hele hovedstadsområdet. Og hun planlægger aldrig sine behandlinger på forhånd. For man kan aldrig vide, hvordan patienten har det.

”Jeg ved aldrig, hvad der skal ske, når jeg kommer, så jeg tager altid udgangspunkt i, hvad de har lyst til. Nogle er meget kede af det, fordi de har fået et trist svar på en prøve fra hospitalet. Andre er glade, fordi de har haft besøg af gode venner, eller fordi der er stilstand i sygdommen. Derfor starter vi altid behandlingen med en samtale, og så planlægger jeg dagens program ud fra det.”

Plukke blomster eller lave maden selv

Dagens øvelser og gøremål har altid et formål og en funktion, som relaterer sig direkte til patientens umiddelbare behov og tilstand. Nogle er blevet dårligere rent fysisk siden sidst, og hvor de før selv kunne gå på toilettet, kan det knibe næste gang.

”Så kan jeg foreslå, at vi anskaffer en bækkenstol. Jeg er hele tiden i kontakt med andre behandlere for at sørge for, at der bliver lavet de forandringer, der er brug for. Det handler om at være på forkant med den udvikling, der sker.”

Hvis en patient har et ønske om at blive ved med at lave mad selv, er det her, fysioterapien har sit afsæt.

”Vi kan lave funktionelle øvelser i køkkenet og træne ved at tage ting ned fra øverste hylde. Vi kan også gå ud i haven og plukke en buket blomster. Jeg behandler f.eks. en kvinde, som gerne vil ud og give fuglene mad i haven. Så træner vi, at hun lukker døren op og går ud og lægger fuglefrø på pladen. Det giver meget mening for hende, og samtidig bliver hendes krop trænet og holdt ved lige.”

Indgyder håb og mod

Som palliativ fysioterapeut skal man arbejde ud fra en bred palet, der indbefatter lymfødembehandling, viden om tarmfunktion og medicin, neurologi, ledtræning og muskuloskeletal terapi, lungeterapi, lejring og forflytning, for blot at nævne nogle. Men det er ikke nok at kende sin fysioterapeutiske lærebog. Dorthe Kragh-Schwarz har taget en fireårig uddannelse i psykoterapi, og den trækker hun ofte på.

”At indgyde håb og mod er en vigtig opgave, og der bruger jeg min viden om sammenhængen mellem psyke og soma. Blot at tale om det, der fylder, kan betyde,

---

OM PALLIATIV BEHANDLING

Palliativ betyder at forebygge og lindre de lidelser, smerter og problemer, som man risikerer at få, når man er uhelbredeligt syg. Lindringen gælder både de fysiske og psykiske problemstillinger såvel som de psykosociale og eksistentielle eller åndelige udfordringer.

KORT OM DORTHE KRAGH-SCHWARZ

Dorthe Kragh-Schwarz er 65 år, uddannet fra Københavnerskolen i 1975 og har efteruddannet sig i bl.a. behandling af neurologiske lidelser. Desuden er hun uddannet lymfødemterapeut og har gennemført en fire-årig psykoterapeutuddannelse. Hun har i mange år arbejdet som selvstændig fysioterapeut uden ydernummer med patientbehandlinger, undervisning og forskning i bl.a. forflytning- og lejringsystemer og har givet supervision af patientbehandlinger og vejledning omkring valg og brug af hjælpemidler, m.v.

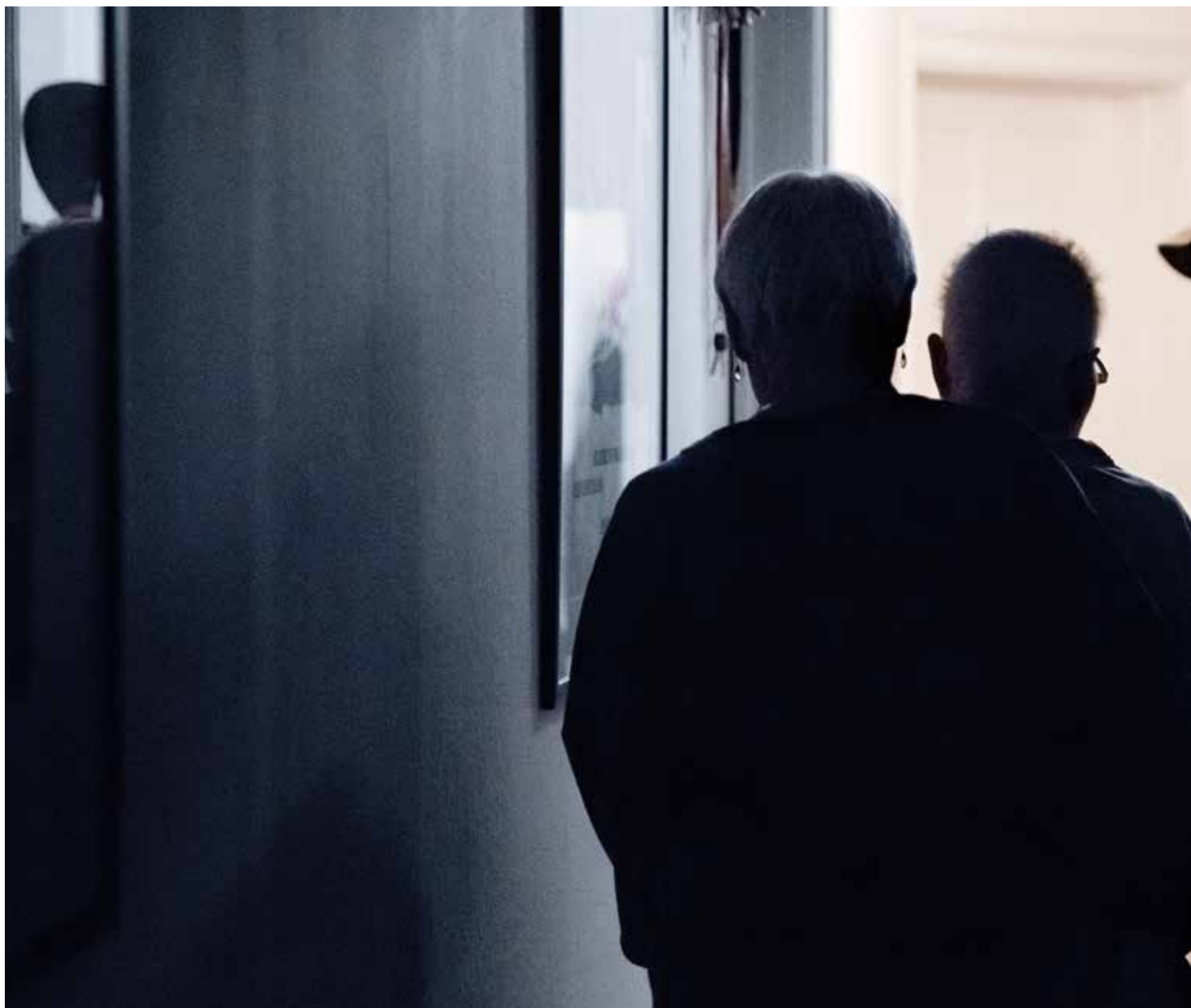
at patienten får det bedre, fordi de får lov til at tale om problemerne. Det kan virke smertelindrende i sig selv.”

Hun bruger mindfulness, afslapningsøvelser, musik og lyd i behandlingen, for mange patienter oplever stor stress og angst i forbindelse med deres sygdom og den usikkerhed, der er i forhold til fremtiden.

”Hvis patienten er meget angst, kan det hjælpe at lave vejrtræknings- og afslapningsøvelser. Det giver flow og skaber liv i kroppen og kan også påvirke sindet på en positiv måde, så patienten oplever, at flere ting bliver mulige. Vi kan også synge en sang, måske har de en yndlingssang, som vi kan nynne til. Det bringer ro og fred til sindet.”

Fysioterapeuten inddrager også de pårørende, og hun kan vælge at behandle dem ved at give massage eller støtte på anden vis.

”Vi har en vigtig funktion i samarbejdet med de pårørende, for når vi snakker palliation, er der tale om at lindre hele familien. Hvis jeg kan se, at den pårørende er ved at være kørt ned fysisk eller mentalt på grund af et langt og hårdt forløb, kan jeg bruge en del af tiden på ➡

➤ dem. For hvis den pårørende går ned, er der ingen til at støtte patienten.”

Kærlighed ud i fingerspidserne

Dorte Kragh-Schwarz arbejder med den særlige omstændighed, at hendes patienter ikke overlever behandlingen. Nogle har kort tid igen, når hun møder dem og lever kun få måneder. Andre følger hun i flere år, fordi den livsforlængende behandling, de i øvrigt får, virker. Hvordan bliver man klædt på til det, og er det overhovedet muligt?

”Det er et vilkår, jeg har. Jeg ved, at det her menneske kommer jeg til at tage afsked med på et tidspunkt. Derfor er det vigtigt, at jeg ikke bliver for personligt involveret, for så bliver det for svært at tage afsked. Man er nødt til

at lære at lægge en vis afstand, så man ikke skal gå igennem en stor sorgproces. Men jeg har kærlighed helt ud i fingerspidserne. For jeg skal vise min empati, min følsomhed og min omsorg for dem, helt oprigtigt, men på et professionelt plan,” forklarer hun og fortsætter:

”Det vigtigste er, at man som behandler magter at sætte sig ud over sygdommen og årsagen til den. Jeg går aldrig ind med et løfte om, at jeg kan kurere patienterne. For det kan jeg ikke. Og jeg ved, at de ikke kommer ud af det med livet i behold. Men jeg kan forhåbentlig lindre deres smerter. Det er jeg meget ærlig omkring. Opgaven er enkel. Vi kan højne livskvaliteten og livslysten hos patienterne, og give dem livsmodet igen. For de skal jo leve, lige indtil de dør.”

I lejligheden på Østerbro er patienten færdig med dagens øvelser.

”IKKE kaste sig ned i stolen,” udbryder fysioterapeuten, da Kirsten vil smide sig i en lænestol. Patienten bremser sig selv og smiler med stemmen, da hun siger:

”Jeg er træt efter sådan en time, men jeg har det altid godt, når Dorte har været her. Man er altid i godt humør, når hun går.” ●

Døende i Region Hovedstaden får ikke lindret smerter

Nye regler for tilskud til palliativ fysioterapi i Region Hovedstaden betyder, at flere ligger for døden uden at få smertelindrende fysioterapi.

AF ISABEL FLUXÁ ROSADO

MENNESKER MED UHELBREDELIGE og livstruende sygdomme har brug for særlig hjælp i den sidste svære tid, hvor de ofte er sengeliggende og måske har smerter og er præget af kropslig uro eller angst. Her kan fysioterapeuter træde til med bl.a. udspænding af muskler og led og vejledning om lejrning. De kan også lindre med massage af hævede ben og arme, massage af ryg, nakke og skulderåg og give hjælp til vejrtrækning og andre øvelser, der kan mildne både fysiske smerter og angst.

Fra 1. juli 2017 er det blevet langt sværere at få den hjælp i Region Hovedstaden. Der er indført nye regler, idet kommuner og regioner i fællesskab gennem kommunkontaktrådet er blevet enige om, at der kun gives tilskud til palliativ fysioterapi fra klinikker med ydernummer.

Klinikker siger fra

Problemet opstår ved, at kun få klinikker på overenskomst har fysioterapeuter, der besidder den specialisering og de helt særlige kompetencer, det kræver at yde palliativ fysioterapi. De fysioterapeuter, der tilbyder specialiseret palliativ fysioterapi, arbejder oftest udenfor ydernummer, og det betyder, at patienterne ikke længere kan få adgang til dem, medmindre de døende selv har mulighed for at betale.

Danske Fysioterapeuters Regionsformand for Hovedstaden, Tine Nielsen, mener, at konsekvenserne af de nye regler er absurde og helt i strid med døendes rettigheder under servicelovens § 122:

”Vi ved, at når patienter og pårørende kontakter en klinik med ydernummer, så bliver de ofte afvist med den begrundelse, at klinikken ikke har tid eller at de ikke har de kompetencer, der skal til, at yde palliativ behandling,” siger hun.

Imens sidder et stigende antal fysioterapeuter uden ydernummer og kan se på en hastigt faldende patientliste, selvom de gerne vil hjælpe de døende og har de kompetencer der skal til.

➔ ”Det her handler kun om at flytte penge. Det kan ikke være rigtigt, at denne gruppe mennesker, som allerede befinder sig i en sårbar situation, skal fratages muligheden for at få lindret smerterne,” siger Tine Nielsen.

Ingen klare svar

Danske Fysioterapeuter har derfor skrevet til både Kommunernes Landsforening, formanden for de respektive social- og sundhedsudvalg i de 29 kommuner i regionen samt Sundhedsministeriet for at få opklaret, om ikke fortolkningen af reglerne er i strid med loven om døendes rettigheder. I de svar, der indtil videre er modtaget fra Sundhedsministeriet og Københavns Kommune, forholder man sig ikke til, at de fysioterapeuter, der har kompetencerne til at yde palliativ fysioterapi, som oftest befinder sig udenfor ydernummer systemet.

”Vi opfordrer på det kraftigste til, at kommunekontaktrådet i hovedstaden genovervejer de nye retningslinjer og lader døende patienter vælge behandlere med den rette specialisering uanset overenskomst,” siger Tine Nielsen.

Dansk Fysioterapeuter afventer stadig et klart svar på, hvordan de ansvarlige har tænkt sig at løse problemet.

”Imens lades flere døende i stikken i deres sidste time. Det kan politikerne ikke være bekendt,” siger Tine Nielsen.

Behandling af palliative patienter kan gøre mere skade end gavn

Kommer gruppen af palliative patienter i hænderne på de forkerte, kan det få fatale konsekvenser, mener fysioterapeut Dorthé Kragh-Schwarz. Hun er bekymret for de nye regler i Region Hovedstaden.

AF CATHRINE HUUS

”HVIS JEG IKKE havde været fysioterapeut i rigtig mange år, havde jeg ikke kunnet arbejde med palliative patienter.” Sådan siger Dorthé Kragh-Schwarz, som har specialiseret sig i palliativ fysioterapi. Hun er en af de fysioterapeuter med speciale i palliativ behandling, som er ramt af nye regler for tilskud i Region Hovedstaden. Reglerne betyder, at bl.a. praktiserende læger kun må henvise døende patienter til fysioterapeuter, der har et ydernummer. Sygehusene i Region Hovedstaden kan i specielle tilfælde henvise til de ganske få fysioterapeuter, der har indgået en særlig kontrakt med dem.

Dorthé Kragh-Schwarz har oplevet et fuldstændig stop for henvisninger, siden reglerne trådte i kraft den 1. juli i år. Hvor hun før havde ca. 20 henviste patienter af gangen, er antallet i dag otte. Til gengæld oplever hun at blive kimet ned af patienter, som ønsker hendes behandling på privat basis. Hun fortæller, at der desværre er mange, som ikke har råd til at betale for fysioterapi uden tilskud og derfor må tage imod det offentlige tilbud om en terapeut med ydernummer – med tilskud. Problemet er, at netop denne type patienter kræver, at man har en særlig ekspertise.

”Mange af patienterne er meget skrøbelige, og man skal som behandler have stor forståelse for den kompleksitet, der er. Hvis du er alt for hård, gør du skade på dem, og hvis du kommer med elastikker og tror, du skal træne traditionelt, så bliver det ikke længere lindrende behandling, så bliver det livstruende,” siger hun.

”Det er ikke rimeligt, at man fratager patienterne et behandlingstilbud, som er så vigtig for de døendes livskvalitet. For vi kommer virkelig ud og gør en forskel i de menneskers liv”. ●

LiteGait

LiteGait giver mulighed for alsidig, fleksibel og funktionel træning i et 100% sikkert miljø. Bag udviklingen af LiteGait er et stort team af fysioterapeuter og forskere, her er viden og evidens afgørende for udviklingen. Vi udbyder online webinars som I altid kan tilmeldes, samtidig afholder vi løbende seminarer her i Danmark, se mere på vores hjem-

LiteGait 200KS med integreret FreeDome, Q-straps sejl & seler
Max patient vægt 200 kg. Max højde 225 cm. Elektrisk hejs, batteri pakke, batteri lader. 2 stk. sejl/seler, barre, fragt, levering & 3 timers undervisning ved levering.

Vejl. Udsalgspris dkk. 124.500,00 ekskl. Moms & fragt

Tilbud DKK 120.000,00 ekskl. Moms

LiteGait til voksne findes i flere str. Med Priser fra DKK 82.000,00 ekskl. Moms

Børne/junior modeller med priser fra 30.000,00 ekskl. Moms

Kontakt os for mere information og tilbud på tlf. 86801807

BiSym

Ny model, tablet model med data indsamlingsprogram og rapporteringssystem. Giver et hurtigt og ubesværet overblik for både brugeren og terapeuten

DKK 18.900,00 ekskl. Moms

Opgradering af gl. BiSym

DKK 8.500,00 ekskl. Moms

Patenteret Sejl/Seler til LiteGait

Alle sejl/seler til LiteGait er nu produceret i et vandafvisende materiale og med elastik i siderne hvilket gør det nemt at fastmontere dem korrekt på patienten. Fås i flere str. Inkl. 2 skridt stykker pr. sejl/sele. Priser fra **Dkk. 5.500,00 ekskl. Moms**

GaiterStool

fastspændes på LiteGait

Vejl. Udsalgspris dkk. 6.500,00 ekskl. Moms

Tilbud DKK 5.800,00 ekskl. Moms

FreeDome

drejbar gaffel 360 grader.

Vejl. Udsalgspris dkk. 6.800,00 ekskl. Moms

Tilbud DKK 6.000,00 ekskl. Moms

Q-Straps by LiteGait®

er en justerbar elastik der giver patienten støtte og modstand i træningen. Komplet sæt á 3 stk. Inkl. Påsætningspænder.

DKK 650,00 ekskl. Moms

Det er alt for stor ulighed imellem klinikkerne

En ny fraktion indenfor Danske Fysioterapeuter vil arbejde for bedre vilkår for de klinikker, som står udenfor ydernummersystemet. Lige nu går de glip af mange fordele, som tildeles fysioterapeuter, som har aftale med sygesikringen. Det skaber ulige markedsvilkår, mener formand for fraktionen Stefan Kragh og næstformand Mark Ebbesen.

AF CATHRINE HUUS

”**DET VAR EN KÆMPE KAMP**, da jeg skulle starte op som selvstændig for halvandet år siden. For når man starter op som ny klinik uden ydernummer i et område, hvor man et ukendt og uetableret navn, løber man ind i en masse barrierer, som du ikke møder, hvis du har et ydernummer.”

Sådan siger Mark Ebbesen, næstformand i den nye fraktion **Erhvervsnetværk for Frie Praktiserende Fysioterapeuter**, som blev dannet på en stiftende generalforsamling fredag den 3. november. Her pegede 50 deltagere på en bestyrelse, som skal arbejde for bedre vilkår for de fysioterapeuter, herunder både ejere, lejere og ansatte, som arbejder udenfor den offentlige overenskomst. For der er en verden til forskel på vilkårene, mener han, og bliver bakket op af nyvalgt formand Stefan Kragh.

”Der eksisterer en stor ulighed mellem praktiserende fysioterapeuter, som er udenfor og indenfor ydernummersystemet. Har du ydernummer, er du indenfor den offentlige overenskomst og får dermed adgang til patientgrupper, som får tilskud fra det offentlige. Du

er blåstemplet og får adgang til pensionskasserne og forsikringselskaberne. Du optræder på alle behandlerlisterne, de praktiserende læger henviser til dig, og patienterne får deres offentlige tilskud,” forklarer Stefan Kragh.

Som nystartet klinik udenfor overenskomst ligger man derimod hestelængder efter tilskudsklinikkerne. Det skaber en stram og presset økonomi, siger Mark Ebbesen.

”Der kommer jo ikke et automatisk tilskud og en automatisk patientskare, som er henvist fra læger og forsikringselskaberne. Det betyder, at du ikke får en naturlig indkomst, som lægger en bund. Hvis der er tom kalender næste uge, mærker vi det hurtigere, end når man er en del af ydernummerfødekæden. Det går ud over regnskabet, og man skal hele tiden opfinde sig selv, siger Mark Ebbesen, som ejer tre klinikker udenfor ydernummer.

Stefan Kragh supplerer:

”Alle mine faste udgifter ville være dækket, hvis jeg fik offentligt tilskud. Jeg ville få 39 procent mere ind per krone, og det er jo en pæn sjat. Min løn ville blive en del større i morgen.”

Ydernummeret borger for kvalitet

Derfor vil Stefan Kragh og Mark Ebbesen arbejde for at skabe større synlighed blandt de vigtige samarbejdspartnere. Det gælder regionerne, men også forsikringselskaberne, som skal have øjnene op for problemet.

Mark Ebbesen, fysioterapeut og osteopatistuderende på 4. år. Ejer tre klinikker i hhv. Solrød, Køge og på Møn med fem ansatte. Er desuden kommunalpolitiker for Venstre i Køge.

Mark Ebbesen og Stefan Kragh oplever, at mange forsikringselskaber ser et ydernummer som en blåstempling og nægter at henvise til klinikker uden.

”Vi ser forsikringselskaber, som ikke vil give tilskud til os. De er begyndt at åbne mere op, men der er stadig flere, som ikke vil lade patienterne få behandling på klinikker udenfor ydernummer. Også selvom prisen er den samme. Fordi man forbinder ydernummeret som et kvalitetsstempel. Det vil vi gerne gøre opmærksom på,” siger Mark Ebbesen, og fortsætter med at fortælle om sine egne erfaringer:

”Det har været en kæmpe kamp for os at komme ind på forsikringselskabernes lister, og vi har måttet skulle forklare os igen og igen: Selvom vi ikke har et

Stefan Kragh, fysioterapeut og klinikejer i Holstebro. Har været praktiserende i 18 år, de sidste ti udenfor overenskomst. Medlem af UP, Udvalg for Praksisoverenskomster i Danske Fysioterapeuter.

ydernummer, er vi altså ikke fjernhealere. Vi er et autoriseret personale med en høj, faglig kvalitet.”

”Vi står jo også ofte med et forklaringsproblem overfor patienten, som ikke forstår hvorfor de får tilskud til den ene klinik og ikke til den anden. Det er urimeligt overfor patienterne, at de ikke frit kan vælge behandler,” siger Stefan Kragh.

Sluttelig nævner de to initiativtagere, at de ønsker at arbejde for at skabe flere jobs i den private sektor. For der bliver i dag og de næste år uddannet flere fysioterapeuter, end der er stillinger.

”Frem til 2025 bliver der udklækket 6.000 flere fysioterapeuter, og der kommer ikke flere penge til det offentlige. Der bliver ikke ansat flere fysioterapeuter på hospitaler og i kommuner, så hvor skal de nye jobs komme fra? Vi mener, at de skal komme fra de innovative klinikker. Derfor vil vi varetage klinikkernes interesser og give dem gode vækstbetingelser. Jobskabelsen ligger i den private sektor,” siger Mark Ebbesen. ●

Alle fysioterapeuter er velkomne i **Erhvervsnetværk for Frie Praktiserende Fysioterapeuter**.

Fraktionen ønsker at blive valgt til Danske Fysioterapeuters repræsentantskab i foråret 2018, og der kræves minimum 100 medlemmer for en indstilling.

Ønsker du mere information eller medlemskab, se Facebook eller skriv til mark.ebbesen@jubii.dk senest 21.12.2017.

AF MAJA SEISTRUP

FOTO LARS HORN

I denne serie tager Fysioterapeuten med studerende ud i klinisk undervisning.

STUDERENDE: Rasmus Stengaard Holm, UCN, 5. semester.

PRAKTIKSTED: Træningscenter Pandrup er med sine ca. femten ansatte en mindre del af sundhedsafdelingen i Jammerbugt Kommune. Afdelingen modtager borgere, som efter et sygehusophold har brug for genoptræning i deres lokalområde. På centeret arbejdes både med bassintræning og i træningscenter, ligesom fysioterapeuterne underviser faste hold på en udendørs fitnessrute i den nærliggende skov.

”Jeg er blevet mere selvsikker, når jeg kommunikerer med borgerne

Som fysioterapeut skal man kunne vende et dårligt førstehåndsindtryk til et godt samarbejde. Det lærte Rasmus Stengaard Holm i sin kliniske undervisning på Træningscenter Pandrup.

I **KAN GODT** smutte igen,” sagde én af de mest fjendtligsindede patienter, Rasmus Stengaard Holm nogensinde har mødt. Men selvom det var en dårlig start på behandlingen, blev førstehåndsindtrykket hurtigt endnu værre.

Mødet fandt sted under Rasmus Stengaard Holms kliniske undervisning på Træningscenter Pandrup i Nordjylland. Centeret, der er en selvstændig del af Sundhedsafdelingen i Jammerbugt Kommune, har primært borgere i genoptræningsforløb, som er udskrevet fra hospitalet. Derfor mødte Rasmus Stengaard Holm ofte sine patienter flere gange om ugen over en længere periode. Både i individuelle træningsforløb og gennem de hold, han underviste sammen med sine medstuderende.

Patienten ignorerede fysioterapeuterne

En af de største udfordringer i hans kliniske undervisning var, da han skulle genoptræne den fjendtligt indstillede patient, som er nævnt i begyndelsen af artiklen. Det var en ældre herre, der havde fået amputeret sit ene ben. Fra det øjeblik Rasmus Stengaard Holm og hans medstuderende, som han samarbejdede med om patienten, trådte ind i lokalet, virkede patienten utilfreds. Han var hørehæmmet, så de to studerende kommunikerede med ham gennem en bærbar computer. Men samarbejdet gik skidt. Når patienten ikke havde lyst til at lave de øvelser, de skrev om, lod han som om, han ikke så det.

”Jeg tror, han har haft en meget dårligt kontakt til sundhedssystemet. Han virkede utryg og nægtede at gå i gang med øvelserne. Han var slet ikke til at forhandle med,” siger Rasmus Stengaard Holm. Derfor fik de knap nok trænet med patienten, men brugte tiden til at berolige ham.

ER DU STUDERENDE?

Vidste du, at du får masser af medlemsfordele, når du er medlem af Danske Fysioterapeuter? Og så koster det kun 100 kr. i kvartalet.

Du kan deltage på Danske Fysioterapeuters konferencer til nedsat pris – kun 500 kr. pr. dag. Og du kan tage til faglige gå-hjem-møder i din region. De fleste er gratis for medlemmer. Du får også adgang til måleredskaber, test, forskningsartikler og andre faglige værktøjer på fysio.dk

Læs mere om dine fordele på

 fysio.dk/studerende

Det er godt at være to

Anden gang Rasmus Stengaard Holm og hans med-studerende mødtes med patienten, var det som sidst. Patienten stillede så mange kritiske spørgsmål, at de to unge mænd ikke både kunne nå at svare på computeren og samtidig vise øvelser på træningsmaskinerne.

I mellemtiden havde de to studerende lagt en strategi i samarbejde med deres vejleder: De fordelte opgaverne imellem sig, så mens den ene koncentrerede sig om at give patienten opmærksomhed ved at nikke og lytte, fokuserede den anden på at skrive spørgsmål og instruktioner ned.

”Vi fik ham til at forstå, at vi ville ham det bedste, og det viste det sig, at det gav virkelig god mening at være to til opgaven,” siger Rasmus Stengaard Holm.

Fjerde gang er lykkens gang

Stille og roligt kom patienten i gang med at træne de store muskelgrupper, dog stadig med et bistert udtryk i ansigtet. Fjerde gang de var sammen, opstod et vendepunkt. Patienten var i fuld gang i en træningsmaskine, mens de to studerende sad ned og instruerede ham.

”Så kan I godt komme i gang med at lave noget, i stedet for bare at sidde og se på mig,” udbrød patienten pludselig. Så smilede han for første gang til drengene, som begyndte at grine.

Derefter virkede borgeren tryk ved dem. De skrev små drillende beskeder til ham på computeren og lærte at kommunikere ved at smile og pege. Da forløbet sluttede efter 12 træningsgange, var både patienten og drengene glade.

”Det er vigtigt at vide, at man kan få et godt samarbejde, selvom man kommer dårligt fra start. Oplevelsen har gjort mig mere selvsikker, når jeg kommunikerer med borgerne,” siger Rasmus Stengaard Holm. ●

KLINISK VEJLEDER

Rikke Justsen

Hvad er de vigtigste egenskaber, man lærer hos jer?

Høj faglighed og selvstændighed. De studerende får koblet teorien fra skolen med praksis, og da virkeligheden sjældent er så simpel som i bøgerne, kommer deres faglige kompetencer i spil hver eneste dag. Jeg har observeret, at jo mere ansvar, de studerende får, jo mere kaster de sig ind i opgaven. F.eks. står de på egen hånd for vores bassintræning. Derfor arbejder

vi for, at de skal de være trygge ved at komme til mig med spørgsmål, så de aldrig føler sig overladt til sig selv.

Hvordan arbejder I med at skabe den trykthed?

En af de første ting, vi fortæller de studerende, er, at vi har tvungent socialt samvær i frokostpausen. Vi sidder ikke og kigger ned i hver vores telefon, men deler ud af os selv og snakker om faglige problemstillinger. Vi er en satellitafdeling af kommunens sundhedstilbud med få ansatte, så for os er det fedt at få studerende udefra, og vi er opsatte på, at de skal føle sig som en del af stedet.

Hvad er det mest særlige ved jeres praktiksted?

Vores center ligger i hjertet af lækker natur og tæt på en dejlig strand, så vi har en del udendørs træning. De studerende står for eksempel for undervisningen på et diabeteshold, som hver fredag træner på en fitnessrute i skoven. Både patienter og studerende kan være lidt modvilige, før de prøver det, især hvis vejret er dårligt. Men den friske luft, lyset og duftene ender altid med at blive et dejligt afbræk i hverdagen.

Stor interesse for fysioterapeuter i lægepraksis

Danske Fysioterapeuter gjorde reklame for fysioterapeuter i lægepraksis på dette års Lægedage i Bella Center.

Hvilke patienter kan I undersøge? Hvad med patientsikkerheden, og hvor mange timer kan fysioterapeuten være i klinikken? Sådan lød nogle af de spørgsmål, som op mod 100 læger stillede på Danske Fysioterapeuters messestand på Lægedage, lægernes årlige efteruddannelseskongference i Bella Center.

Danske Fysioterapeuter har siden 2015 arbejdet på at få fysioterapeuter tilknyttet de praktiserende læger, som er hårdt spændt for i disse år. Fysioterapeuter kan aflaste lægerne, bl.a. fordi hver fjerde konsultation i lægepraksis handler om muskel- og ledsmerter, som jo er fysioterapeuters kernekompetence. Derfor ligger det lige for, at de praktiserende læger tilknytter en fysioterapeut til at udrede og diagnosticere nogle af patienterne i lægepraksis.

Læge Thomas Aru og fysioterapeut Rim El Sammaa-Aru fortalte, hvordan de to faggrupper kan bruge hinanden.

På Danske Fysioterapeuters stand i Bella Center den 13.-17. november skiftedes 10 fysioterapeuter til at fortælle op mod 100 praktiserende læger om fysioterapeuternes kompetencer. Her er det Niels Honoré, som demonstrerer, hvordan en skanner virker.

FOTO CLAUS BOESEN

Skriv til os

Har du en god idé til en artikel eller et forslag til et emne, vi skal kigge på? Brænder du inde med ris eller ros?

Så skriv til redaktionen@fysio.dk

Danske Fysioterapeuter holder julelukket

Der er lukket mellem jul og nytår i sekretariatet på Holmblads-gade. Der er almindelige åbningstider til og med 22. december. Vi åbner for telefonerne igen den 2. januar 2018.

Frist for opstilling af kandidater til formandsvalg

Ønsker du at opstille som kandidat til formandsposten i Danske Fysioterapeuter, skal du anmelde dit kandidatur senest 1. januar 2018 klokken 12.00. Alle ordinære medlemmer af Danske Fysioterapeuter kan stille op til formandsvalget. Det kræver dog anbefaling fra 25 stillere. Ifølge Danske Fysioterapeuters vedtægter udløber den nuværende funktionsperiode for formand Tina Lambrecht 1. april 2018. Tina Lambrecht opstiller til formand for en ny fireårig periode. Kandidater skal melde deres kandidatur bilagt de 25 stillere. Stillerblanketter kan rekvireres hos direktionssekretær Bente Molberg, bm@fysio.dk. Det er kun muligt at være stiller for én kandidat. Valget finder sted i februar og marts måned 2018.

Er du nedslidt og klar til pension?

Er du tæt på folkepension, og er dit helbred nedslidt efter mange år på arbejdsmarkedet, kan du overveje at søge om seniorførtidspension. Seniorførtidspension blev indført i 2011 for at gøre adgangen til førtidspension hurtig og enkel for personer, der er tæt på folkepensionen, og som har væsentlige sundhedsproblemer.

 Læs mere på kortlink.dk/dsa/s3xs

Se, hvad andre fysioterapeuter tjener

Danske Fysioterapeuters lønberegner er nu opdateret med seneste løntal, pensions- og ferieoplysninger mv. Med lønberegneren kan du sammenligne din løn med andres inden for samme ansættelsestype og arbejdsområde som dig selv. Brug den inden din næste lønforhandling.

 Se mere på: fysio.dk/radgivning-regler/ion/ionberegner

Har jeg fri, hvis sneen vælter ned?

Hvis vejret, f.eks. kraftigt snefald eller storm, gør det umuligt for dig at møde på arbejde, har din arbejdsgiver ret til at trække dig i løn. Det gælder også, selvom snerydningen er utilstrækkelig eller den offentlige transport er indstillet, og hvis politiet fraråder al udkørsel. I stedet for løntræk kan fraværet aftales som træk på afspadseringskontoen, eller som en feriedag eller merarbejde på et senere tidspunkt. Hvis du er forhindret i at møde på arbejde pga. vejret, skal du, som i alle andre situationer, give besked om det tidligst muligt.

Fridage og arbejde i julen

Er du ansat i en region eller kommune? 1. og 2. juledag samt 1. nytårsdag er såkaldte søgnehellidage, mens juleaftensdag d. 24. december i år falder på en "almindelig" søndag. Der ydes ikke erstatningsfridag for sammenfaldet mellem juleaftensdag og søndagen. Der ydes heller ikke erstatningsfrihed for den særlige fridag d. 31. december, da du i forvejen har fri. Skal du arbejde juleaftensdag, eller en af helligdagene, får du på vanlig vis en erstatningsfridag på et andet tidspunkt, ligesom der ydes søgnehellidagstillæg for arbejdstimerne (50 % tillæg). Dog ydes der på det regionale område alene søndagstillæg (42%) for arbejde søndag d. 24. december.

OK18, konflikt og ferie

I de første måneder af 2018 forhandles der overenskomst for alle offentligt ansatte. Hvis der bliver konflikt i forbindelse med forhandlingerne, kan det få betydning for din ferie. Hvis din arbejdsplads bliver ramt af konflikt og du derfor skal strejke, kan du nemlig ikke samtidig holde ferie. Hvis der bliver konflikt, vil den i givet fald ligge omkring april/maj 2018. Hvis du har spørgsmål, så kontakt os på ansat@fysio.dk eller 33414620.

DET KORTE MØDE

STATUS OVER FORSKNING OG VANLIG PRAKSIS

Patienter på sygehuse har ofte kun kort tid sammen med fysioterapeuten. To artikler giver nogle konkrete bud på, hvad fysioterapeuten skal prioritere i det korte møde, så patienten efter udskrivelsen bliver i stand til at håndtere sin nye situation.

- Faglig artikel: Kvalitet i det korte møde med fysioterapeuten
- Interview: Kort tid til patienten

MARIANNE LINDAHL
Fysioterapeut, Master of Public Health. Lektor ved Center for Ernæring og Rehabilitering, Fysioterapeutuddannelsen, Professionshøjskolen Absalon.

JØRGEN BRANDT
Fysioterapeut, cand. pæd. pæd. Lektor og uddannelsesleder ved Fysioterapeutuddannelsen, Center for Ernæring og Rehabilitering, Roskilde.

Kvalitet i det korte møde med fysioterapeuten

Hvad skal der til for at give en god patientuddannelse på ganske kort tid og gøre den indlagte patient i stand til at mestre sin situation efter udskrivelse? Det giver denne artikel et bud på.

INDLÆGGESESTIDEN PÅ DANSKE hospitaler for bl.a. ortopædkirurgiske patienter bliver stedse kortere, og mange udskrives efter 1-3 dage, ligesom planlagte sammedagsforløb bliver hyppigere. I Danmark er liggetiden faldet med 23 procent i løbet af de sidste 10 år (1), og kort liggetid er i sig selv et resultatmål. Den hurtige udskiftning af patienter betyder, at det er en stor udfordring for personalet at tilbyde den optimale pleje og behandling, ikke mindst for fysioterapeuten, der kun møder patienten ganske kortvarigt. Fysioterapeuten skal således i løbet af én måske to kontakter bidrage til, at patienten er velinformeret og velforberedt til udskrivelsen og klar til at møde hverdagens udfordringer med en eller anden grad af funktionsevnedesættelse. Fysioterapeutens skal således i det korte møde sikre, at patienten opnår forståelse for betydningen af egen specifikke træningsindsats og har tiltro til at kunne gennemføre det aftalte.

”Sygeplejerskerne kan jo lige så godt gå lidt op og ned ad gangen med patienterne”, sagde en fysioterapeutstuderende i forbindelse

med en kort periode med klinisk undervisning på en ortopædkirurgisk afdeling. Han kunne ikke lige se sin rolle som fysioterapeut i den sammenhæng. Det førte til overvejelser om, hvad der egentlig er formål og faglig baggrund for fysioterapeuters meget korte møde med indlagte patienter. Det er ikke særlig eksplicit, hvilke muligheder en sådan situation rummer, og hermed hvad fysioterapeuten egentlig kan tilbyde, og hvordan der opnås god kvalitet for patienten.

Det giver denne artikel et bud på med udgangspunkt i en litteratursøgning, egen forskning samt faglig viden og erfaring. Udgangspunktet er den akutte, ortopædkirurgiske patient, men artiklens budskab dækker lige så vel andre patientgrupper, der kun kortvarigt møder fysioterapeuten 1-2 gange under indlæggelsen.

Litteraturen

Meget få studier har forsket i effekten af 1-2 møder med en fysioterapeut. MacKay et al. undersøgte i et studie uden kontrolgruppe virkningen af én intervention med en specialuddannet fysioterapeut ➡

⇒ på ortopædkirurgisk ambulatorium for patienter med hofte- eller knæartrose (2), hvor interventionen var individuelt tilpasset konservativ behandling. Opfølgning efter seks uger viste, at denne ene intervention signifikant øgede deltagernes tid anvendt til træning og øgede deres self-efficacy til et niveau, der var sammenligneligt med længerevarende, gruppebaserede interventioner. Deltagerne huskede desuden i stort omfang den information, de havde fået i det ene møde med fysioterapeuten (2). Desværre beskriver studiet ikke nærmere fysioterapeuternes tilgang til patienten med hensyn til kommunikation og arbejde med patientuddannelse.

Undersøgelser af patienters forudsætninger for, hvad der fremmer fastholdelse, viser, at høj grad af self-efficacy er vigtig, mens non-compliance hænger sammen med depression, følelse af hjælpeløshed, ringe netværk og smerte ved fysisk aktivitet. Disse faktorer er således barrierer for at fastholde en aftalt adfærdsændring efter længerevarende forløb (3-6). Der er forsket i faktorer relateret til patienten, men der mangler viden om, hvordan fysioterapeuten gennem sin interaktion med patienten faktisk opnår, at det korte møde bidrager med et grundlag for at skabe og fastholde forudsætninger for kropslig og mental forandring inden for patientens kontekst.

Patientuddannelse

Patientuddannelse er et centralt element i fysioterapeuters kontakt med patienter, og også i det korte møde skal fysioterapeuten give en god patientuddannelse. Patientuddannelse er et begreb, der ofte anvendes i forbindelse med kronisk sygdom, hvor kompetencer til at forholde sig aktivt til sygdommen, dens konsekvenser og behandling er helt centrale for at styrke patientens egenomsorg og autonomi (7). Det er imidlertid lige så vigtigt, at patientuddannelsen er et centralt omdrejningspunkt for netop de korte kontakter (8). Patienten skal uddannes til at komme hjem med større eller mindre funktionsevnedensættelse, der måske endda er opstået pludseligt, f.eks. på grund af et traume. Målet med patientuddannelse i de korte kontakter er således at fremme den indlagte patients oplevelse af kontrol over situationen samt mindske følelsen af hjælpeløshed (9). Fysioterapeuten kan derfor med fordel gøre klart for patienten, at målet netop i dag og måske også i morgen er, at vedkommende bliver i stand til selv at klare både forventede problemer og uforudsete situationer. Det sporer patienten ind på, hvilke vanskelige situationer, der kan opstå og problemløsningsevnen er sat i gang.

Fysioterapeuten skal således tage den biopsykosociale model i anvendelse og inddrage patientens egenvurdering og ressourcer, således at patienten får oplevelsen af at kunne opnå kontrol. Aktiv

lytning er grundlæggende, hvis patienten skal involveres. Desuden skal fysioterapeuten være opmærksom på følelsesmæssige reaktioner og ikke overhøre den bekymring, der antydes eller det, der slet ikke bliver sagt.

I patientuddannelse indgår både konkret træning, rådgivning og vejledning samt hjemmeprogram, hvilket uddybes i det følgende.

Den afgørende træning

Fysioterapeuten skal i det korte møde hurtigt og sammen med patienten beslutte, hvilke mål der med udgangspunkt i ICF er de vigtigste og mest realistiske at arbejde hen imod. For ortopædkirurgiske patienter handler det ofte om aktivitetsdimensionen i form af mobilisering, hvor fysioterapeuten baserer tilrettelæggelse af træningen på observation af bevægelsesmønstre og -kvalitet, på vurdering af kropslige ressourcer og self-efficacy og ikke mindst patientens egen evne til at opgaveløse i daglige gøremål. Gennem patientens aktive inddragelse i egen genoptræning forholder terapeuten sig konstruktivt til patientens self-efficacy og indstilling til opgaveløsning i læringen af de nye færdigheder, der kræves for at kunne fungere bedst muligt med den aktuelle funktionsevne.

Det betyder, at fysioterapeuten støtter patienten i:

- kognitivt at tage en beslutning om en måde at udføre en handling på
- at handle hensigtsmæssigt
- at tilpasse sin strategi til ændringer i tilstanden eller skiftende omgivelser.

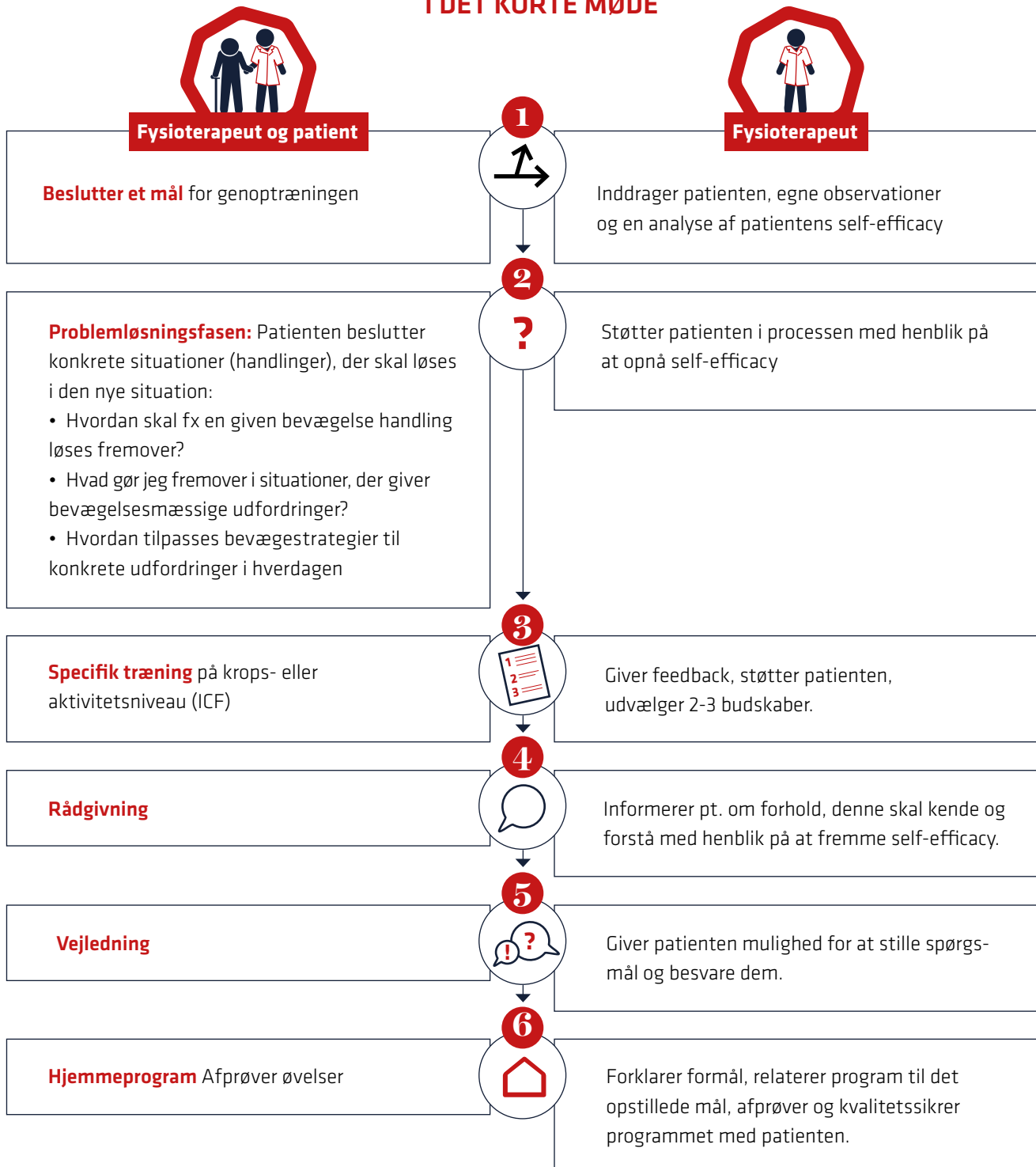
Kapaciteten til problemløsning er meget forskellig fra person til person, og fysioterapeutens opgave er at yde den rette støtte til at patienten udfører opgaven nemmest muligt og ikke skader sig selv.

Der er to aspekter af self-efficacy, nemlig troen på, at det, man skal gøre, faktisk virker, og troen på, at man har evnen til at gennemføre det (10). Self-efficacy fremmes af positive erfaringer, at se andre i lignende situationer gennemføre handlingerne, opmuntring fra terapeuten og andre samt oplevelsen af, at det faktisk virker. Self-efficacy involverer således både affektive og kognitive processer samt motivationsfaktorer.

Interaktionen med patienten konstrueres gennem sproget, og her er den patientcentrerede tilgangen hjørnesten, hvor fysioterapeuten faciliterer, støtter og involverer patienten (11-13). Det betyder f.eks. at vise omsorg, aktivt inddrage patienten ved at spørge til meninger og følelser, diskutere muligheder, opmuntre til spørgsmål og være meget tydelig i kommunikationen om, hvad patienten skal vide og gøre (10). At vise omsorg indebærer bl.a. at tage hånd om og

FIGUR 1

VIGTIGE FASER I DET KORTE MØDE

⇒ respektere patientens blufærdighed jf. Danske Fysioterapeuters fagetsiske retningslinjer. Det kan handle om at give tid til f.eks. at få en badekåbe på, så fysioterapeuten ikke skaber en dybt ydmygende situation ved at gangtræningen foregår i offentlighed med patienten iført stumpet nattøje og netunderbukser med ble.

Det teoretiske perspektiv på samarbejde er den patientcentrerede tilgang, der indebærer *et biopsykosocialt perspektiv, terapeutens professionalisme, patienten som person, deling af magt og ansvar, terapeutisk alliance* samt *terapeuten som person* (11,14).

Prioriteringen af, hvad den korte tid skal bruges til, vælges i fællesskab, men ofte giver det sig selv, at det er mobilitet, og heri indgår både forflytning ind og ud af seng, rejse-sætte sig, stående balance samt gang med relevant ganghjælpemiddel og tilpassede udfordringer. Det kan imidlertid også være at arbejde med smerte eller frygten for smerte, og her er det vigtigt, at fysioterapeuten indgår i tværfagligt samarbejde med det øvrige personale om optimal smertedækning – også efter udskrivelse.

Fysioterapeuten skal i det måske eneste møde med patienten være nysgerrig, interesseret og fokusere på at tilrettelægge en relevant træningsseance, og samtidig sikre at få en basal analyse af patientens niveau, forudsætninger og tilgang til sin situation. Siget er at identificere det funktionelle niveau, der netop opfanger, hvilke typer opgaver, der udfordrer patientens motoriske og kognitive niveau, og spørge patienten: "Hvordan tror du, at du kan klare... (specifiserede aktiviteter)... når du kommer hjem?". Svaret fører til specifik træning af relevante situationer samt rådgivning og vejledning.

Det teoretiske grundlag for træningen består dels af biomekaniske forhold dels motorisk læring i form af overvejende opgavespecifik træning. Fysioterapeuten analyserer hurtigt, hvilke opgaver i dagligdagen der vil være svære og inddrager patienten i analysen. Det betyder at, fysioterapeuten giver patienten mulighed for at reflektere over og løse en konkret opgave selv med relevant støtte, opmuntring og specifik vejledning undervejs (se senere).

Forskning i opgaveorienteret træning har overvejende handlet om patienter med neurologiske problemstillinger, og evidensen er dels baseret på kliniske undersøgelser og dels på undersøgelser af, hvilken form for motorisk læring, der medfører blivende neuroplastiske ændringer i hjernen. Der er imidlertid også forskning, der tyder på, at immobilisering efter fraktur medfører en reorganisering af motorisk og sensorisk cortex for både afficerede og ikke-afficerede side (15,16), og det er væsentligt at fysioterapeuter gør sig dette klart.

Fysioterapeutens feedback bør være specifik og præcis i relation til udførelsen og målet. Her kan benyttes både *knowledge of perfor-*

mance og knowledge of results feedback afhængig af situationen og patientens egen tilgang til læringen (17). Dog vil patienten gennem ekstern feedback få redskaber til at evaluere sine egne færdigheder og sætte ord på. Det giver sandsynligvis den bedste og mest vedvarende læring (17).

Som fysioterapeut kan man godt forfalde til at bringe alt for meget information ind i mødet med patienten. Det meste vil sandsynligvis ikke blive husket, hvorfor det kan være en god ide, at udvælge 2-3 centrale budskaber, patienten indprenter sig, og som indarbejdes i bevægemønstret - uanset om det f.eks. er måden en opgave (en forflytning) løses på, om det er afvikling (toe-off) i gangen eller et løft (abduktion) af armen uden løft af skulderbæltet. Det har selv-sagt stor betydning for compliance, at patienten forstår budskabet (18), og her har fysioterapeuten gode muligheder for at fremme læring både gennem meget specifik feedback, kropslig afprøvning, problemløsning og guiding. Et godt udtryk for om det lykkes at få budskabet igennem kan f.eks. registreres hos andet personale, når patienten fortæller, at "Fysioterapeuten siger, at jeg skal gøre sådan, når jeg..."

Ovenstående er begrundelsen for, at udtalelsen fra den studerende er interessant. Det handler ikke om situationen med gangtræning set 'udefra', som noget enhver kan. Fra et professionelt fysioterapeutisk analytisk perspektiv, er formålet således ikke isoleret til det at gå en tur, men skal ses som en unik adgang til de potentialer situationen rummer for rettidig, konstruktiv og præcis rådgivning og vejledning.

Rådgivning og vejledning

Rådgivning og vejledning er centrale begreber i dette korte møde. Med udgangspunkt i kapitel 16 i Basisbog i Fysioterapi (19), kan de to begreber adskilles således, at rådgivning primært retter sig mod de råd og svar, som fysioterapeuten har til patienten, mens vejledning i højere grad bygger på de spørgsmål, patienten stiller.

Fysioterapeuten har i arbejdet med begge begreber fokus på den professionelle rolle som formidler i en pædagogisk rolle.

Den gode rådgivning bygger på, at fysioterapeuten har viden om patientens sygdom, forholdsregler i tilknytning til sygdommen, hvad patienten skal søge at opnå eller afholde sig fra, hvilke symptomer der er forventelige, og hvilke der ikke må optræde. Således at den forudgående analyse af funktionsniveauet udfordres uden at udgøre en fare for patienten, men samtidig at patienten ikke afholder sig fra effektiv aktivitet på grund af unødvendig ængstelse for eksempelvis smerter.

Særligt bygger rådgivningen på at informere patienten om forhold,

HJEMMEPROGRAM

Ved udlevering af skriftlig instruktion i øvelser bør fysioterapeuten gøre følgende:

1. Forklare formålet relateret til patientens egen situation – eksempelvis konkret bruge 'du' i stedet for 'man' i forklaringen om, hvorfor det er vigtigt.
  2. Relatere øvelserne til patientens mål, således at det tydeligt giver mening: "når du nu gerne vil kunne... så..."
  3. Afprøve øvelserne sammen med patienten, hvis det er muligt, således at patienten til dels selv problemløser. Patienten læser selv instruktionen og prøver at gennemføre øvelserne, mens fysioterapeuten guider og hjælper på vej efter behov. Her er det vigtigt at rose specifikt og relevant og derigennem fremme patientens oplevelse af at mestre opgaven.
  4. Kvalitetssikre øvelserne: hvad skal/må patienten mærke, være særlig opmærksom på, hvad kan der opstå af fejl eller u hensigtsmæssige bevægelser eller compensationer. Selv med kort tid er det muligt at give patienten en kropslig fornemmelse af, hvad der er rigtigt og forkert.
  5. Aftale konkret med patienten, hvor i hjemmet øvelserne skal gennemføres. Udforsk: har du et stabilt bord at støtte dig til, er det bedst i køkkenet eller i stuen, skal det være på sengen med blødt underlag eller er det bedst på gulvet?
  6. Aftale, hvor mange gange øvelserne udføres pr. gang, og hvor mange gange om dagen. Fysioterapeuten kan udfordre patientens antagelser. Hvis patientens reaktion giver anledning til tvivl om compliance, gøres tvivlen legitim og der lægges i stedet for vægt på et minimum af gentagelser/antal gange og forsøg at få en aftale om det.
- Ligeledes kan fysioterapeuten aftale med patienten, hvilken af øvelserne, der er vigtigst netop for ham/hende og begrunde valget.
7. Slutte af med at repetere det aftalte, således at patienten selv formulerer til fysioterapeuten, hvad der er aftalt.

som vedkommende ikke har forudsætninger for at spørge om, og fysioterapeuten vælger i denne situation ekspertrollen.

Rådgivning kan på denne måde ses som en række relativt faste oplysninger, patienten skal have viden om og forståelse for, men samtidig bygger rådene på netop den analyse, der er foretaget i eksempelvis gangfunktionen. På denne måde er rådene ikke universelle, men rettet mod det, der skal til for at give netop denne patient en følelse af self-efficacy.

Rådgivning om motion vil typisk være noget, som patienten ikke selv tænker på under indlæggelse, men nogle få gode råd om, hvad der kan lade sig gøre meget tidligt i forløbet kan bidrage til følelsen af kontrol. Genoptræning i kommunen starter først, når en eventuel gips eller anden bandage er fjernet, men nogle praktiske råd om, hvordan kroppen trods alt kan og må udfordres hensigtsmæssigt, kan medvirke til, at patienten undgår nogle af følgerne efter immobilisering. Det kan f.eks. være konsekvenser af inaktivitet på lungefunktion og kredsløb.

Drivkraften i vejledningen er patientens spørgsmål snarere end fysioterapeutens svar.

Patientens spørgsmål giver mulighed for at undersøge de antagelser, bekymringer og potentialer, der så at sige kan gemme sig i baggrunden for, at spørgsmålet bliver stillet. Vejledningen kan her give patienten mulighed for at selv at vælge, beslutte og bedømme forhold i sin situation på en måde, der er langt mere dybtgående for patienten som menneske end det gode råd baseret på et karakteristika ved sygdommen.

På baggrund af et kort møde med patienten og en analyse af en funktionel situation vil rådgivning og vejledning oftest blive kombineret, begge dele med en kvalitet, der afspejler, at mødet rummer et stort potentiale for, at berøring, det skarpe blik og det skarpe øre giver grundlag for fysioterapeutisk arbejde med høj kvalitet, trods det, at tiden med patienten er kortvarig.

Hjemmeprogram

Det er god fysioterapeutisk praksis at udlevere et hjemmeprogram til patienten med øvelser, der passer til det aktuelle problem. Det er sædvanligvis en pjece med standardiserede, velbeskrevne øvelser, men udlevering og et par ord med på vejen er næppe nok til, at patienten får trænet rigtigt og tilstrækkeligt. Der skal i langt de fleste tilfælde mere til, for at patienten finder sin motivation til daglig gennemførelse af programmet.

Dertil kommer, at mange mennesker har læsevanskeligheder, bl.a. opfatter ca. 7 % af voksne danskere sig som ordblinde, og 16 % har ringe læsekompetencer (20); et forhold fysioterapeuten ➡➡

➔ bør være opmærksom på i det korte møde også med etniske danskere.

Ved at arbejde med de forskellige elementer omtalt i figur 1 faciliterer og evaluerer fysioterapeuten patientens udførelse af øvelserne verbalt ved at gøre brug af fysisk interaktion. Fysioterapeutens evaluerende sprog er en del af den patient-centrerede tilgang (12) og bør inddrage patientens egne evalueringer af udførelsen.

Hermed indgår fysioterapeuten en terapeutisk alliance med

patienten og gør det til en fælles sag, at patienten tager hånd om sin situation. Det kræver, at fysioterapeuten hurtigt kan fornemme patientens personlighed, engagement og tage højde for det i sin tilgang.

Kort møde med høj kvalitet

Det kan således godt lade sig gøre at yde høj kvalitet i et enkelt kort møde med en indlagt patient. Udover det, der allerede er nævnt, er det også fysioterapeutens opgave systematisk at bruge måleredskaber i sin dokumentation og eventuelt at udarbejde en genoptræningsplan. Manglende tid gør det vanskeligt, men alternativet kunne være en skarp prioritering, så nogle korttidsindlagte patienter får længere tid med fysioterapeuten end andre.

En analyse fra Center for Alternativ Samfundsanalyse viser, at veluddannede patienter får en bedre behandling i hospitalssektoren end socioøkonomisk dårligt stillede, et forhold, der måske skyldes, at det er nemmest for personalet at arbejde med patienter, der så at sige ligner dem selv (21). Der er imidlertid anbefalinger inden for kvalitetsudvikling i retning af, at indsatsens omfang tilpasses patientens sociale ressourcer og behov, og det kunne også være vejen frem for fysioterapeuter i tidnød. En veluddannet, motiveret patient med et godt netværk har næppe det samme behov for grundig information, afprøvning og opfølgning som den socialt dårligt stillede patient med minimalt netværk og få ressourcer til at indgå i samarbejdet med fysioterapeuten. Det vil sige, at man gør forskel på tilbuddet til patienterne for at give mere lige muligheder.

Opgaveglidning i sundhedsvæsenet er kommet for at blive, og andre professioner er mere end parate til at overtage arbejdsopgaver fra fysioterapeuter. Det betyder, at hvis det korte møde med patienten blot består i hurtig udlevering af en pjece og indstilling af albuestokkenes højde, har det begrænset værdi og er spild af professionel potential og fysioterapeutisk indsigt. Det er imidlertid forfatterens opfattelse, at når det korte møde med fysioterapeuten har synlig kvalitet som beskrevet, kan det reelt gøre en betydelig forskel. Dermed udgør mødet en værdifuld del af den proces, der gør patienten fysisk og mentalt parat til at klare sig godt efter udskrivelse.

Der mangler imidlertid viden om, hvorvidt det er omkostningseffektivt at satse på intensiv, individuelt tilpasset fysioterapi under den korte indlæggelse, evt. med telefonisk opfølgning. Der er således behov for forskning på området med både kvantitative og kvalitative metoder til at belyse, om det har betydning at møde en fysioterapeut en enkelt gang og hvordan. ●

SID DIG STÆRK
Har du lange arbejdsdage?

Prøv en stol gratis i 14 dage.

Dynamostol®
 SIT STRONG

info@dynamostol.dk www.dynamostol.dk tlf.: 4675 0970

MARKEDETS BEDSTE PRISER

StepOne

NORMALPRIS 61.000,-

48.800,-*

Sædet kan fjernes helt så StepOne kan anvendes fra en kørestol

NY BANEKRYDDEnde STEPPER FRA SCIFIT

- Sædet kan drejes og højdeindstilles samt skubbes frem og tilbage
- Sædet kan fjernes helt så StepOne kan anvendes fra en kørestol
- Håndtagene kan indstilles i længden samt roteres
- Meget lav startmodstand (kun 6W)
- Perfekt kredsløbstræning til alle funktionsniveauer

Eleveo

89.000,-*

VÆGTAFLASTNING MED ELEVEO

- Terapistol
- Ophængsbøjle, der kan fikses eller rotere frit
- Mulighed for at aflæse, hvor meget der aflastes
- Fås i smal eller bred udgave
- Leveres uden løbebånd

Til dynamisk aflastning på gulv eller gangbånd

*Priserne er ekskl. moms og i.h.t. standard salgs- og leveringsbetingelser. Der tages forbehold for trykfejl.

KONTAKT DIN PRODUKTKONSULENT FOR MERE INFO OG AFPRØVNING AF PRODUKTET

Christina Jørgensen
Fysioterapeut & produktkonsulent
Sjælland, Bornholm, Færøerne, Grønland

Mobil: 2552 8809
Mail: cj@proterapi.dk

Lars Hansen
Fysioterapeut & produktkonsulent
Syd- og midtjylland

Mobil: 2672 4831
Mail: lh@proterapi.dk

Anders Targaard
Fysioterapeut & produktkonsulent
Nord- og midtjylland

Mobil: 2444 1817
Mail: at@proterapi.dk

Claus Vestertund
Markeds- og forretningsudvikler
Hele Danmark

Mobil: 2552 8804
Mail: cve@proterapi.dk

Kort tid til patienterne kræver **benhård** prioritering

Fysioterapeuter har i gennemsnit 15 minutter til at afklare patientens funktionsniveau, behov for genoptræning, hjælpemidler, afprøve øvelser og informere om forløbet efter udskrivelsen.

TEKST
FAGLIG REDATØR
VIBEKE PILMARK

FOTO ANDERS
HEEGAARD

KORTE PATIENTKONTAKTER ER et vilkår for mange fysioterapeuter på sygehuse i dag. Det er ikke nødvendigvis noget, fysioterapeuter har stræbt efter, men sådan har udviklingen været. Det fortæller specialeansvarlig fysioterapeut Pernille Villumsen. Hun har arbejdet på sygehuse, siden hun blev færdig i 2002, først på Næstved Sygehus og de sidste tre år på Slagelse Sygehus.

I den periode er hendes tid sammen med den enkelte patient blevet stærkt reduceret. Hun arbejder til daglig på de almen medicinske afdelinger, marve-tarm-kirurgisk og intensiv afdeling, hvor der er en overvægt af multisyge og ældre patienter, der typisk har været indlagt flere gange på et år. Mange af dem er nervøse og forvirrede over situationen og har svært ved at forholde sig til genoptræning og tiden efter indlæggelse, forklarer Pernille Villumsen.

I gennemsnit et kvarter per patient

Pernille Villumsen bruger morgenen til at læse journaler over de patienter, hun skal konsultere senere på dagen. Der er derefter tre timer til at nå de cirka 10-12 patienter, hun har fået henvist. Og det er kort tid, når hun også skal indregne, at det ikke altid er let at få fat i patienterne, der f.eks. kan være

kørt til andre undersøgelser. Det giver i gennemsnit 15-18 minutter pr. patient inklusiv den tid, hun bruger på at gå fra den ene patient til den næste. Hendes opgaver på den korte tid er at afklare, om patienten har haft et funktionstab, om der er behov for genoptræning og hjælpemidler, og konferere med andre faggrupper.

”Opgaverne må nødvendigvis flyde lidt sammen rent tidsmæssigt. I praksis skal patienten ofte forholde sig til mange af mine spørgsmål og instruktioner, mens jeg samtidig beder dem afprøve forskellige funktioner i de uvante omgivelser på sygehuset. Det er ret store krav at stille til den ældre patient, som måske oven i købet har sovet dårligt, har nedsat hørelse og smerter fra en operation. Og selvom jeg prioriterer, at patienten kan stille spørgsmål undervejs, kan det alligevel godt føles mest som envejsskommunikation fra min side”, siger Pernille Villumsen.

Få muligheder for opfølgning

De fleste patienter skal informeres om øvelser, som de skal udføre under resten af indlæggelsen, og når de kommer hjem fra sygehuset. For at sikre, at patienterne udfører øvelserne korrekt, bruger Pernille Villumsen tid på at gennemgå øvelserne. Da tiden er kort må hun prioritere, og typisk får patienterne ikke mere end 1-2 øvelser.

De ældre patienter på medicinsk afdeling er i gennemsnit indlagt 4-5 dage, og der er ofte ikke mulighed for at se patienterne flere gange under indlæggelsen, som tidligere.

”Vi prøver at nå en opfølgning med dem, der har det svært. Det kan være ældre med smerter, udtalt træthed eller med kognitive problemer, eller patienter, der stadig er i dyb krise efter en kræftdiagnose og derfor naturligt nok slet ikke er klar til at forholde sig til et genoptræningsforløb efter udskrivelsen. Det kan også være,

Ove Knudsen er indlagt på lungemedicinsk afdeling på Slagelse Sygehus. Den korte tid, han har med fysioterapeut Pernille Villumsen, bliver brugt til instruktion i sekretløsningsteknikker og gode råd om mobilisering.

at der er brug for at tjekke, at de ældre har forstået en øvelse eller kan finde ud af at bruge PEP-fløjten korrekt. Men ind i mellem er muligheden for opfølgning slet ikke til stede, fordi patienten er blevet udskrevet med kort varsel og allerede på vej hjem”, siger Pernille Villumsen.

På Slagelse Sygehus er det fysioterapeuternes opgave at udfylde genoptræningsplanerne. Derfor skal fysioterapeuterne i løbet af det korte møde også nå at få de informationer, der kræves til genoptræningsplanen. Det forudsætter ifølge Pernille Villumsen, at fysioterapeuten er systematisk og hurtigt kan danne sig et overblik over patientens funktionsniveau og genoptræningspotentiale.

Kvalitet og faglighed

”Hvis den korte kontakt med patienten er den ramme, vi har at arbejde i, er det vigtigt at se på, hvordan vi højner kvaliteten af den. Det kræver blandt andet en afgrænsning og italesættelse

af vores primære formål med fysioterapi under indlæggelse på sygehus. Førhen var fysioterapien på sygehusene jo også en genoptræningsenhed og både patienter, pårørende og vores tværfaglige samarbejdspartnere forventer stadig, at patienterne får daglig genoptræning under deres indlæggelse. Derfor er det meget vigtigt, at vi afstemmer forventningerne. Også for at passe på os selv som fagpersoner”, siger Pernille Villumsen.

Hun forsøger derfor altid at indlede kontakten med patienterne med at fortælle, at hun kommer for at afklare patientens aktuelle funktionsniveau, eventuelle genoptræningsbehov og behov for hjælpemidler.

”Vi kunne give patienterne meget mere god og effektiv fysioterapi under indlæggelsen, men rammerne er ikke til det. Det er derfor nødvendigt at sige: ”kill your darlings” for at undgå daglig frustration og stress”, siger Pernille Villumsen. ●

Der er ikke nok fysioterapeuter på Grønland

TEKST: METTE WALLACH

FOTO: VAGN HANSEN

67-årige Jørgen Jalving træder af efter syv år som formand for 'Fysioterapeuter i Grønland', hvor han har arbejdet for at udbrede kendskabet til den fysioterapeutiske faglighed og trække flere fysioterapeuter til den arktiske ø.

SERMERSOOQ KOMMUNE HAR et areal, der er omtrent lige så stort som hele Europa. Her arbejdede Jørgen Jalving som fysioterapeut, da han først kom til Grønland i 2009. For at komme til kommunens forskellige bygder, måtte man rejse med helikopter, båd og snescooter. En dag ankom Jørgen Jalving og hans kollega til en lille bygd, hvor de skulle besøge en patient, der var udskrevet fra hospitalet.

»Den var helt gal. Han var blevet udskrevet efter en hjerneblødning og lå på en madras på gulvet og kunne ikke komme op. Hans kone magtede ikke at hjælpe ham, og han manglede helt elementær pleje. Derfor besluttede vi, at han skulle med os til hospitalet, når vi rejste.«

De to behandlere gjorde det eneste mulige i situationen:

»Vi fik ham bugseret op på snescooteren og satte ham som en sandwich imellem os, så han ikke faldt af, og så kørte vi afsted.« Sådan kan vilkårene være, når man arbejder som fysioterapeut i Grønland.

Patienterne tror, de skal have massage

I 2010 blev Jørgen Jalving valgt som formand for Kalaallit Nunaani Timimik Sun-

giusaasut - 'Fysioterapeuter i Grønland', som er den grønlandske fagforening for fysioterapeuter. I 2011 blev han ansat som ledende terapeut på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk. Igenem årene har Jørgen Jalving som formand kæmpet for at udbrede kendskabet til fysioterapeuters faglighed i det politiske system i Grønland og blandt de danske læger, der arbejder på øen. Han har blandt andet udarbejdet en række rapporter til politikerne om rehabilitering, og som han siger:

»Man kender ikke værdien af en fysioterapeut i Grønland, man tror bare, vi er gymnastikfolk. Patienterne har ofte en forestilling om, at de skal have massage, hvis de skal til fysioterapeut, og at de bliver repareret efter en enkelt konsultation.«

Tæt på drømmen

Som noget af det sidste i Jørgen Jalvings grønlandske karriere blev han i 2016 næstformand i det grønlandske sundhedskartel Peqqinnissaq Pilligu Kattuffiit (PPK), der blev dannet i starten af 1990'erne. PPK er et forhandlingsfællesskab, der består af organisationer, som varetager interesser for fysioterapeuter, jordemødre, ergoterapeuter, sygeplejersker, økonomaer, sundhedsassistenter og bioanalytikere i Grønland. I sin tid har Jørgen Jalving også kæmpet for at opnormere antallet af fysioterapeuter i Grønland. Drømmen er 50 på hele øen eller en fysioterapeut per 1500 indbyggere. Da han begyndte som formand, var der omkring 25 fysioterapeuter, i dag er tallet ca. 34. Jørgen Jalving og hans kæreste rejser hjem fra Grønland næste år for at nyde deres pension, børn og børnebørn i Danmark. ●

KALAALLIT NUNAANI TIMIMIK SUNGIUSAASUT

Fysioterapeuter i Grønland', er den grønlandske fagforening for fysioterapeuter. Selvstyret besluttede i 1998, at udelukkende grønlandske fagforeninger måtte forhandle i Grønland. Derfor skete der en løsgørelse fra Danske Fysioterapeuter, og 'Fysioterapeuter i Grønland' blev en selvstændig grønlandsk fagforening. Løsrivelsen skete i nært samarbejde med Danske Fysioterapeuter, og der blev oprettet en samarbejdsaftale, som bl.a. sikrede, at Danske Fysioterapeuter varetog kontingentopkrævning og stod til rådighed for henvendelser fra 'Fysioterapeuter i Grønland. Ny formand for 'Fysioterapeuter i Grønland' er Ditte Balle Lyng.

Forbrugsvarer af høj kvalitet

<i>Dane-gel (CE) (5 typer)</i>	<i>Ultralyd, IPL/laser, Dobler, Elektroder</i>
<i>Massagecreme</i>	<i>Standard/Anticceptisk Olivenolie creme Heat</i>
<i>Massageolie</i>	<i>Mineralsk</i>
<i>Sprit</i>	<i>60% Badesprit</i>
<i>Rheumafin (CE)</i>	<i>Paraffinblanding til gigtbehandling</i>
<i>Papir</i>	<i>Lejepapir Aftøringspapir</i>
<i>Vand</i>	<i>Demineraliseret</i>

Gl. Holtegade 40 - DK-2840 Holte - Tlf. 4580 2023
www.rohdepro.com - rohdepro@rohdepro.com

JASPER TAPE SERIE NYT DESIGN SAMME FANTASTISKE PRODUKTER

Tlf. 86 98 55 08 - interline@mail.dk - www.inter-line.dk

Vi garanterer allergivenlig tape, i markedets bedste kvalitet. Jasper Tapeserien, som rummer utallige fordele, bygger på den seneste nye teknologi og giver dig mulighed for at blive dine skader og skavanker kvit.

Ulighed i genoptræningen rammer patienter indenfor neurologien

AF JENS GRAMSTRUP OLESEN

Af Jens Gramstrup Olesen, fysioterapeut, klinisk vejleder ved neurorehabiliteringen, Regionshospitalet Skive og medlem af Danske Fysioterapeuters Ethiske Råd

Hvorfor bliver der givet langt flere specialiserede genoptræningsplaner indenfor ortopædi end indenfor neurologi, som er et mere kompliceret område? Jens Gramstrup Olesen rejser spørgsmålet om ulighed i sundhedsvæsenet.

HVORDAN KAN DET være, at der i Region Nordjylland gives langt flere genoptræningsplaner til patienter, der har knæproblemer eller er blevet opereret i skulderen, end der gives til patienter, der har fået en hjerneblødning? Og hvorfor er der så store regionale forskelle på området?

Om der skal udarbejdes en genoptræningsplan (GOP) er lægens ansvar, og lægen kan uddelegere opgaven til andre faggrupper, f.eks. fysioterapeuter. Men det vil aldrig være fysioterapeutens ansvar, om der bliver udarbejdet en GOP eller ej, det er alene lægens. En hjemkommune kan ikke med loven i hånden tilsidesætte lægens eller fysioterapeutens vurdering af behovet for en almindelig GOP, kontra en specialiseret GOP eller specialiseret rehabiliteringsplan. Det betyder, at hvis man i kommunerne vurderer, at patienten godt kan klare sig med en almindelig GOP i modsætning til en specialiseret, er der principielt juridisk ikke mulighed for at påvirke denne lægevurdering.

Det er derfor vigtigt, som det anbefales i § 2 i bekendtgørelse nr. 1088 af 6. oktober 2014 om GOP, at vi som behandlere reelt informerer patienten om og dokumenterer i journalen, hvilken type genoptræningsplan, der er givet og begrunder hvorfor med udgangspunkt i bekendtgørelsen. Det er en central del af patientinddragelsen under udarbejdelsen af en GOP og en klar fejl, hvis det undlades.

Det er jo ikke givet, at patienten er enig i vores vurdering og på egen hånd

kan forstå baggrunden for beslutningen. Denne viden skal patienten have for at kunne klage over vurderingen. Jeg mener heller ikke, det er god forvaltningspraksis, at klageadgangen kun oplyses skriftligt på bagsiden af genoptræningsplanen.

En anden ting er, om det er rimeligt, at der gives langt færre specialiserede genoptræningsplaner på neurologi-området i forhold til ortopædi-området, hvor 15 % af alle GOP'er sidste år var specialiserede? Antallet af specialiserede GOP'er i Region Nordjylland på neuro-området er under 1 % og på ortopædi-området over 20 % her i 2017*. Hvorfor de specialiserede GOP-behov skulle være 20 gange større inden for ortopædien end neurologien, som genoptræningsmæssigt er noget mere kompliceret, synes at være et centralt ubesvaret fysioterapifagligt spørgsmål og vidner om ulighed i genoptræning. Disse to uens måder at udmønte det specialiserede GOP-område på i samme region, kalder på en forklaring, især hvis samme mønster gælder flere steder i landet.

Der er behov for ensretning

Indikationerne for en specialiseret GOP bør gøres langt klarere end i dag med en tydelig afklaring af, hvorvidt læge- og fysioterapifaglig tvivl omkring hvilken type GOP patienten har brug for, skal komme patienten eller "systemet" til gode. Hvis flere patienter med neurologiske lidelser, der har ekstra behov for genoptræning, får en specialiseret genoptræningsplan, mindskes risikoen måske for yderligere funktionstab og unødigt menneskelig lidelse og økonomiske konsekvenser i form af erstatning og sociale ydelser.

Men kan patienterne stole på, at lægens og fysioterapeutens GOP-vurderinger har taget højde for deres reelle behov rundt omkring i landet? Hvis ikke, bør de "svage" patientgrupper eller deres pårørende overveje at klage over deres GOP til patientombuddet. For at sikre, at patienterne får de genoptræningsplaner, de har brug for og ret til, foreslår jeg, at der tilbydes kurser for læger og fysioterapeuter i hele landet, så alle arbejder ensartet, patientinddragende og efter loven med genoptræningsplanerne. Det kan vel ikke være rigtigt, at vi på det specialiserede GOP-område medvirker til øget ulighed i sundhed afhængig af alder og social status, samt hvor man tilfældigvis bor i Danmark? ●

* Ifølge Region Nordjyllands egne tal.

PATIENTER MED KOL'S OPLEVELSE AF AT FÅ ROLLATOR

BAGGRUND. Hos patienter med KOL fører træthed og dyspnø til nedsat fysisk aktivitet og deconditionering, og mange anbefales på et tidspunkt at anvende rollator. På trods af de mange åbenlyse fordele ved at anvende rollator, undlader patienterne ofte at anvende den, og der mangler viden om patienternes holdning til brugen.

FORMÅL. At undersøge patienters holdning til at bruge rollator, således at sundhedsprofessionelle kan inddrage denne viden, når hjælpemidlet tildeles.

METODE. Et kvalitativt studie med individuelle semistrukturerede spørgsmål til hjemmeboende ældre med KOL med rollator. En spørgeguide med åbne spørgsmål blev justeret efter første interview. Interviewene blev transskriberet.

FUND. Mange patienter beskrev en modstand i begyndelsen mod at bruge rollator, som siden blev afløst af en mere positiv tilgang. Følgende temaer blev identificeret: "At få en rollator"; "accept versus modstand"; "rollator roadblocks"; "deltagelse" og "revision af opfattelsen".

KONKLUSION. Patienter med KOL gennemgår en proces, som fører til accept af rollatoren. Beslutningen om at give patienten en rollator, træffes ofte ensidigt af den sundhedsprofessionelle, hvilket er med til at skabe modstand. Modstanden kunne tyde på, at patienten især i begyndelsen mangler viden om, hvorfor de har brug for hjælpemidlet og hvilke fordele, der er ved at bruge den. Denne modstand forsvinder på længere sigt. Bedre information fra den sundhedsprofessionelle og fælles beslutningstagning/problemløsning kan bidrage til accept og reducere psykosociale barrierer, når der anbefales rollator. ●

Holz A, Bennett A, Freethy A, Rossi N, Tanzos M, Goldstein R, Brooks D, Harrison SL. Exploring the Views of Individuals With Chronic Obstructive Pulmonary Disease on the Use of Rollators: A qualitative study. *J Cardiopulm Rehabil Prev.* 2017 Nov 8. doi: 10.1097/HCR.0000000000000291. [Epub ahead of print]

EFFEKT AF TRÆNING EFTER APOPLEKSI

BAGGRUND. Amerikanske forskere har undersøgt dosis-respons af hhv. gangtræning, styrke- og balancetræning til personer med apopleksi og nedsat gangfunktion. Man undersøgte, om flere træningssessioner førte til forbedring af ganghastighed og distance, og hvilken betydning sværhedsgrad, type af træning og tidspunktet for opstart af træningen havde for udbyttet.

METODE. Et RCT-studie med inklusion af hjemmeboende voksne, som kunne randomiseres til træning inden for 2 mdr. efter apopleksi. Inklusionskriterierne var parese i underekstremiteten, mindst 3 meters gangdistance med ikke mere end én persons støtte, og en selvvalgt 10-meters ganghastighed på ikke mindre end 0,8 m/sek. Kun personer, som gennemførte 30 af 36 træningssessioner og testning efter 12., 24. og 36. træningssession, blev inkluderet i analysen. Personerne blev inddelt i kategorierne svært eller moderat nedsat gangfunktion med en 10-m gangtest, og randomiseret til a) gangtræning initieret efter 2 mdr. b) gangtræning initieret efter 6 mdr. eller c) styrke- og balancetræning initieret efter 2 mdr. Interventionen bestod af progressiv træning tre gange om ugen i 90 minutter i 12 uger med vægtaflastet gangtræning på løbebånd, eller hjemmebaseret fysioterapi med styrketræning for OE og UE, koordinations- og bevægelighedstræning samt statiske og dynamiske balanceøvelser. Endemålene var ganghastighed målt med 10-meter gangtest samt 6-minutters gangtest efter 12, 24 og 36 mdr.

RESULTAT. 347 personer (85%) af de inkluderede gennemførte intervention og testning. Der var signifikant fremgang i både ganghastighed og distance fra 12. til 24. træningssession uanset intervention for alle tre grupper; dog ikke for deltagere med moderat besværet gangfunktion og sen opstart af træningen. Fra 24. til 36. træningssession var der statistisk signifikant fremgang i ganghastighed for gruppen med sen opstart af træningen, både hos deltagere med moderat og svært nedsat gangfunktion. Dog var denne fremgang meget lille og blev vurderet til ikke at være klinisk relevant. Gruppen af patienter, som påbegyndte træningen mere end 6 mdr. efter apopleksien, viste alle signifikante forbedringer i både ganghastighed og gangdistance, hvilket tyder på, at patienterne stadig er påvirkelige for træningsstimuli efter 6 måneder.

BEGRÆNSNINGER. Studiets resultater har en begrænset overførbarehed til klinikken, og der kan være forskelle på amerikanske og danske populationer, som svækker sammenligningsgrundlaget. Der udføres ikke en direkte sammenligning mellem interventionerne i studiet. ●

Rose DK, Nadeau SE, Wu SS, Tilson JK, Dobkin BH, Pei Q, Duncan PW. Locomotor Training and Strength and Balance Exercises for Walking Recovery After Stroke: Response to Number of Training Sessions. *Phys Ther.* 2017 Nov 1;97(11):1066-1074. doi: 10.1093/ptj/pzx079.

Løs din kerneopgave

Bogen giver inspiration til, hvordan man på arbejdspladsen kan anvende kerneopgaven til fælles refleksion, motivation og innovation.

Morten Christensen, Anders Seneca. Løs din kerneopgave. Gyldendal Business. 187 sider, vejl. pris 250 kr.

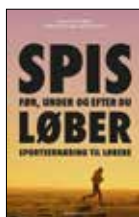
ISBN 978-87-02-19212-4.

Gratis E-bog giver gode tip til søgeoptimering

I e-bogen "Overhal konkurrenterne med SEO-tekster, der sælger" gives der bud på, hvad der skal til for at søgeoptimere (SEO) hjemmesider for at tiltrække flere kunder via Google.

📄 Bogen er gratis og kan hentes på: kortlink.dk/maj-brittlund/s4gb

Sportsernæring for løbere

Formålet med denne bog er at give en let indføring i sportsernæring, der kan overføres til praksis. Bogens indhold bygger på den nyeste forskningsviden på området.

Lasse Kristian Suhr, Mathias Kolringen, Rikke Larsen. Spis, før, under og efter du løber. Munksgaard. 112 sider, vejl. pris 150 kr.

ISBN 978-87-62-81809-5.

FYSS 2017

De svenske anbefalinger om fysisk aktivitet på recept, FYSS 2017, er udkommet i en ny udgave. Det er det svenske lægetidsskrift, der står bag udgivelsen. FYSS 2017. Läkartidningen. 650 sider, vejl. Pris 250 kr.

📄 Bogen kan bestilles på Läkartidningen.se/bocker

Husk, at du som medlem af Danske Fysioterapeuter kan købe bøger fra Munksgaard og GAD med rabat.

📄 fysio.dk/bograbat

JULEN HANDLER OM NÆRVÆR

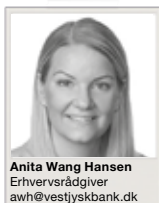
– DET GØR HVERDAGEN OGSÅ

I julen kommer mennesker hinanden mere ved. Vi giver os lidt bedre tid, er lidt mere imødekommende – og har lidt hurtigere til smilet. Vi er lidt mere nærværende.

Hos vestjyskBANK holder vi ikke jul hele året – men vi er altid nærværende.

Vi ønsker alle god jul og godt nytår.

Anita Wang Hansen
Erhvervsrådgiver
awh@vestjyskbank.dk

Jeppe Tokkesdal
Erhvervsrådgiver
jto@vestjyskbank.dk

En anbefalelsesværdig bog om ledelse til studerende og ledere

ANMELDT AF BENTE MERETHE ALBERG, CHEF FOR TRÆNING OG HJÆLPEMIDLER, SUNDHED & OMSORG, ESBJERG KOMMUNE

Bogen fremstår som en faglitterær bog til ansatte i og borgere udenfor sundhedsvæsenet, som interesserer sig for at forstå sammenhænge i sundhedsvæsenet.

Det er slående, hvor realistisk og tydeligt bogen beskriver sammenhænge og påpeger de fokuspunkter, der er nødvendige i ledelse. Bogens kvalitet hænger sammen med, at værktøjerne til ledelse er understøttet af akademisk anerkendt litteratur og forskning, og derfor også er genkendelige for de fleste, som har uddannet sig indenfor ledelse.

Netop derfor vurderer jeg, at det også gør bogen til en god lærebog for bachelorstuderende. Den studerende bliver præsenteret for kompleksiteten i sundhedsvæsenet og vil kunne få stor læring ud af at skulle forholde sig til, hvorledes den pågældende faggruppe kan byde ind i det vigtige relationelle samarbejde med borgere og samarbejdspartnere. Det vil være en klar fordel for den nyuddannede og dennes arbejdsplads, at man som ny medarbejder går ind i sundhedsvæsenet med en forståelse for kompleksiteten, men også med et blik for de muligheder, der er for at levere høj faglig kvalitet i den tværprofessionelle indsats.

Særligt vurderer jeg, at bogen kan bidrage til at uddannelsen af fysioterapeuter og ergoterapeuter kommer til at indeholde et ledelsesfagligt perspektiv og på den måde anspore interessen for ledelse hos de kommende medarbejdere i sundhedsvæsenet. Bogens fine

beskrivelse af fokuspunkterne, men også de forskellige redskaber, der kan tages i brug, gør det muligt for den studerende at tilegne sig viden om ledelse i sundhedsvæsenet. Det kunne efter min mening blive en væsentlig styrkelse af bacheloruddannelsen for fysioterapeuter og ergoterapeuter.

Selv bliver jeg inspireret af, hvor vigtigt det er for de nuværende chefer og ledere i sundhedsvæsenet at skabe øvebaner for de talenter, vi har gående i vores organisationer, så vi selv bidrager til at opbygge fødekæden af dygtige og kompetente ledere til sundhedsvæsenet. Jeg inspireres også af begrebet hybridledelse, der for mig angiver den vigtige sammenhæng, der er mellem faglig og generel ledelse, og som jeg mener er helt afgørende for at kunne levere en fagligt forsvarlig indsats til borgeren, som samtidig er i tråd med de overordnede politisk vedtagne beslutninger.

Jeg kan varmt anbefale bogen på grund af den flotte og forståelige formidling og de meget brugbare redskaber, som bogens forfattere henviser til.

Bogen har på en nem og forståelig måde genopfrisket min store og brede læring, som jeg har erhvervet mig på diplomuddannelsen i ledelse.

Henrik W. Bendix, Annemette Digmann, Per Jørgensen og Kjeld Møller Pedersen
Ledelse i Sundhedsvæsenet – på hospitaler, i kommuner og i praksis.
Gyldendal Public. ISBN 9788702231601. Vejl. pris 210 kr..

MÅNEDENS BOG

Sygeplejebogen er en grundbog til sygeplejefaget. Den giver et solidt fagligt fundament til observation, vurdering og intervention i forhold til patientens sygeplejefaglige problemstillinger og sundhedsudfordringer. 5. udgave af værket favner tendenser fra seneste bekendtgørelse om uddannelse til professionsbachelor i sygepleje og lægger vægt på sygeplejerskens observations- og refleksionskompetence samt klinisk beslutningstagen og klinisk lederskab – både i relation til patientens grundlæggende behov og til kompleks sygepleje.

NORMALPRIS
475,- pr. bind

MEDLEMSPRIS
380,- pr. bind

Læs mere
på gad.dk

Indtast medlemskoden **FYSIO** på www.gad.dk og få 20 % rabat

gads forlag

KØB DINE FAGBØGER TIL PLUSPRISER

Hvis du er medlem af Danske Fysioterapeuter, får du **20 % rabat** på alle bøger fra Munksgaard.

BOG PLUS Find BogPlus på
Fysio.dk/boeger

2. udgave af **Basisbog i fysioterapi** lægger sig op ad de nye studieordninger. Bogen er revideret og opdateret, og derudover er der tilføjet nye kapitler om parakliniske test, farmakologi og ernæring. Det er bogens sigte at skabe sammenhæng mellem de mange del-elementer, der tegner fysioterapifaget og -professionen i dag.

Normalpris:
kr. 725,-
BogPlus-pris:
Kr. 580,-

munksgaard

www.munksgaard.dk

										★	RED- SKAB	MIDT I WIEN	NIT			SJAL	TON	GARAGE	TYSK ÆG	RANG	I HVILKEN BY AFHOLDES DEN KOM- MENDE FAG- KONGRES?	
										TEGN												
										TONE			HEN- SIGT BIORD				GUDINDE 950				TROET	BUTIK HASTE
										HOLM		FØR MIDDAG FOR- NAVN				GAL MAD- DING			FR. VEN TRIST			
																SKUE- SPILLER						
										KILO- VOLT			PÅ GRUND AF NOPRET				KIGGE KAT			I BUNDEN RUM- VÆSEN		
										ORGA- NET							FISKET TV- MAND					FINDES OVER- VÆREDE
										EN		FOR- BUND FLOD				INSEKT EN			KORT ORIGI- NALEN		MIDT I OSLO FOR- NAVN	
★	SPINA I LI- ACA AN- TERIOR SUPERIOR	STAMME	UDEN	TØR	UNION	SMERTE FALD					MÅLE UDBRUD											
FAR- TØJET						1050 RED- SKABET		HVAD ER OMDREJNINGS- PUNKTET FOR DANSKE FYSIO- TERAPEUTERS SLOGAN?			KURS GEVINST	TROLØS- HED FYLDORD										
HAST			ANGER VIG																			
STED- NAVN					STED- ORD DRIK		500 TYSK KANAL	★	HELE	PATINA VÆKST		TV- TYPE FRED	FOR- NAVN FUGLE									
SNEDIG			SPILLE BINDE- ORD					ÅRGANG RAPPORT				PLANTER ATTEN- TION										
HVOR MANGE FAGLIGE SEL- SKABER HAR VI I DANSKE FYSIO- TERAPEUTER?	BELEVEN TONE						1051 KONGE- DØMME			BIB. NAVN SYNE			TALORD STED- NAVN									
						FLAMME SKREG			KLUB DYRET		FORK. FOR NYT KNÆ											
	★	MASKINE	KEND- BOGST. HUL			KOPI- ERES DENES						TALORD										
	2 ENS				SPISTE STAND		KANAL VOLT- AMPERE		DYR KLAGE		★	PAPE- GØJE PURE										
												MISTER	1550 DRIK									
	LILLE GUD					FORFA- DEREN REX				MEST DEBAT- TEREDE EMNE PÅ FYSIO.DK.	FÆRDIG											
	FRISE- RER						LARM															

Send løsningsætningen senest den 2. januar 2018 i en mail til vp@fysio.dk – OBS skriv KRYDSORD i mailens emnelinje. Du deltager i lodtrækningen om 10 x 2 biografbilletter. God fornøjelse, god jul og godt nytår fra redaktionen.

KLUB	LEGE-TØJ	STONE	MÅLE-ENHED	GODT BRUGTE	VÆRK	HVAD HED DEN FØRSTE FORMAND I FORENINGEN I 1918?	DIGTE-KUNST	GUD	KØLE	KILO	VÆSNET	SØLV	TEST AF ANSTRENGE-SELSES-GRAD	SPANIEN	BALLADE	FYSISK AKTIVITET PÅ FOLKE-MØDET
		LUER					DOKU-MENT RET-NING			JEG FOR-NAVN				ØSTRIG		MI
		JORD				2		HAVE				KOMPO-NIST		GUDINDE		LØFTE
EVIG						ENG. KURV		TONE-ART				MÅNE				
LUTTER										SAM-STEM-MENDE					IDET	
			→												BEDE	
					IGEN		BESKED				RYGER					SMALL
					PORT		SKRÅ-NING				TIL HØJRE					FUGL
		TRÆT												MÅNEDS-FORK.		
		LIN-DRING			HOLDER							STRØM		LOSSE		
					EBBER											
	DÆKNING			DYRE-LYD		STYRE-SYSTEM				TROLD-DOM						
	LYSPLET			STEMME NEJ		HEJSE				STED-ORD						
SMADDER-KASSE								STOF				SEDDER			UDBRUD	
FLOD								NERVE				HALV			ENTER-TAINER	
					502				TONE							
					BLIVE GRØN				GUD						UD-STRAKT	
			KLAPPE				STILLE								FUGLE	
			KILO- JOULE				PLADE								GUF	
		FOR-MANE									TONE		KRONER			LIGA-TUR
		FOR-FATTER									KEND.-BOGST.		HOLDT BØTTE			BRANCHE
						π		SMÅLO							HOT	
					PENGE-MAND			PULVER								
	100		SEL-SKABS-FORKOR-TELSE	LEVER		TONE-ART					FORD-MODEL			BIL-BETEGN.		
	501		FRI-SRED	FRI-SRED		FALLIT					GOUTTE			TALORD		
SANGER					BØJER											FLOD
SLØV					SUKKER											
		NORD-BOER					FRI						RED-SKAB			
		SKUE-SPILLER					OPSÆT-NING						STED-NAVN			
	UND-VÆRE				MÆRKE			PINER						TALORD		MARK
	VEJR-MELDER				HÆNDE			LOKAL-NET						IKKE		
			EJE-GODT									TÆNDT			GRINE	
			150									OMTALE			SEKS	
1600			PÆRE-MØLE			MUND-DEL					RED-SKABET					

Fokuser din karriere

Læs en forskningsbaseret efteruddannelse
ved Syddansk Universitet

**Er du klar til at omstille dig,
når arbejdsmarkedet konstant udvikler sig?**

En efteruddannelse fra SDU bygger på den nyeste forskning og tilbyder kompetencer, så du er opdateret på dit fagområde. I undervisningen møder du anerkendte forskere og en række eksterne erhvervsfolk eller sundhedsprofessionelle, der er med til at omsætte teorierne til praksis. SDU udbyder bl.a. kandidat- og masteruddannelser indenfor sundhed, sygepleje, rehabilitering, offentlig ledelse og projektledelse. Mulighed for hele forløb eller enkeltfag.

**Kom til Åbent Hus i Odense den 7. februar
og hør oplæg, besøg vores stande og få en
snak om de mange muligheder – f.eks.**

- Kandidatuddannelse i fysioterapi
- Master i rehabilitering
- Master i offentlig kvalitet og ledelse
- Korte kurser inden for f.eks. persondataret eller projektledelse

PFA Pension

Et skridt nærmere en god pension

Med PFA Kundeprogram kan du komme en hel del nærmere på din pensionsordning og -opsparing. Du tilmelder dig ved at udfylde din profil på mitpfa.dk og sige ja til, at vi må kontakte dig. Så får du en mail otte gange om året med dine personlige tal, gode råd og anbefalinger.

Tilmeld dig på mitpfa.dk

PFA
Mere til dig

Kurser fra Danske Fysioterapeuter

Faglige kurser & konferencer

KVALITET I HOLDTRÆNING

Ideer til målrettet, evidensbaseret træning på hold, brug af musik samt tips til den gode kommunikation om 'ansvar for egen træning'.

Sted **Odense** Tid **2-3/2 2018**
 Pris **3.700** Frist **14/1 2017**
fysio.dk/hold18

FYSIOTERAPI I DET 21. ÅRHUNDREDE?

Konference: Med bogen "The End of Physiotherapy" har David Nicholls skabt debat om, hvor fysioterapi er på vej hen og hvorfor. Oplæg og debatter.

Sted **København** Tid **20/2 2018**
 Pris **2.100** Frist **17/12 2017**
fysio.dk/fremtid

DEMENS OG FYSIOTERAPI

Konference: Ny viden om demens, fysioterapeutes tilgang i de forskellige stadier af sygdommen og Sundhedsstyrelsens nyeste demensinitiativer.

Sted **København** Tid **7/3 2018**
 Pris **2.100** Frist **7/1 2018**
fysio.dk/demens

PSYKISK SÅRBAR

Fokus på kropslige symptomer og psykiske problemstillinger: Undersøgelse og behandling af patienter med langvarig stress, depression og angst.

Sted **Odense** Tid **14-15/3 og 6/6 2018**
 Pris **5.600** Frist **16/1 2018**
fysio.dk/psyk18

MOTORISK USIKRE BØRN, 3-6 ÅR

Sansning og motorik, teoretisk grundforståelse, undersøgelse, motorisk læring og motivation. Afhjælpning af motorisk usikkerhed.

Sted **Odense** Tid **4-6/4 + 31/5-1/6 2018**
 Pris **9.250** Frist **21/1 2018**
fysio.dk/motusikre18

KRÆFTREHABILITERING

Konference: Fokus på, hvordan fysisk træning påvirker kræftceller. Fysisk træning som behandling og diagnosebestemt træning.

Sted **Odense** Tid **10-11/4 2018**
 Pris **3.100** Frist **4/2 2018**
fysio.dk/kræftrehab

FAGKONGRES 2018

Danske Fysioterapeuters Fagkongres. Oplev tre dage med mere end 200 foredrag, workshops, symposier og poster-præsentationer.

Sted **Odense** Tid **12-14/4 2018**
 Pris **3.400** Frist **early bird 7/2 2018**
fagkongres.dk

NEURODYNAMIK, BØRN MED HANDICAP

Undersøgelse og behandling af problemer relateret til tab af normal neurodynamik hos børn med omfattende hjerneskader.

Sted **Odense** Tid **14-18/5+11-15/6 2018**
 Pris **16.500** Frist **11/3 2018**
fysio.dk/neurodynboern

MOVEMENT ABC-2

Teoretisk og praktisk kendskab til børnetesten movement ABC-2 og viden om, hvordan man målretter interventionen.

Sted **København** Tid **28-29/5 2018**
 Pris **3.800** Frist **18/3 2018**
fysio.dk/movabc18

FYSIOTERAPI I NATUREN

Træning og behandling i uderummet. Evidens for brug af naturen i behandlingen af patienter med livsstilssygdomme.

Sted **Odense** Tid **1/6 2018**
 Pris **2.400** Frist **20/3 2018**
fysio.dk/natur

AIMS OG BAYLEY - TEST TIL BØRN

To kvantitative måleredskaber til børn fra 1 måned til 3½ år. Testene undersøger grovmotorisk udvikling og tager højde for kvaliteten

Sted **Odense** Tid **12-13/9 + 10/10 2018**
 Pris **5.600** Frist **26/6 2018**
fysio.dk/aimsbay

SCLEROSE - UNDERSØGELSE OG BEHANDLING

Test, mål og implementering

Sted **Odense og Ry** Tid **14-15/9+13-14/10 2018**
 Pris **7.400** Frist **17/6 2018**
fysio.dk/sclerose18

NEURODYNAMIK - VOKSNE

Undersøgelse og behandling af patienter med lidelser i CNS, neurodynamisk mobilisering og planlægning af individuelle hjemmeprogrammer.

Sted **Hvidovre** Tid **17-21/9+22-26/10 2018**

Pris **16.500** Frist **24/6 2018**

fysio.dk/neurodynvoksen

STYRK DIN EVNE SOM FORMIDLER

Tips og tricks til hvordan du styrker din formidlingskompetence

Sted **Middelfart** Tid **31/10-1/11 2018**

Pris **5.400** Frist **2/9 2018**

fysio.dk/formidling

Selvstændig virksomhed

KLINIKSEKRETÆR: FÅ INDSIGT I AFTALER OG PLIGTER

Få svar på centrale spørgsmål om overenskomst, patientrettigheder, tavshedspligt, akkreditering mv.

Sted **Middelfart** Tid **19/3 2018**

Pris **2.100** Frist **21/1 2018**

fysio.dk/sekregler

HOLD STYR PÅ HVERDAGEN SOM KLINIKSEKRETÆR

Få inspiration til at styre og organisere arbejdet i en travl hverdag. Cases fra egen hverdag danner rammen for dagen.

Sted **Middelfart** Tid **14/5 2018**

Pris **2.100** Frist **18/3 2018**

fysio.dk/holdstyr

Ledelseskurser

NYSGERRIG PÅ LEDELSE?

Introduktion til lederrollen og metoder til at arbejde med egen motivation for ledelse. Mød nye ledere.

Sted **Fredericia** Tid **15/1+12/3 2018**

Pris **750** Frist **17/12 2017**

fysio.dk/nysgerrig

MOTIVERENDE OG KOMMUNIKERENDE LEDELSE

At være leder handler om at skabe resultater sammen med andre og gennem andre. Få redskaber til at skabe motivation hos ansatte og lejere.

Sted **Middelfart** Tid **5-6/3 2018**

Pris **4.950** Frist **7/1 2018**

fysio.dk/motiv

FORANDRINGSLEDELSE OG KONFLIKTHÅNDTERING

Tips og værktøjer til at formulere og gennemføre forandringer og få styrket evnen til at forebygge og håndtere vanskelige situationer.

Sted **Middelfart** Tid **14-15/5 2018**

Pris **4.950** Frist **11/3 2018**

fysio.dk/forandring

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Movement ABC-2

Få et teoretisk og praktisk kendskab til børnetesten Movement ABC-2 og bliv skarpere på at målrette interventionen. Movement ABC-2 dækker børn i alderen 3 år til 16,9 år og omfatter test af finmotorik, boldfærdigheder, statisk og dynamisk balance. Du vil på kurset få mulighed for at afprøve testen på børn fra en folkeskoleklasse på kursets anden eftermiddag. Læs mere på fysio.dk

Tid: 28.-29. maj 2018

Sted: København

Pris: 3.800 kr. inkl. forplejning. Ergoterapeuter 4.800 kr.

Deltagerantal: 24 fysioterapeuter. Ergoterapeuter i det omfang, der er plads

Tilmelding: Senest 18. marts 2018 på fysio.dk/movabc20178

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Psykisk sårbar

På kurset lærer du at finde frem til patienter med kropslige symptomer, der også har psykiske problemstillinger, der skal behandles. Du får en indføring i undersøgelse, behandling og træning af patienter med langvarig stress, depression og angst. Målgruppen er fysioterapeuter, der arbejder i kommuner, på klinikker og på somatiske sygehuse.

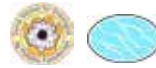
Tid: 14.-15. marts 2018 og 6. juni 2018

Sted: Odin Havnepark, Odense

Pris: 5.600 kr. inkl. forplejning, uden overnatning

Deltagerantal: 30 fysioterapeuter

Tilmelding: Senest 16. januar 2018 på fysio.dk/psyk18

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Konference om kræftrehabilitering

Få den nyeste viden inden for kræftforskning, fysisk træning og coping-strategier. Flere af oplæggerne har fokus på, hvordan den nyeste forskning på f.eks. celleniveau får betydning for behandling og træning i klinisk praksis.

Undervisere: Jessica Scott, ph.d., biolog, USA; Nicole Stout, fysioterapeut, ph.d., USA; Anna M Campbell, biokemiker, ph.d., England; Kristin Campbell, fysioterapeut, ph.d., Canada. Morten Quist, fysioterapeut, ph.d., Rigshospitalet; Lone Pedersen, fysioterapeut, Center for Kræft og Sundhed København. m.fl.

Tid: 10-11. april 2018

Sted: Odense Congress Center

Pris: 3.100 kr. inkl. forplejning uden overnatning

Deltagerantal: 100

Tilmeldingsfrist: Senest 4. februar 2018 på www.fysio.dk/kraeftrehab

---

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Kvalitet i holdtræning

Du vil på kurset få konkrete ideer og inspiration til målettet, evidensbaseret træning på hold, aktiv brug af musik som motivation samt tips til den gode kommunikation om "ansvar for egen træning". Udfordringen med at rumme deltageres forskellige træningsniveau på samme hold bliver også berørt. Du vil få præsenteret flere forskellige måder at takle de forskellige træningsniveauer på. Deltagerne kommer til at eksperimentere med grundtræningsøvelser, udfordre det indre legebarn i en fysioterapeutisk kontekst, få inspiration til musik og nye måder at bevæge sig på.

Underviser: Dorte Varning Poulsen, fysioterapeut, ph.d. og Katja Arnoldi, fysioterapeut, exam.scient i idræt, master i sundhedspædagogik og sundhedsfremme.

Tid: 2.-3. februar 2018

Sted: Hollufgaard, Odense

Pris: 3.700 kr. Ergoterapeuter 4.700 kr.

Deltagerantal: 24

Tilmelding: Senest 14. januar 2018 på fysio.dk/hold18

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Jubilæumskonference: Fysioterapi i det 21. århundrede?

Hvor er fysioterapi på vej hen og hvorfor? Oplev David Nicholls provokerende oplæg og debat med Danske Fysioterapeuter på baggrund af hans bog "The End of Physiotherapy". For at sætte David Nicholls oplæg ind i en dansk kontekst har vi inviteret nogle af dansk fysioterapis mest markante debattører til at give med- og modspil. Deltagerne på konferencen inviteres også til at deltage i debatten. Emnet er særlig aktuelt, da Danske Fysioterapeuter i 2018 kan fejre sit 100 års jubilæum. Dagen indledes med foredrag af professor Kurt Jacobsen, som har brugt de sidste to år på at dykke ned i dansk fysioterapis spændende historie. Er du interesseret i professionens udvikling, er dagen lige noget for dig.

Tid: 20. februar 2018

Sted: Scandic, København

Pris: 2.100 kr. inkl. forplejning. Studerende 500 kr.

Tilmelding: Senest 17. december 2017 på fysio.dk/fremtid

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Konference: Demens og fysioterapi

På konferencen får du præsenteret fysioterapeutens rolle i de forskellige stadier af sygdomsudviklingen: fra borgere med demens i et ganske tidligt stadie til borgere ramt af svær demens. Også fysioterapeutens rolle i forhold til andre faggrupper og de pårørende bliver berørt. Oplæggene om kommunikation og adfændsændringer sætter fokus på den terapeutfaglige udfordring, når der skal kommunikeres verbalt og nonverbalt med mennesker med demenssygdom. Med seks cases får du forskellige eksempler, du kan bruge som inspiration til din egen kliniske praksis. Dagen indledes med en præsentation af Sundhedsstyrelsens nyeste initiativer på området og de forventede træningspakker, som Sundhedsstyrelsen udgiver i år eller først i det nye år.

Tid: 7. marts 2018

Sted: Scandic, København

Pris: 2.100 kr. inkl. forplejning. Andre faggrupper 3.100 kr. Studerende 500 kr.

Tilmeldingsfrist: Senest 7. januar 2018 på fysio.dk/demens

Region Nordjylland

MEDLEMSMØDE OM PALLIATIV FYSIOTERAPI

I samarbejde med fysioterapeut Jeanette Præstegaard, UCS, afholdes et medlemsmøde om palliativ fysioterapi. Mødet har tre formål: At give viden om, hvordan og hvor de palliative fysioterapeuter arbejder, at diskutere mulige organisatoriske løsninger på aktuelle udfordringer og præsentere den internationale viden op området.

Tidspunkt: tirsdag d. 30. januar kl. 16.00-18.00

Sted: Sofiendalsvej 3, 9200 Aalborg

Kontaktperson: Gitte Nørgaard gn@fysio.dk

Tilmelding: senest 22. januar 2018 på fysio.dk/nordjylland

Region Midtjylland

HVAD ER FYSIOTERAPI?

Det lyder måske lidt selvmodsigende, når en temaaften om fysioterapi handler om, at vi ikke videnskabeligt ved, hvad fysioterapi er. Formålet med denne temaaften er et kritisk videnskabsteoretisk, filosofisk og sociologisk blik på klinisk praksis og den manglende definition af fysioterapi. Herunder at give et bud på en definition af, hvad fysioterapi er. Fysioterapeut Jens Olesen vil præsentere et forslag til et fysioterapeutisk praksisparadigme og debattere dette med deltagerne. Han tager blandt andet udgangspunkt i David Nicholls bog 'The End of Physiotherapy', og aftenen vil være en skøn blanding af input fra deltagerne og Jens Olesens oplæg. Der serveres en sandwich og sodavand/vand.

Sted: Silkeborg Medborgerhus, Bindlevsplads, Silkeborg

Tid: Tirsdag den 13. marts 2018, kl. 18-19.30

Tilmelding: saj@fysio.dk

fysio.dk/midtjylland

The Sporting Spine

Dr. Kieran O'Sullivan, der holder oplæg på Fagkongres 2018, afholder efterfølgende et kursus om idrætsrelaterede rygsmerter i Odense.

Tid: 15. april 2018

Sted: Odense

Tilmelding og mere information: kortlink.dk/s57n

Årlig generalforsamling i DSSPF

I forbindelse med den årlige generalforsamling i Dansk Selskab for Psykiatrisk og Psykosomatisk fysioterapi afholdes en workshop om bindevæv.

Program

9-9.30: Ankomst og morgenbrød

9.30-11.30: 'Bindevævet i fokus - fysisk og mental stress og konsekvenser for mobilitet og eksekutive funktioner'. Oplæg v/ Pernille Thomsen, ekstern lektor, fysioterapeut

11.45-12.45: Workshop, 'Bevæg dit bindevæv' v/ Pernille Thomsen

12.45-13.15: Frokost

13.15-14.45: Generalforsamling

14.45-15.45: Opsamling på dagen

Tid: 17. april 2018.

Sted: J B Winsløvsvej 20, Odense. Indgang 220 (Auditoriet).

Tilmelding og yderligere information: psykfys.dk

DANSK SELSKAB FOR PSYKIATRISK OG PSYKOSOMATISK
FYSIOTERAPI

BBAT fordybelsesdage 2018

For dem der har brug for en opdatering eller ny inspiration. Der er hovedvægt på personlig og faglig fordybelse. BBAT 2 er en forudsætning for deltagelse.

Underviser: Kirsten Nissen, fysioterapeut og udd.lærer i BBAT

Tid og sted: 16.-18. april, Kerteminde

Pris: 5.000 kr.

Tilmelding og mere information: psykfys.dk

DANSK SELSKAB FOR PSYKIATRISK OG PSYKOSOMATISK
FYSIOTERAPI

Basic Body Awareness Therapy 3 - seminar

Seminaret er en optakt til det afsluttende BBAT 4-projektarbejde. Den enkelte deltager får mulighed for at afgrænse og igangsætte sit projekt og en afklaring af krav til indhold og form. Derudover vil seminaret omfatte gensidig inspiration og praktisk fordybelse i BBAT. Optagelse kræver godkendt BBAT 3-rapport.

Tid: 8.-13. april 2018

Sted: Kerteminde Vandrehjem

Pris: 9.100 kr.

Underviser: Susan Christensen, fysioterapeut og uddannet BBAT lærer

Tilmeldingsfrist: 5. februar 2018

Læs mere: psykfys.dk eller www.bodyawareness.dk

Henvendelse vedrørende annoncering af arrangementer i Danske Fysioterapeuters regioner, fraktioner eller faglige selskaber skal ske til kursusannoncer@fysio.dk.

Henvendelse vedrørende øvrige annoncering skal ske til Dansk Mediaforsyning på tlf.: 7022 4088, fysiotekst@dmfnet.dk.

Se oplysninger vedrørende deadlines, priser og formater på fysio.dk/kursusannoncer

DANSK SELSKAB FOR MUSKULOSKELETAL FYSIOTERAPI

Dynamisk Stabilitet - lumbalkursus

København

Dynamisk stabilitet med en retnings-specifik tilgang og et bredt øvelsesudbud gennemgås på kurset.

Underviser: Lotte Telvig/Flemming Enoch

Tid: 14.-16. marts 2018

Sted: Løjtegårdsvej 157, Kastrup

Pris: 5.225 kr.

Tilmelding: ge@fysiq.dk

Medlemmer af DSMF har fortrinsret.

DANSK SELSKAB FOR MUSKULOSKELETAL FYSIOTERAPI

Dynamisk stabilitet og muskelbalance

København og Horsens

Fokus på den biomekaniske analyse og genoptræningsprincipper.

Tid: København: 8.-9. januar 2018; Horsens: 5.-6. februar 2018.

Yderligere information: muskuloskeletal.dk

DANSK SELSKAB FOR MUSKULOSKELETAL FYSIOTERAPI

Dynamisk Stabilitet - skulderkursus

Horsens og København

Du får en grundig og systematisk biomekanisk analyse af skulderen. Genoptræning af dynamisk stabilitet med en retnings-specifik tilgang gennemgås, og du præsenteres for et bredt øvelsesudbud til dine skulderpatienter. Kurset er praktisk og relateres til nyeste teori.

Underviser: Lotte Telvig/Flemming Enoch

Tid: København: 23.-24. januar. Horsens: 22.-23. marts 2018

Sted: FYSIQ, Løjtegårdsvej 157, Kastrup/Høegh Guldbergsgade 36c, Horsens

Pris: 3.525 kr.

Tilmelding: ge@fysiq.dk

Yderligere information: muskuloskeletal.dk

Medlemmer af DSFMF har fortrinsret.

DANSK SELSKAB FOR AKUPUNKTUR I FYSIOTERAPI

Dansk Selskab for Akupunktur i Fysioterapi - kursus 1

Kurset giver en grundig indføring i praktisk og sikker anvendelse af akupunktur. Kurset er første del af uddannelsens grundforløb på 150 timer, hvor du lærer at anvende akupunktur ud fra videnskabelige principper. I forløbet kommer vi omkring de kliniske diagnoser og smertetilstande, som er hyppigt forekommende i fysioterapeutisk praksis.

Tid: 12.-14. januar

Sted: Horsens Regionshospital

Pris: 5.500 kr. for medlemmer af selskabet

Tilmelding og yderligere information: dsa-fysio.dk

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPEUTISK
LYMFØDEMBEHANDLING

Uddannelse til lymfødemterapeut

Du vil med uddannelsen få viden og kompetencer, der efterspørges på hospitaler, hospice og klinikker, herunder specialviden i Komplex Fysioterapeutisk Lymfødembehandling. Uddannelsen er planlagt og tilrettelægges i et samarbejde mellem Dansk Selskab for Fysioterapeutisk Lymfødembehandling, Foeldi College, Tyskland og UCL Metropolit i København. Undervisningen foregår på engelsk.

Uddannelsen er på 10 ECTS point.

Første modul: Fuldtidsstudie 8.-26. januar 2018

Andet modul: Fuldtidsstudie 5.-23. marts 2018

Pris: 15.500 kr. pr. modul

Yderligere information: lymfoedembehandling.dk og kirsten@hedeager.dk

DANSK SELSKAB FOR BASSINTERAPI

Gang og løb i vand – analyse og nyeste trends

Praktisk og teoretisk introduktion til forskellige typer gang og løb i vand bl.a. slow walk til analytisk brug.

Undervisere: fysioterapeuterne Bodil Knudsen, Rikke Berthelsen og Emilie Lauridsen.

Tid: 8. april 2018

Sted: Glamsbjerg

Pris: 1.200 kr. for medlemmer

Tilmeldingsfrist: 1. marts 2018

Tilmelding og yderligere information: bassinterapi.dk

DANSK SELSKAB FOR BASSINTERAPI

Forskellige tilgange til palliation

Hospice og palliative teams i Region Midt inviterer fysioterapeuter fra hospitaler, kommuner og klinikker til temaeftermiddag om praktisk tilgang, vidensdeling og samarbejde omkring den palliative patient. Fokus vil være på dyspnø.

Tid: 18. januar 2018 kl. 14-17

Sted: Silkeborg Medborgerhus, Bindslevs Pl. 5, 8600 Silkeborg

Pris: Gratis for medlemmer af Danske Fysioterapeuter

Tilmeldingsfrist: 9. januar 2018

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPI SUNDHEDSFREMME,
FOREBYGGELSE OG ERGONOMI

Sundhedskonsulentuddannelse

Uddannelsen giver dig viden og værktøjer til at udvikle, implementere og drifte strategiske sundhedsløsninger på arbejdspladser. Uddannelsen strækker sig over 6 moduler og starter d. 9. jan. 2018. Projektlederuddannelse vil kvalificere dig til en IPMA-certificering på niveau D eller C. Tæller 10 ECTS.

Pris: Hele forløbet: 22.500 kr.; Projektlederuddannelse: 15.000 kr.

Underviser: Just Bendix Justesen

Læs mere: ergonomi.dk

midt
regionmidtjylland

Kurser og efteruddannelse i 2018 i Region Midtjylland

Kursus for ergo- og fysioterapeuter - Den akut syge patient
(13. – 15.3.18) – Nr. 185227

Kursus for ergo- og fysioterapeuter - Patienten med psykiske symptomer
(17.4.18) – Nr. 185228

Kursus for ergo- og fysioterapeuter – Farmakologi (2. – 3.5.18) – Nr. 185287

Kursus for ergo- og fysioterapeuter – Klassisk Neurologi
(28. – 30.5.18) – Nr. 185284

Akutuddannelsen - Efteruddannelse for ergo- og fysioterapeuter, der arbejder inden for akutområdet – i alt 13 dage i perioden 22.8.18 – 9.10.18 – Nr. 185286

Synke- og spiseproblemer hos den indlagte patient – Tværfagligt
(13. – 14.9.18) – Nr. 185285

Kursus for ergo- og fysioterapeuter - Sensory Profile/SP 2 til børn
(17. og 18.9.18 + 23.10.18) – Nr. 185223

Kursus for ergo- og fysioterapeuter - Graded Motor Imagery
(19. og 20.9.18) – Nr. 175492

Grundkursus i palliativ fysioterapi (31.10.18 – 2.11.18) – Nr. 185242

Alle forløb afholdes i Aarhus.

Yderligere information og tilmelding: www.rm.plan2learn.dk – Skriv titlen i søgefeltet.

Kursusansvarlig

Uddannelseskonsulent Lene Søgaard Kristensen

Direkte tlf. +45 6179 9018

Email: lenekrist@rm.dk

KØBENHAVNS UNIVERSITET
INSTITUT FOR GEOVIDENSKAB
OG NATURFORVALTNING

Kursus: Etablering af terapihaver

I foråret udbyder Københavns Universitet kurset

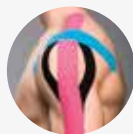
Etablering af og formelle rammer for en terapihave eller et sundhedsfremmende naturbaseret projekt.

Kurset er en del af Master i landskab og planlægning og kan tages selvstændigt. Læs mere på www.landmaster.dk > moduler eller kontakt Dorthe V. Poulsen på dvp@ign.ku.dk

Kursusoversigt 1. halvår 2018

VI ER DE ENESTE I DANMARK, DER TILBYDER KURSER I DEN ORIGINALE KINESIO® TAPE. Kurserne er standardiserede, således at de er identiske med de kurser, der afholdes overalt i verden. Kinesio® Taping Metoden er en terapeutisk tapeteknik, som ikke kun tilbyder din patient den støtte, de leder efter, men også rehabiliterer de berørte tilstande.

Fundamentale koncepter & korrektionsteknikker inden for Kinesio Taping® metoden - 2 dage

BRONDBY 26. & 27. februar BRONDBY 1. & 2. maj
VEJLE 13. & 14. marts VEJLE 15. & 16. maj

Vi gennemgår de fundamentale koncepter og de unikke egenskaber omkring kinesiotape. Der arbejdes med teknikker til de mest superficiele lag, hvor både epidermis, dermis samt den superficiele fascie adresseres. Herefter muskler på både UE og DE samt led, ligamenter og sener flere steder på kroppen. Ligeledes gennemgås teknikker til ødemer, hematomer og lymfødemer. Kurset er meget praktisk orienteret, så tag evt. shorts, sportsbh på eller med.

Undervisere:
Kristian Seest PT.CKTI. Exam. Idrætsfys., Certificeret Kinesiotape® instruktør.
Susanne Damgaard PT.CKTI. Exam. Idrætsfys., Certificeret Kinesiotape® instruktør.
Susanne Boel OT.CKTI. Forsknings- & udviklingsergoterapeut. Specialeansvarlig ergoterapeut.

Klinisk ræsonering & avancerede koncepter inden for Kinesio Taping® metoden* - 1 dag

VEJLE 5. juni
BRONDBY 13. juni

Her introduceres endnu flere avancerede teknikker. Taping af både epidermis og dermis. Der gives bud på en lang række specifikke problemstillinger som f.eks. corestabilitet, frossen skulder, fascialis pareser, Pes Anserinus Bursitis, impingement skulder, whiplash m.fl.

Få den sidste nye viden inden for teknikker og tapetyper fra Kinesio®

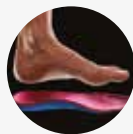
Er du tidligere Kinesio® kursist, og trænger du til en opdatering? Så kan du, som noget nyt, deltage i vores 2-dages kursus og blive helt up-to-date for kun kr. 2.000,-.

Pris:
1-dags kursus: kr. 1.600,- Inkl. forplejning
2-dages kursus: kr. 3.400,- Inkl. forplejning
Undervisning: kl. 8.30-16.30

TILMELD DIG PÅ
sp@sportspharma.dk
tel 7584 0533

Med Formthotics indlæg i skoen kan langt de fleste reducere både ømhed og smerter i fod, hæl, knæ, akillesene, skinneben, hofte og ryg. Fodtøj er masseproduceret og passer til en gennemsnitsfod. Med et Formthotics indlæg kan du forme 100 % til lige netop patientens fod og dermed give patienten den bedste og mest komfortable støtte.

Lav effektive indlæg - fordelt 2 dage

VEJLE 22. februar & 20. marts
BRONDBY 6. marts & 4. april

DAG 1 : Lær at teste foden ift. relevans af indlæg. Lær hvordan du laver Formthotics. Hvilke modeller findes og hvad bruges de til? Findes der evidens?
DAG 2 : Yderligere korrektioner gennemgås. Kiler, pelletter, svangstøtter. Hvordan bruges korrektioner funktionelt ift. den enkelte patient. Hvad er vigtigt at justere og er justeringerne livslange. Forskellige fodtyper gennemgås.

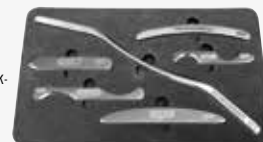
Underviser:
Kristian Seest PT.CKTI. Exam. Idrætsfys.
Pris:
2-dages kursus: kr. 1.795,- Inkl. forplejning
Undervisning: kl. 9.00-15.00

MANUEL BEHANDLINGSTEKNIK. Graston technique (GT) er en unik, evidensbaseret form for (IASTM) Instrument assisted soft tissue mobilisation, der giver behandlere (fysioterapeuter, kiropraktorer, ergoterapeuter, osteopater, massører, fodterapeuter, akupunktører m. fl.) mulighed for effektivt at mobilisere myofascielle restriktioner.

Graston technique bruger specialdesignede instrumenter i rustfrit stål med unikke behandlingsflader og vinkler for effektivt at kunne indgå i manuel behandling af patienten. Brugen af GT instrumenterne kombineret med relevant øvelsesterapi resulterer i hurtigere smertefri bevægelse og funktion.

Eneforhandling i Skandinavien

M1 - BASIS KURSUS - 2 dage

STOKHOLM 19. & 20. januar VEJLE 16. & 17. marts
MALMO 26. & 27. januar BRONDBY 4. & 5. maj

Formålet med dette basiskursus er at introducere deltagerne til Graston Technique®, GT's kliniske anvendelse (Achillesenen, fascitis plantaris, patellofemorale smerter, hofte, skulder, hånd, arm, ryg mv.), de fysiologiske effekter og fordele samt potentielle kontraindikationer.

Uddannelse vægtes højt, hvorfor GT instrumenterne kun sælges til behandlere, der har fået grundig træning. Til dette formål er disse 2 kurser udviklet.

Undervisere:
M1: Mike Ploski fra GT M2: Jackie Shakar
Undervisningen foregår på engelsk.

M2 - AVANCEREDE TEKNIKKER* - 2 dage

BRONDBY 1. & 2. juni

Formålet med dette kursus er at udbygge teknikker fra basiskurset. M2 introducerer vægtbærende teknikker, teknikker under bevægelse samt 5 nye anvendelsesmuligheder med instrumenterne. Ved at introducere myofascielle teknikker regionalt samt i kinetiske kæder, giver det nye muligheder for at adressere muskuloskeletale dysfunktioner.

*forudsætter gennemført M1 kursus

Pris:
2-dages kursus: kr. 3.995,- Inkl. forplejning
Undervisning: kl. 8.30-16.30

Læs mere om de enkelte kurser på: www.sportspharma.dk/events

Kontakt også gerne for interne arrangementer

Tilmeld dig på: sp@sportspharma.dk eller tel 7584 0533

Vi har partnerskab med DHF, Team Danmark & DBU

sportspharma as | tel +45 7584 0533 | sportspharma.dk

Kurser og uddannelser

Kursus/Uddannelse	Sted	Dato	Varighed	Pris
Franklin Method - Bækken, ryg og skuldre	Herlev	07. jan	6 timer	1.500
Hjernebaseret Fysioterapi 3	Herlev	19. jan	9 timer	2.495
Anatomien i bevægelse	Herlev	03.-04. feb	16 timer	3.800
Pre-Pilates	Herlev	04.-06. feb	16 timer	2.500
Funktionel bevægelse - Fascia i fokus	Herlev	10. feb	7 timer	1.500
Åndedrættet som basis for krop og sind	Herlev	23. feb	7 timer	2.000
Pilates Reformer udd. - Modul 1	Herlev	start 02. mar	21 timer	5.500
Hjernebaseret Fysioterapi 1	Herlev	16. mar	9 timer	1.995
Funktionel bevægelse - Fascia i fokus	Århus	17. mar	7 timer	1.500
Sunde fødder	Herlev	20. mar	5 timer	1.300
Åndedrættet i bevægelse kursus	Herlev	23. mar	7 timer	1.500
Pilates Matwork uddannelse	Herlev	start 06. apr	60 timer	16.500
Hjernebaseret Fysioterapi 3	Herlev	13. apr	9 timer	1.995
Pilates Reformer udd. - Modul 2	Herlev	start 21. apr	16 timer	4.500
Hjernebaseret Fysioterapi 2	Herlev	04. maj	9 timer	1.995
Sunde fødder	Århus	13. maj	5 timer	1.300
Åndedrættet som basis for krop og sind	Herlev	15. maj	7 timer	2.000

Læs mere om de enkelte kurser på www.denintelligentekrop.dk
Vi afholder alle kurser ude af huset, kontakt os for muligheden.

MediYoga Instruktøruddannelsen

Opstart følgende datoer
5. februar - København
6. februar - Odense
7. februar - Aarhus

MediYoga ved stress og udbrændthed coach

Se datoer på hjemmesiden

MediYoga terapeut og lærer

8. februar 2018 - Aarhus

Læs mere og tilmelding via hjemmesiden www.mediyyoga.dk
veetamo@mediyyoga.com . Tlf. 6140 9778

Move2Peak Academy

Kvalitetskurser med fokus på genoprettelse af optimal bevægefunktion og forståelse af årsagssammenhæng gennem kroppens mange systemer.

M2P Skulderbæltet & OE

Få en dybdegående forståelse af de mekaniske sammenhæng og årsager bag langt de fleste nakke, skulder-, albue og håndledsproblematikker. På kurset lærer du manuelle og træningsmæssige teknikker samt klinisk ræsonnering til at kunne arbejde effektivt omkring hele skulderbæltet og OE. Du vil kunne tage dine klienter helt fra den indledende undersøgelse til behandling og planlægning af hjemmøvelser.

Brande – 16-17. marts / modul B: 6.-7. april
Frederiksberg - modul A: 7.-8. maj / modul B: 25.-26. maj
Brande – modul A: 31. august - 1. september

Læs mere på www.Move2PeakAcademy.dk/skulderOE

M2P Bækken & UE

Kurset giver dig overblikket over sammenhængen mellem foden, knæet, hoften og bækkenet samt manuelle teknikker og kliniske ræsonnering til at kunne forstå årsagssammenhæng mellem de forskellige områder. Efter kurset vil du være i stand til effektivt at kunne arbejde med stort set alle slags problemstillinger omkring bækkenet og UE.

Frederiksberg - modul A: 26.-27. feb. / modul B: 16.-17. marts
Brande – modul A: 1.-2. juni / modul B: 15.-16. juni
Frederiksberg – Modul A: 10.-11. sept. / Modul B: 28.-29. sept.

Læs mere på www.Move2PeakAcademy.dk/BaekkenUE

Dagskurser

“Respiration og Diafragma”

Ved du hvor respirationen og funktionen af Diafragma kan betyde for dit og dine patienters energiniveau, evne til at hele skader og sygdom samt evne til at modvirke stress og fordøjelsesproblemer? Åndedrættet er et af de mest enkle, mest effektive MEN også mest oversete værktøjer, der findes til, at skabe balance i kroppen og sindet!

www.Move2PeakAcademy.dk/Respiration

“Helingsrespons og regeneration”

På dagskurset går vi i dybden med det, vi kalder “helingsrespons” – evnen til effektivt at hele og komme sig efter f.eks. skader, stress og/eller sygdom. Ofte har kroppen et svagt helingsrespons - eller slet intet – fordi den ikke har de fornødne ressourcer til at skruer op for anabolismen og blive parasympatisk dominant, hvilket er helt essentielt for at mennesket kan hele.

www.Move2PeakAcademy.dk/Helingsrespons

“Foden som fundament”

Foden er det første der rammer underlaget og derfor det første sted, hvor der skal skabes stabilitet så resten af kroppen har et solidt fundament at arbejde ud fra. På denne dagskurset tager vi udgangspunkt i fodens funktion og dens indflydelse på resten af kroppen. Kurset er bygget op fra den indledende screening til den specifikke undersøgelse, behandlingsteknikker, forståelse af fodens kobling med resten af kroppen og til sidste valg af relevante øvelser.

www.Move2PeakAcademy.dk/foden

Kunne du tænke dig at lære de mest effektfulde og evidensbaserede mobiliserings- og manipulationsteknikker? Hvad vil det betyde for dig når du kan hjælpe dine patienter endnu bedre og at det samtidigt er sjovt og let at lave manuelbehandling?

Mobilisering og manipulation af skulder – albue - hånd

Med fokus på skulderbæltet, albuen og hånden, vil kursisten lære at undersøge regionerne, og behandle dem med simple og effektive manipulationer samt andre manuelle teknikker. Der vil være cases i supraspinatus syndrom, rotatorcuff syndrom, carpal tunnel syndrom, tennisalbue, museskader, dysfunktioner i skulderleddet, ac-leddet, sc-leddet, scapula, albueled, håndled, håndrodknogler samt frosen skulder, bursitter og tendinitter.

Værdien ved at deltage på kurset er at du får et super effektivt værktøj der kan kombineres med dine andre teknikker, samt en god forudsætning for at træningsterapi bliver mere optimal.

Tid/Sted (1 dags kursus)

Århus: Lørdag den 03.03.18, kl. 9-16 på Park Alleens Fysioterapi, Park Allé 7 eller

København: Søndag den 04.03.18, kl. 9-16 på Metropol, Sigurdsgade 26, København N

Undervisere:

Uffe Stadager, fysioterapeut og osteopat D.O
Cem Öz, fysioterapeut og osteopat D.O

Investering:

Kun 1.900 kr. (prisen er inkl. frokost, kaffe/the og kompendium.)

Tilmelding:

Online booking samt mere information om kurser på vores hjemmeside www.correctionacademy.dk (klik på manuelle moduler for fysioterapeuter)

JOB

Ny på arbejdsmarkedet?

3341 4620
ansat@fysio.dk
Fysio.dk/ansattelseskontrakter

Fysioterapeuterne Jersie Solrød Strand

Fysioterapeut til ca. 30-32 timer ugentligt

Ansøgningsfrist den 22. december 2017

fysio.dk/job

Vestjysk klinik til salg

Beliggende i Bøvlingbjerg i Lemvig Kommune. Store behandlingsrum og gode træningsfaciliteter i nyt Sundhedshus med tæt lægesamarbejde.

Klinikken har 3 ydernumre u. 30 timer.

For nærmere information mail: info@fysio7650.dk

MidtVest Osteopati & Fysioterapi

Kursus i manuelle teknikker

"Back to Basics"

Muskulo-skeletale teknikker til pelvis, columna, costae, cervical spine og occiput.

Du lærer at lokalisere somatiske dysfunktioner i det muskulo-skeletale system og behandle de hypomobile segmenter - alt med samme mål - nemlig at fremme den selvhelende mekanisme hos patienten.

Dato: 20/1, 24/2 og 24/3 2018. Pris: 5.300,- i alt

Dato: 29/9, 27/10 og 24/11 2018. Pris: 5.300,- i alt

"Piriformis-syndromet" - set med en osteopatisk indgangsvinkel

Du lærer at behandle "piriformis-syndromet" i relation til dysfunktioner i pelvis, columna og hofteleddet. Du lærer at differential-diagnosticere mekanisk, neurologisk og visceralt.

Dato: 7/4 2018. Pris: 1.900,-

Dato: 15/9 2018. Pris: 1.900,-

Du lærer at målrette dit kliniske blik og hurtigere finde frem til dysfunktionen. Du får brugbare manuelle færdigheder og får et indblik i den osteopatiske tankegang.

Underviser: Osteopat Anders Bak er uddannet ved IAO i 2006. - Du får en erfaren og struktureret underviser og får personlig supervision.

Læs kursusbeskrivelsen og tilmeld dig via:
www.osteo.dk/osteopati/kurser.aspx

MidtVest Osteopati & Fysioterapi Sports Allé 4 7480 Vildbjerg Tlf. 97132344 www.osteo.dk

Kunne du tænke dig at lære at bruge de mest effektfulde og evidensbaserede mobiliserings og manipulationsteknikker? Hvad vil det betyde for dig når du kan hjælpe dine patienter endnu bedre og at det samtidigt er sjovt og let at lave manuelbehandling?

Mobilisering og manipulation af cervikalcolumna og ct-overgangen

Enkle og effektive undersøgelser og manipulations/mobiliseringsteknikker af cervikalcolumna og ct-overgangen. Der vil være cases i hold i nakken, neurologiske symptomer i overekstremiteten, skævheder, "pukkel i nakken", hovedpine, svimmelhed, samt kroniske spændinger i nakken. Teknikkerne er meget brugbare og kan anvendes med det samme. Kurset er idrætsrelevant og relevant ved behandling af nakkepatienter. Værdien ved at deltage på kurset er at du får et super effektivt værktøj der kan kombineres med dine andre teknikker, samt en god forudsætning for at træningsterapi bliver mere optimal.

Tid/Sted (1 dags kursus)

Århus: Lørdag den 03.02.18 kl. 9-16 på Park Alleens Fysioterapi, Park Allé 7 eller

København: Søndag den 04.02.18 kl. 9-16 på Metropol, Sigurdsgade 26, København N

Undervisere:

Uffe Stadager, fysioterapeut og osteopat D.O
Cem Öz, fysioterapeut og osteopat D.O

Investering:

1.900 kr. (prisen er inkl. frokost, kaffe/the og kompendium.)

Tilmelding:

Online booking samt mere information om kurser på vores hjemmeside www.correctionacademy.dk (klik på manuelle moduler for fysioterapeuter)

NuStep

Transforming Lives

NuStep nr. 1 siddende cross træner på markedet i 2016 hvilket ikke er uden grund, brugeren kan selv komme i maskinen, den er let indstillelig. Her trænes både kondition, styrke og kryds-koordinering på samme tid, hvilket gør NuStep meget populær i træningssalen. Oprindeligt er NuStep udviklet til KOL patienter men har vundet ind på markedet som en multi maskine der både bruges indenfor neurorehabilitering, paraplegi, alm. genoptræning, hold træning mm. Kvaliteten og funktionaliteten er i højsædet!

NuStep T4r

fastmonteret sikkerhedsbælte, fodstraps og polar puls bælte. Max bruger vægt 181 kg. Sædet kan drejes 360 gr. Mulighed for data export via USB. 2 træningsprogrammer. Mål; 152 x 69 x H 115 cm.

Vejl. Udsalgspris dkk. 44.900,00 ekskl. Moms & fragt

T4r inkl. Fodstraps & sikkerheds bælte, fragt & opsætning

Tilbud DKK 43.000,00 ekskl. Moms

NuStep T5xr

fastmonteret sikkerhedsbælte, fodstraps og polar puls bælte. Max bruger vægt 272 kg. Sædet kan drejes 360 gr. Lagring af data op 200 brugere, mulighed for data eksportering via USB. 13 træningsprogrammer & 2 træningstest programmer. Mål; 182 x 74 x H 117 cm.

Vejl. udsalgspris dkk. 55.900,00 ekskl. Moms & fragt

T5xr inkl. Fodstraps & sikkerheds bælte, fragt & opsætning

Tilbud DKK 54.000,00 ekskl. Moms

Modeller	T4r	T5xr
Lav indstigning		X
Drejbart sæde 360 gr.	X	X
Sæde højde i niveau m. kørestol	X	X
Rotation i håndtag		X
Quick start uden display aktivering	X	X
Data eksport via USB	X	X
Træningsprogrammer	2	13
Mulighed for at lagre op til 200 brugere		X
Polar Hjerterefrekvens	X	X
Max bruger vægt kg	181	272

Tilbehørs pakke:

1 benstabilisator & 1 sæt WellGrip Handsker.

Vejl. Udsalgspris dkk. 3.990,00

Tilbud DKK 3.000,00 ekskl. Moms

FodStraps

til fastspændelse af fødder

Benstabilisator

holder knæet på plads

WellGrip

Handske til fiksering af hænder